

AGATHA CHRISTIE

SMRT STARÉ POSLUHOVÁČKY

KNIŽNÍ KLUB

IKAR

*Agatha
Christie*

AGATHA CHRISTIE

Smrt

staré

posluhovačky

Přeložila Eva Kondrysová

Copyright © Agatha Christie, 1952

Copyright českého vydání © Euromedia Group k. s., 2001

Translation © Eva Kondrysová, 1970

ISBN 80-242-0474-6

PETRU SAUNDERSOVI

z vděčnosti za to,

Že je tak hodný na spisovatele

1. KAPITOLA

Hercule Poirot vyšel z restaurace *Vieille Grand'mère* do Soho. Vyhrnul si límec, což byla opatrnost poněkud přehnaná, neboť večer nebyl chladný. „V mém věku neradno jest příliš riskovati,“ říkával Poirot.

V jeho očích se zračila ospalá filozofická blaženost. U *Vieille Grand'mère* měli výtečné *escargots*. Vůbec byla ta zapadlá hospůdka skvělý objev. Hercule Poirot zadumaně objel jazykem rty jako dobře nažraný pes. Vytáhl kapesník a přejel si jím bujné kníry.

Ano, povečeřel výborně... Ale co teď?

Kolemjedoucí taxi vybízivě zpomalilo. Poirot na okamžik zaváhal, ale nepokynul mu. Nač taxi? Stejně dojde domů příliš brzy, aby si mohl jít lehnout.

„Želbohu, jíst se dá jen třikrát denně,“ zašeptal Poirot svým knírům.

Nezvykl si totiž na anglické odpolední čajování. „Popíjí-li člověk v pět hodin čaj,“ prohlašoval, „nemůže zasednouti k večeři se žaludečními šťávami v nejvyšší pohotovosti. A večeře je, na to nezapomínejme, eminentní jídlo dne!“

Ani dopolední kávu neuznával. Ne, čokoládu a *croissants* k snídani, *déjeuner* pokud možno v půl jedné — rozhodně ne později než v jednu — a nakonec to nejdůležitější: *le d((i))ner*!

Toto byly vrcholné okamžiky Poirotova dne. Věnoval žaludku odjakživa mnoho pozornosti a teď ve stáří sklízel plody svého úsilí. Jídlo mu nepřinášelo jen fyzické potěšení, ale i možnost badatelských experimentů. Mezi stolováním strávil totiž mnoho času na výzkumných výpravách za potencionálními zdroji svých vybraných pochoutek a jejich ověřováním. *La Vieille Grand'mère* byla výsledkem jednoho takového průzkumu a *La Vieille Grand'mère* právě obstála se ctí před Poirotovými přísnými labužnickými měřítky.

Jenže teď má naneštěstí před sebou celý dlouhý večer.

Hercule Poirot si povzdychl.

„Kéž bych tu měl *ce cher Hastings*...“ pomyslel si.

Pohroužil se do milých vzpomínek na svého dlouholetého přítele.

„První člověk, s nímž jsem se v této zemi spřátelil — a dodnes je mým přítelem nejdražším. Častokrát mne iritoval, to je pravda. Vzpomenu si však na to ještě? Kdežpak. V paměti mi vždy vytane jen ten jeho bezmezný úžas, jeho naivní obdiv k mým schopnostem — jak lehce jsem ho zmátl, aniž jsem vyslovil jediné slůvko nepravdivé, jak bezradný byl a s jakým překvapením a uznáním konečně pochopil fakta, která mně byla jasná už hezkou dobu. *Ce cher, cher ami*. Já se prostě rád producíruju, to je moje slabá stránka a odjakživa byla. Tohle Hastings nikdy nepochopí. Ovšem aby se mohl sám sobě obdivovat — a k tomu je třeba impulsu zvenčí. Člověk přece nemůže sedět celý den v křesle a přemítat, jak je brilantní. Je nutno mít kontakt s lidmi. Král potřebuje — jak se říkává — *svého šaška*.“

Hercule Poirot si povzdechl. Zabočil do Shaftesbury Avenue.

Má tudy projít až na Leicester Square a strávit večer v kině? Lehce se zamračil a zavrtěl hlavou. Filmy ho většinou popouzejí, protože nemívají solidně vybudovanou zápletku — ani logický sled příčinných souvislostí — a práci kamery, nad níž se mnozí rozplývali chválou, považoval Hercule Poirot často za pouhé záměrně klamné zobrazení předmětů a výjevů, které ve skutečnosti vypadají zcela jinak.

Všechno je dnes příliš umělecké, usoudil Hercule Poirot. Vymřela záliba v řádu a metodickém postupu, jichž si on tak cení. Málokdo má pochopení pro finesy. Dnes jsou v módě násilnické scény a hrubá brutalita a Poirota jako bývalého policejního úředníka brutalita nezajímala. Užil si za svých mladých let hrubé brutality ažaž. Tenkrát bývala spíš pravidlem než výjimkou. Považoval takové počínání za únavné a primitivní.

„Moderní svět mi už namouvěru nekonvenuje,“ uvažoval Poirot, když zamířil k domovu. „Jsem v lepším slova smyslu právě takový otrok jako každý druhý. Moje práce mne zotročila právě tak, jako zotročuje ostatní lidi. Jakmile nadejde doba odpočinku, nevědí, co s volným časem. Finančník na penzi začne hrát golf, obchodníček zakopává v zahrádce hlízy a já, já debužiruju. A tu to máme, už jsme u toho zase. *Jíst se dá jen třikrát denně*. A mezitím je prázdný čas.“

Když míjel kiosek s novinami, přelétl očima vystavené časopisy.

„Proces s vrahem paní McGintyové. Rozsudek.“

Nevzbudilo to v něm pražádný zájem. Vzpomněl si matně na malý odstaveček v novinách. Nebyla to zajímavá vražda. Někdo odpravil nějakou ubohou starou ženskou pro pár liber. To je ta dnešní nesmyslná hrubá brutalita.

Poirot zabočil do ulice, kde měl v bloku činžáků byt. A jako vždy se mu hrud' vzedmula radostí. Jeho domov ho naplňoval pýchou. Skvělá symetrická budova. Vyjel výtahem do třetího patra, kde měl rozlehlé luxusní apartmá s bezvadným chromováním, hranatými křesly a přísně geometrickými ozdobami. Bylo možno s klidným svědomím prohlásit, že se tam nikde nevyskytuje jediná křivka.

Otevřel si patentním klíčem a vstoupil do čtverhranné bílé před-síně; jeho George mu tiše vyšel vstříc.

„Dobrý večer, monsieur. Čeká tu na vás jeden — pán.“

Pomohl Poirotovi obratně z kabátu.

„Ano?“ Poirot postřehl kratičké zaváhání před slovem *pán*. George měl dokonale snobská společenská měřítka.

„A kdože to je?“

„Nějaký pan Spence, monsieur.“

„Spence.“ To jméno mu v této chvíli nic neříkalo.

Věděl však, že by mu něco říkat mělo. Poirot se zastavil na okamžik před zrcadlem, aby uvedl kníry do bezvadného stavu, pak otevřel dveře do obývacího pokoje a vešel. Muž sedící v jednom z velkých hranatých křesel vstal.

„Dobrý večer, monsieur Poirote, doufám, že si na mne ještě vzpomenete. Neviděli jsme se už hezkou řádku let... Vrchní policejní inspektor Spence.“

„Ale ovšem!“ Poirot mu vřele stiskl ruku.

Vrchní policejní inspektor Spence z Kilchesteru. Byl to tenkrát velice zajímavý případ... Jak Spence správně říkáje to už hezká řádka let...

Poirot se jal důrazně nabízet hostu občerstvení. Pomerančovou šťávu? Chartreusku? Benediktinku? Kakaový likér?

V tom okamžiku vstoupil George a nesl na podnose láhev whisky a sodovku. „Nebo dává pán přednost pivu?“ zamručel na návštěvníka. Velký rudolící obličej vrchního policejního inspektora se rozjasnil.

„Vzal bych si teda pivo,“ řekl.

Poirot v duchu opět užasl nad Georgovou dokonalostí. Sám neměl ani tušení, že vůbec pivo doma mají, a připadalo mu nepochopitelné, jak mu někdo může dát přednost před sladkým likérem.

Spence dostal svůj pěnící korbel a Poirot si nalil malou sklínku zářivě zelené chartreusky.

„Ale to je od vás vskutku šarmantní, že jste mne přišel navštívit,“ pravil. „Opravdu šarmantní. Jedete přímo z —?“

„Kilchesteru. Za půl roku mám jít do penze. Vlastně jsem měl jít už před půldruhým rokem, ale požádali mě, abych to odložil, a tak ještě sloužím.“

„A moc dobře jste učinil,“ řekl Poirot procítěně. „Moc dobře jste učinil.“

„Myslíte? No, nevím. Nejsem o tom tak docela přesvědčen.“

„Ale ano, ano,“ trval na svém Poirot. „Dobře jste učinil. Ty dlouhé hodiny *d'ennui*, o tom nemáte představu.“

„I kdež, já budu mít na penzi plno práce. Loni jsme se přestěhovali do nového domku. Pěkný kus zahrady je u toho, ale hrozně zanedbaná. Ještě jsem se k tomu pořádně nedostal.“

„Ach ano, vy jste jeden z těch zahradníků. To já, já jsem se také jednou rozhodl žít na venkově a pěstovat dýně. Neměl jsem úspěch. Neodpovídá to mému naturelu.“

„Měl jste vidět, jakou já vypěstoval loni dýni,“ vzplál Spence nadšením. „Hotovýázrak. A ty růže! Růže, to je moje. Chci vysázet —“

Zarazil se.

„Jenže proto jsem nepřišel.“

„Ne, ne, přišel jste navštívit starého známého — to je od vás velmi milé. Udělal jste mi radost.“

„Bojím se, že jsem nepřišel jen kvůli tomu, monsieur Poirote. Řeknu vám to rovnou. Něco bych po vás chtěl.“

Poirot taktně ztišil hlas:

„Na vaší vilce je snad hypotéka? Potřeboval byste půjčku —“

Spence ho zděšeně přerušil:

„Panebože, kvůli tomu jsem přece nepřišel! Ne, ne, o *peníze* mi nejde.“

Poirot opsal rukou elegantní omluvné gesto.

„Žádám váš pardon.“

„Řeknu vám to přímo. Je to stejně velká drzost, že s tím jdu za vámi. Nepřekvapí mě, jestli odtáhnu s dlouhým nosem.“

„Nebude žádný dlouhý nos,“ pravil Poirot, „jen povídejte!“

„Týká se to případu paní McGintyové. Možná že jste o tom četl.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Nevěnoval jsem tomu mnoho pozornosti. Paní McGintyová — starší žena v nějakém krámku nebo v domku. Už je v pánu, ano. Jak ji zabili?“

Spence se na něho upřeně zadíval.

„Pane na nebesích!“ pravil. „Připomněl jste tai staré časy. Zajímavé, že mě to doteďka nenapadlo.“

„Jak prosím?“

„Ale nic, nic. To je jen taková hra. Dětská hra. Hrávali jsme si to jako děti. Postavili jsme se do řady a říkali jsme jeden po druhém: *‘Zabili bábu, už je v pánu.’* *‘Jak?’* *‘Prý jí dali velkou ránu. Honem, děcka, na kolena, sic letíte k Abrahámu.’* A druhý zase: *‘Zabili bábu, už je v pánu.’* *‘Jak?’* *‘Prý jí dali velkou ránu. Honem, děcka, ruce vzhůru, sic letíte k Abrahámu.’* A to už jsme všichni klečeli a drželi ruce vzhůru, až nám dřevěněly. Pak ale přišlo teprve to hlavní. *‘Zabili bábu, už je v pánu.’* *‘Jak?’* *‘Prý jí dali takhle ránu.’* Bác, a první v řadě se svalil na stranu a porazil nás ostatní jako kuželky!“ Spence se od srdce rozesmál, když si na to vzpomněl. „To jste mi na mou duši připomněl klukovská léta!“

Poirot zdvořile vyčkával. V takových chvílích Angličany prostě nechápal, ač v jejich zemi strávil půl života. Sám si také jako hošík hrával *cache cache*, ale nepociťoval potřebu o tom hovořit, ba ani na to vzpomínat.

Když Spencovo rozjaření začalo vyprchávat, zeptal se znovu trochu unaveně: „Jak ji tedy *zabili*?“

Smích zmizel Spencovi ze rtů. Rychle se vzpamatoval.

„Vrah ji udeřil do týla těžkým ostrým předmětem. Sebral jí úspory, asi třicet liber na hotovosti; přitom obrátil ložnici vzhůru

nohama. Žila v malém domku sama s podnájemníkem. Nějakým Bentleyem, Jamesem Bentleyem.“

„Ach ano, Bentley.“

„Žádné stopy násilného vloupání. Zámek u dveří i okna v pořádku. Bentley byl na tom bídě, neměl práci, dlužil jí činži za dva měsíce. Peníze se našly pod uvolněným kamenem vzaду za domkem. Bentley měl na rukávě saka krev a vlas — stejná krevní skupina a příslušný vlas. Prohlásil, že se k mrtvé nepřiblížil — tak se to nemohlo stát náhodou.“

„Kdo ji našel?“

„Pekař jí přinesl chleba. Ten den mu měla platit. James Bentley mu otevřel a řekl mu, že už na paní McGintyovou klepal v ložnici, ale že se neozývá. Pekař vyslovil domněnku, jestli se jí snad neudělalo špatně. Doběhli pro sousedku, aby se došla do ložnice podívat. V ložnici nebyla, v posteli zřejmě nespala, ale místnost někdo prohledával a vyrval prkna v podlaze. Pak je napadlo podívat se do vedlejší místnosti. Tam ji našli na zemi a sousedka začala vrískat jako pominutá. Pak zavolali samozřejmě policii.“

„A onen Bentley byl zakrátko zatčen a souzen, není-liž pravda?“

„Ano. Včera se to začalo projednávat před soudem. Jasný případ. Porota se radila dnes dopoledne sotva dvacet minut. Shledán vinným. Odsouzen k trestu smrti.“

Poirot přikývl.

„A pak, když byl rozsudek vynesен, jste sedl na vlak a přijel do Londýna a přišel jste za mnou. Proč?“

Vrchní policejní inspektor Spence hleděl do püllitru. Přejel pomalu prstem kolem dokola po okraji.

„Protože,“ pravil, „si myslím, že to neudělal.“

2. KAPITOLA

Na okamžik se odmlčel.

„Přišel jste za mnou —“

Poirot to nedořekl.

Spence vzhlédl. Potemněl teď ve tváři. Byla to typická venkovská tvář, nevýrazná, uzavřená, s bystrýma a přitom poctivýma očima. Byla to tvář muže, který má své zásady a jakživ se netrápí sebedod-

ceňováním, ani si neláme hlavu dlouhými úvahami, co je vlastně správné a co ne.

„Jsem u policie už dlouho,“ pravil. „Viděl jsem hodně věcí, a všelijakých. Dokážu rozebrat chlapa stejně dobře jako nevím kdo. Měl jsem za ta léta případy — některé byly dost jasné, jiné tak jasné nebyly. Jeden znáte i vy sám, monsieur Poirote —“

Poirot přikývl.

„Nebýt vás, snad jsme na to ani nepřišli. Ale přišli jsme na to — a najednou to bylo jasné jako bílý den. A stejně tak i jiné případy, které neznáte. Třeba takový Whistler — slíznul to, ale patřilo mu to. Nebo ti chlapi, co zastřelili starého Gutermana. Nebo Verall s tím arzenem. Tranter se z toho vykroutil, ale určitě to udělal. Paní Courtlandová měla štěstí — její manžel musel být hnusný, zvrhlý chlap —, a proto ji porota nechala běžet. Čistě ze soucitu — spravedlnost s tím neměla co dělat. I to se občas přihází, s tím se musí počítat. Někdy není dost důkazů — někdy je to soucit — někdy se vrahovi podaří porotu oblafnout — nestává se to často, ale stát se to může. Hodně dokáže zaretušovat šikovný advokát — nebo to vezme prokurátor za špatný konec. Jo, jo, takových pádů jsem už zažil moc. Ale — ale —“

Spence zahrozil masitým ukazovákem.

„Ale ještě jsem nezažil — co pamatuju —, aby nevinného člověka pověsili za něco, co neudělal. A něco takového, monsieur Poirote, *zažít nechci*.

Rozhodně ne tady *u nás!*“ dodal Spence.

Poirot ho pozoroval.

„A nyní se domníváte, že to zažijete. Avšak proč —“

Spence ho přerušil.

„Vím, co mi asi chcete říct. A odpovím vám na to předem. Vedl jsem tohle vyšetřování. Měl jsem za úkol shromáždit materiál. Zabýval jsem se celou záležitostí velmi pečlivě. Shromáždil jsem všechna fakta, všechna fakta, která jsem dokázal shromáždit. A všechna ta fakta svědčila o jediném — o jediném viníkovi. Když jsem měl všechna fakta pohromadě, předložil jsem je svému nadřízenému. Potom už jsem s tím já sám neměl co dělat. Případ přišel před prokurátora a záleželo to už jen na něm. Rozhodl se žalovat — nebyl by se

mohl rozhodnout jinak — ne za těchto okolností. A tak byl James Bentley zatčen, postaven před soud, byl podle práva souzen a odsouzen. Nemohli udělat nic jiného než ho odsoudit, všechno svědčilo proti němu. A porota musí vycházet z usvědčujícího materiálu. Řek bych, že vůbec nezapochybovali o správnosti svého rozhodnutí. Ne, řek bych, že byli do jednoho přesvědčeni o jeho vině.“

„Ale vy — vy o tom přesvědčen nejste?“

„Ne.“

„Proč?“

Vrchní policejní inspektor si povzdechl. Mnul si zamyšleně velkou rukou bradu.

„Nevím. Myslím jako, že to nedovedu zdůvodnit — nemám pro to konkrétní důvody. Řek bych, že na porotu dělal dojem vraha — na mě ten dojem nedělal — a já znám vrahy o moc lip než oni.“

„Ano, ano, vy jste expert.“

„Předně to nebyl žádný *fouňa*, víte? Vůbec nebyl fouňa. A já vím ze zkušenosti, že to obyčejně fouňové jsou.

Vždycky tak saframentsky samolibí. Vždycky si myslí, že můžou člověka vodit za nos. Vždycky jsou přesvědčeni, že všechno ohromně chytrě narafičili. I když už se octnou na lavici obžalovaných a musí jim být jasné, že z toho nevyklouznou, přece z toho mají takové zvláštní, divné potěšení. Jsou středem pozornosti. Všechno se kolem nich točí. Hrajou prim — možná poprvé v životě. Jsou — no — zkrátka *fouňové*.“

Spence pronesl poslední slovo s konečnou platností.

„Víte přece, jak to myslím, monsieur Poirote.“

„Já to vím velmi dobře. A onen James Bentley — ten takový nebyl?“

„Ne. Ten byl — no, prostě strachem bez sebe. Od začátku byl strachem úplně bez sebe. Leckdo by v tom viděl důkaz, že je vinen. A to já zase ne!“

„Ne, souhlasím s vámi. Ten James Bentley, jaký jest?“

„Třiatřicet, postava střední, plet' taková popelavá, má brýle —“ Poirot ho zarazil, než to ze sebe všechno vychrlil.

„Ne, nemám na mysli jeho fyzické rysy. Jaký je jeho charakter?“

„Ach tak.“ Vrchní policejní inspektor zauvažoval. „Není to zvlášť sympatický člověk. Chová se nervózně. Nedokáže se vám podívat přímo do očí. Pokukuje po vás po straně. To dělá na porotu strašně špatný dojem. Hned je podlízavý a hned zase zatvrzelý. Vytahuje se takovým neúčinným způsobem.“

Odmlčel se a pak dodal jakoby mimochodem:

„Zatím je to spíš plachý člověk. Míval jsem takového bratrance. Když se octne v zamotané situaci, vyžbleptne nějakou hloupou lež, kterou by mu ani dítě nevěřilo.“

„Nezdá se moc atraktivní, ten váš James Bentley.“

„To taky není. Sotva si ho kdo *zamiluje*. Ale proto ho ještě nechci vidět na šibenici.“

„A vy myslíte, že skončí na šibenici?“

„Nedovedu si představit, jak by tomu ušel. Jeho advokát se asi odvolá — ale nebude mít moc z čeho vycházet — leda nějaká právnická klička — stejně podle mého nemá naději.“

„Měl dobrého obhájce?“

„Graybrooka. Je to mladý člověk, zastupoval Bentleyho ex offio podle zákona o právu nemajetných osob na obhajobu. Řek bych, že se svědomitě připravil a že to sehrál, jak nejlíp uměl.“

„Tedy se onomu muži dostalo spravedlivého soudu a byl odsouzen porotou skládající se z jeho spolubližníků.“

„To je pravda. Normální, dobrá porota. Sedm chlapů, pět ženských, všechno poctiví, rozumní lidé. Soudcem byl starý Stanisdale. Moc slušný člověk, nikomu by vědomě neublížil.“

„Tedy — podle zákonů této země — si James Bentley nemá nač stěžovat?“

„Jestli ho pověsí za něco, co neudělal, to si teda má nač stěžovat!“

„Závěr velice oprávněný.“

„A ten jeho případ jsem vyšetřoval *já, já* jsem vypátral usvědčující důkazy a shromáždil je — a na základě mého vyšetřování a mých důkazů byl odsouzen. A já se s tím nemůžu smířit, monsieur Poirote, já se s tím nemůžu smířit.“

Hercule Poirot se díval hezkou chvíli na rozčilený brunátný obličej vrchního policejního inspektora Spence.

„Eh bien“ pravil. „Co byste proponoval?“

Spence se zatvářil nadmíru rozpačitě.

„Předpokládám, že už asi tušíte, oč mi jde. Případ Bentley skončil. Byl mi už přidělen jiný případ — zpronevěra. Ještě dnes v noci jedu do Skotska. Nejsem volný.“

„A já — jsem?“

Spence poněkud rozpačitě přikývl.

„Uhádl jste. Budete si myslet, že je to velká drzost. Ale já si nevěděl rady — nic jiného mne nenapadlo. Udělal jsem tenkrát, co bylo v mých silách — vzal jsem v úvahu všechny možnosti. A nikam to nevedlo. Nepočítám, že bych to někam dovedl teď. U vás to možná dopadne jinak, kdoví. Vy se díváte na věci — promiňte, že vám to říkám — takovým trochu legračním způsobem. Možná že by to chtělo podívat se tak na tenhle případ.“

Jestli ji totiž nezabil James Bentley, tak ji zabil někdo jiný. Sama si hlavu nerozflákla. Možná že se vám povede objevit něco, co mi ušlo. Nemáte proč se s tou záležitostí obtěžovat. Je to ode mne velká drzost, že vám to vůbec navrhuju. Ale to se stává. Přišel jsem za vámi, protože jsem na jiné řešení nepřišel. Ale jestli se nechcete obtěžovat — a nemáte k tomu důvod —“

Poirot ho přerušil.

„Ale ano, jsou tu důvody. Mám volný čas — mám příliš mnoho volného času. Zajal jste mou pozornost — ano, vy jste velmi zajal mou pozornost. Je to výzva pro mé šedé závitky mozkové. A pak, je třeba brát ohled na vás. Vidím vás ve vaší zahradě za šest měsíců — vysazujete třeba růžové keře — a při práci nepocítujete takovou pohodu, jakou byste pocítovat měl, protože vám v hlavě dlí něco nemilého, vzpomínka, kterou se snažíte odsunout, a já bych nechtěl, abyste měl takový pocit, *mon ami*. A konečně —“ Poirot se napřímil a důrazně zakýval hlavou. „Jde o princip. Nedopustil-li se člověk vraždy, neměl by být pověšen.“ Odmlčel se a pak dodal: „Ale což když ji přece jen zabil?“

„V tom případě vám budu ohromně zavázaný, že jste mě o tom přesvědčil.“

„A více očí více vidí, není-liž pravda? *Voilà*, jsme domluveni. Vrhnu se na tu záležitost. Nemáme, to je jasné, přebytek času. Stopa už vychladla. Paní McGintyová byla zavražděna — kdy?“

„Loni v listopadu, dvaadvacátého.“

„Pojďme tedy direktně k věci.“

„Mám tu materiál a dám vám ho.“

„Výborně. Pro tuto chvíli postačí holá kostra. Neukončil-li James Bentley její život, kdo to tedy byl?“

Spence pokrčil rameny a povzdechl si :

„Nevěděl bych o nikom.“

„Avšak takovou odpověď nepřijímáme. Jelikož pro každou vraždu musí existovat motiv, jaký motiv to mohl být v případě paní McGintyové? Závist, pomsta, žárlivost, strach, peníze? Zvolíme poslední a nejběžnější? Kdo profitoval její smrtí?“

„Nikdo tak moc. Měla dvě stě liber ve spořitelně. Ty dostane její neteř.“

„Dvě stě liber není mnoho — za jistých okolností by to ale mohla být částka dostatečná. Vezměme tedy v úvahu neteř. Omlouvám se, příteli, že kráčím ve vašich šlépějích. Vy též jste to vše musel vzít v úvahu, já vím. Je však třeba, abych s vámi znovu prošel územím už probádaným.“

Spence přitakal.

„Uvažovali jsme samozřejmě i o neteři. Je jí osmatřicet, vdaná. Manžel je mistrem u stavební firmy — malíř pokojů. Má dobrou pověst, je už dlouho v místě, inteligentní člověk, žádný blázen. Ona je příjemná mladá panička, trochu řečná, dělalo to dojem, že měla tetu docela ráda. Ani on, ani ona nutně dvě stě liber nepotřebovali, ačkoli je zřejmě docela uvítali.“

„Což domek paní McGintyové? Zdědí ten?“

„Paní McGintyová ho měla pronajatý. Vzhledem k zákonu o stop-činži jí ovšem majitel nemohl dát výpověď. Nemyslím, že by se tam neteř mohla po její smrti nastěhovat, a ani by o to s manželem nestáli. Dostali přidělenou vilku v městském sídlišti a jsou na ni hrozně pyšní.“

Spence si povzdechl. „Probral jsem neteř s manželem dost důkladně — byl to pochopitelně nejlepší tip. Ale nepřišel jsem na nic.“

„*Bien*. Pohovoříme si teď o paní McGintyové samé. Popište mně ji, leč nikoli jen z fyzické stránky, budete-li tak laskav.“

Spence se zazubil.

„Nestojíte o policejní popisy, že? No dobrá. Bylo jí čtyřiašedesát. Vdova. Manžel prodával u kilchesterského Hodgese, v oddělení látek. Zemřel asi před sedmi lety. Na zápal plic. Od té doby chodila paní McGintyová po posluhách do různých domácností. Broadhinny je malá vesnička, ale v poslední době tam vyrostlo pár vil. Sem tam nějaký ten penzista, společník jedné strojírenské firmy, lékař — lidé toho druhu. Je odtamtud docela dobré vlakové i autobusové spojení do Kilchesteru a do Cullenquay, což je, jak asi víte, poměrně velké letovisko, je to sotva osm mil, ale Broadhinny sama o sobě je pořád ještě moc pěkná zapadlá vesnička — leží asi čtvrt míle stranou hlavní silnice z Drymouthu do Kilchesteru.“

Poirot přikývl.

„Domek paní McGintyové a čtyři jiné tvoří náves. Pak je tam ještě pošta a venkovský krám; v ostatních staveních bydlí zemědělství dělníci.“

„A ona měla podnájemníka?“

„Ano. Než jí umřel manžel, brala na byt luftáky, ale po jeho smrti si vzala stálého podnájemníka. James Bentley u ní bydlel kolik měsíců.“

„Tím se dostáváme — k Jamesi Bentleymu.“

„Bentley byl naposled zaměstnán v realitní kanceláři v Kilchesteru. Předtím žil s matkou v Cullenquay. Byla nemocná a on ji ošetřoval. Mezi lidmi moc nechodil. Pak umřela a tím zanikla její renta. Prodal domek a našel si místo. Vzdělaný člověk, ale bez zvláštní kvalifikace nebo schopností, a jak už jsem řekl, nesympatického vystupování. Dalo mu dost práce, než něco sehnal. Ať tak nebo tak, vzali ho u Breathera & Scuttla. Je to firma spíš druhého řádu. Zřejmě nebyl zvlášť výkonný ani úspěšný. Omezovali počet zaměstnanců a on byl mezi propuštěnými. Nemohl sehnat jiné místo, peníze mu docházely. Platíval paní McGintyové činži měsíčně. Dávala mu snídaně a večeře a za to mu počítala tři libry týdně, což je celkem slušné, když se to tak vezme kolem a kolem. Dlužil jí za dva měsíce a s

penězi byl skoro na dně. Neměl jiné místo a ona po něm chtěla, aby dluh vyrovnal.“

„A věděl Bentley, že má doma třicet liber? Mimochodem — proč chovala oněch třicet liber doma, když vlastnila spořitelní knížku?“

„Protože nevěřila úřadům. Říkávala, že už jim dala dvě stě liber a víc že už z ní nedostanou. Ostatní peníze chce mít tam, kde k nim kdykoliv může. To vykládala několika lidem. Měla je pod podlahou v ložnici, pod volným prknem — dost nápadné místo. James Bentley připustil, že o tom věděl.“

„Nevšední ochota. A neteř s manželem to rovněž věděli?“

„Ano.“

„Dospíváme tedy k tomu, co jsem se vás ptal již zpočátku. Jak ji zabili?“

„Zemřela 22. listopadu večer. Soudní lékař stanovil dobu smrti mezi 19. a 22. hodinou. Měla k večeři uzenáče a chleba s margarínem a svědkové vypověděli, že večeřela o půl sedmé. Jestli se podle toho zachovala i ten večer, pak pitva zaživacího traktu svědčí o tom, že byla zavražděna asi v půl deváté nebo v devět. James Bentley vypověděl, že byl ten večer od čtvrt na osm do devíti na procházce. Chodíval se projít po setmění skoro každý večer. On sám tvrdí, že se vrátil domů asi v devět (měl vlastní klíč) a odebral se přímo nahoru do svého pokoje. Paní McGintyová dala nainstalovat do ložnic umyvadla kvůli letním hostům. Četl asi půl hodiny a pak si lehl. Neslyšel ani nepozoroval nic zvláštního. Druhý den ráno sešel dolů a nakoukl do kuchyně, ale nikdo tam nebyl a nic nenásvědčovalo tomu, že by měl přichystanou snídani. Říkal, že se chvilku rozpákoval, pak zaklepal na paní McGintyovou, ale nikdo se neozval.“

Pomyslel si, že zaspala, ale nechtěl ji burcovat. Pak přišel pekař a James Bentley šel zase nahoru a zase klepal a potom, jak jsem vám už říkal, došel pekař do sousedního stavení pro nějakou paní Elliottovou a ta nakonec zavražděnou našla a mohla se z toho pominout. Paní McGintyová ležela v obývacíku na zemi. Vrah ji udeřil do týla nějakým ostře nabroušeným předmětem, podobným sekáčku na maso. Byla na místě mrtva. Vrah vytahal šuplíky, rozházel věci, vytrhl v ložnici volné prkno v podlaze a skrýš byla prázdná. Všechna okna

byla zavřená a okenice zastrčené zevnitř. Žádné stopy pokusu o násilné otevření nebo vloupání zvenčí.“

„Z té příčiny,“ řekl Poirot, „ji buď musel zabít James Bentley, anebo by byla musela sama vpustit svého vraha dovnitř, zatímco byl Bentley pryč.“

„Přesně tak. Nebyli to zloději ani lupiči. Koho by tak vpustila? Někoho ze sousedství, neteř nebo jejího manžela. To by bylo tak všechno. Vyloučili jsme sousedy. Neteř byla ten večer s manželem v kině. Bylo by možné — sice jen taktak, ale možné to je —, že by jeden nebo druhý nepozorovaně kino opustil, ujel ty tři míle na kole, zabil starou paní, skryl peníze za domkem a vrátil se nepozorovaně do kina. Uvažovali jsme o téhle možnosti, ale nic tomu nenasvědčovalo. Proč by si schovali peníze za domkem paní McGintyové? Tam by je potom obtížně vyzvedávali. Proč ne někde podél té třímílové cesty nazpátek? Ne, někdo je mohl schovat právě tam, kde je schoval, jedině z toho důvodu —“

Poirot dokončil větu za něho.

„ — že ten člověk v tom domě bydlel, ale nechtěl si je schovat ve svém pokoji či kdesi jinde uvnitř. Tedy: James Bentley.“

„Vidíte. Všude jsme pokaždé narazili na Bentleyho. A konečně tu byla ta krev, co měl na rukávě.“

„Jak vysvětlil tu?“

„Prý si vzpomíná, že se umazal den předtím u řezníka. Nesmysl. Nebyla to zvířecí krev.“

„A on na té výmluvě trval?“

„Kdepak. U soudu vykládal něco docela jiného. Víte, měl také na rukávě vlas, krvavý vlas, a ten vlas se shodoval s vlasy paní McGintyové. To se muselo nějak vysvětlit. Připustil, že vešel do obývacího pokoje ještě ten večer, když se vrátil z procházky. Zaklepal, vešel a našel ji na zemi mrtvou. Řekl, že se nad ni naklonil a dotkl se jí, aby se o tom přesvědčil. A pak ztratil hlavu. Prý ho odjakživa rozčiloval pohled na krev. Odešel do svého pokoje, tam se zhroutil a víceméně omdlel. Ráno se nemohl vzchopit, aby se přiznal, že už ví, co se stalo.“

„Historka velice málo přesvědčivá,“ poznamenal Poirot.

„Ano, máte pravdu. Jenže, víte, na druhou stranu je zcela docela dobře možné, že nelže,“ řekl Spence zamyšleně. Takovým výpovědím normální člověk — nebo porota — neuvěří. Ale já už jsem zažil lidi toho typu. Nemyslím to s tím zhroucením. Myslím jako lidi, co se octnou v situaci, kdy je třeba jednat odpovědně, a oni prostě neobstojí. Plaché lidi. Tak třeba Bentley tam vejde a najde ji. Ví, že by měl něco udělat — zavolat policii — doběhnout pro sousedy — zkrátka udělat, co je potřeba. Jenže on od toho uteče. Pomyslí si: ‚Vždyť o tom nemusím nic vědět, já jsem sem nemusel dnes večer vůbec zajít, půjdu si lehnout, jako bych nic neviděl...‘ Dělá to samozřejmě ze strachu, ze strachu, aby neupadl do podezření, že v tom má prsty. Myslí si, že se do ničeho nebude míchat, dokud nebude muset, a tak se do toho, blázen jeden hloupá, namočí až po uši.“

Spence se odmlčel.

„Může to být pravda.“

„Může,“ souhlasil Poirot zamyšleně.

„Ale zase to může být nejšikovnější výmluva, jakou mu jeho advokát dokázal vymyslet. Já nevím. Číšnice z restaurace v Kilchesteru, kde obvykle obědval, vypověděla, že si vždycky vybíral takový stůl, aby se koukal na stěnu nebo do kouta a nemusel koukat na lidi. Je už takový — trochu střelený. Ale zase ne tak střelený, aby vraždil. Není to žádný maniak nebo tak.“

Spence pohlížel nadějně na Poirota, ale Poirot na jeho pohled nereagoval — mračil se.

Chvilí seděli oba mlčky.

3. KAPITOLA

Nakonec se Poirot s povzdechem vzchopil. .

„*Eh bien*,“ řekl. „Examinovali jsme motiv peněžní. Přejděmež tedy k jiným teoriím. Měla paní McGintyová nějakého přítele? Obávala se někoho?“

„Nic tomu nenasvědčuje.“

„Co o tom říkali sousedé?“

„Moc toho nevypověděli. Možná že před policií neradi rozvazují, ale neřekl bych, že něco vědomě zamlčovali. S nikým se prý moc nevybavovala. Ale to se všeobecně pokládá za docela normální. Víte,

monsieur Poirote, náš venkov se nevyznačuje obzvlášť přátelskou atmosférou. O tom se přesvědčili vybombardovaní za války. Paní McGintyová se stýkala se sousedy, ale na žádné kamaráčky si prý nepotrpěla.“

„V Broadhinny žila jak dlouho?“

„Takových osmnáct dvacet let, co si vzpomínám.“

„A čtyřicet let předtím?“

„Její život není obestřen žádným tajemstvím. Pochází z farmářské rodiny v severním Devonu. Žili s manželem nějaký čas u Ilfracombe a pak se přestěhovali do Kilchesteru. Měli domek na druhé straně města, ale připadal jim vlhký, a tak se přestěhovali do Broadhinny. Manžel býval zřejmě tichý, slušný člověk, hodný — ani do hospody moc nechodil. Žádné tajnosti — neměla co skrývat.“

„A přesto byla zavražděna?“

„Přesto byla zavražděna.“

„Neteř nevěděla o nikom, kdo by proti tetě něco měl?“

„Říká, že ne.“

Poirot si mnul podrážděně nos.

„Chápete, drahý příteli, že by to bylo mnohem jednodušší, kdyby paní McGintyová nebyla paní McGintyovou, abych tak řekl. Kdyby bývala záhadnou ženou, jak se to nazývá — ženou s temnou minulostí.“

„Jenže to nebyla,“ pravil Spence usouzené. „Byla to právě paní McGintyová, ženská dost prostá, která bere na byt a chodí po posluhách. Takových je v Anglii na tisíce.“

„Většinou ale nebyvají zavražděny.“

„Ne. V tom s vámi souhlasím.“

„Proč tedy byla zavražděna paní McGintyová? Odpověď, která je nasnadě, nevezmeme v úvahu. Co tedy zbývá? Matná a nepravděpodobná možnost: neteř. Ještě matnější a nepravděpodobnější možnost: neznámý pachatel. Fakta? Zůstaneme u fakt. Co říkají fakta? Starší posluhovačka je zavražděna. Plachý a nešikovný mladý muž je zatčen a usvědčen z vraždy. Proč byl James Bentley zatčen?“

Spence na něho udiveně pohlédl.

„Na základě usvědčujících indicií. Už jsem vám vykládal —“

„Ano, usvědčující indicie. A povězte mi, milý Spenci, byly to pravé důkazy, anebo byly vyrobeny?“

„Vyrobeny?“

„Ano. Vyjdeme-li z premisy, že je ten váš James Bentley nevinen, zbývají nám dvě eventuality. Důkazy byly záměrně nastraženy, aby na něho padlo podezření. Nebo se stal nešťastnou náhodou obětí okolností.“

Spence zauvažoval.

„Ano. Chápu, kam míříte.“

„Nic nesvědčí o první eventualitě. Ale naopak nic nesvědčí o tom, že tomu tak nebylo. Peníze byly ukradeny a schovány za domkem na takovém místě, aby byly lehce nalezeny. Schovat je v jeho pokoji, to by bývalo na policii trochu moc. Vražda byla spáchána v době, kdy byl Bentley samotný na procházce, jak často chodíval. Octla se krvavá skvrna na jeho rukávě tak, jak vypověděl před soudem, nebo byla také nastražena? Otřel se o něho někdo ve tmě a ušpinil mu rukáv, aby byl kompromitován?“

„Nezacházíte přece jen trochu daleko, monsieur Poirote?“

„Může být, může být. Avšak je třeba zajít daleko. Domnívám se, že v tomto případě bude třeba zajít tak daleko, že naše fantazie před sebou ještě nevidí jasnou cestu... Neboť chápete, *mon cher Spence*, že je-li paní McGintyová obyčejná posluhovačka, pak její vrah obyčejný není. Ano — to z toho jasně vyplývá. Interesantní v tomto případě jest vrah, nikoli oběť. Ve většině případů je to naopak. Obvykle bývá klíčem k situaci osoba zavražděného. Mlčí mrtví, o ty se vždy zajímám. O jejich nenávisti, lásky, činy. A jakmile jednou skutečně poznáte zavražděnou oběť, pak k vám oběť promluví a mrtvé rty vysloví jméno — jméno, které si přejete znát.“

Spence vypadal poněkud vyveden z konceptu. Jako by si v duchu říkal: „Tihle cizinci!“

„Zde,“ pokračoval Poirot, „se však jedná o pravý opak. Zde se pokoušíme uhádnout neznámou bytost — postavu dosud skrytou v temnotách. Jak zemřela paní McGintyová? Proč zemřela? Odpověď nenalezneme, budeme-li studovat život paní McGintyové. Odpověď nalezneme v osobnosti vraha. Souhlasíte se mnou v tomto bodě?“

„Možné by to bylo,“ usoudil Spence opatrně.

„Někdo, kdo chtěl — co? Zbavit se paní McGintyové? *Anebo se zbavit Jamese Bentleyho?*“

Vrchní policejní inspektor vyrazil pochybovačně: „Hm!“

„Ano — ano, toto jest první bod, v němž jest třeba mít jasno. Kdo je ve skutečnosti obětí? A kdo se jí měl stát?“

Spence pravil nevěřicně: „Vy si doopravdy myslíte, že by někdo klepl starou ženskou, proti které dočista nic nemá, jenom proto, aby dostal někoho jiného na šibenici pro vraždu?“

„Jeden nemůže udělat omeletu, aby přitom nerozklepl vajíčko, jak se u nás říká. Možná že je paní McGintyová vajíčkem a James Bentley omeletou. Nyní mi tedy vypovězte, co je vám známo o Jamesi Bentleym.“

„Není toho moc. Jeho otec byl lékař — zemřel, když bylo Bentleymu devět. Navštěvoval jednu z menších soukromých škol, na vojnu ho nevzali, protože měl nález na plicích, za války byl na nějakém ministerstvu a žil se sobeckou matkou.“

„Nu,“ pravil Poirot, „zde jsou latentní možnosti... Spíš než v životopise paní McGintyové.“

„Jste vážně přesvědčen o tom, co jste mi tady nadhodil?“

„Nikoli, dosud nejsem přesvědčen o ničem. Pouze tvrdím, že existují dvě různé eventuality pátrání a že se budeme muset brzy rozhodnout, kterou je správné sledovat.“

„Jak se do toho pustíte, monsieur Poirote? Můžu vám nějak pomoci?“

„Za prvé bych si rád pohovořil s Jamesem Bentleym.“

„To se dá zařídit. Spojím se s jeho advokátem.“

„Po tomto rozhovoru a z hlediska výsledku, bude-li jaký — nechovám velkou naději —, pojedu do Broadhinny. Tam s pomocí vašeho materiálu projdu pokud možno rychle územím, které jste už exploatoval přede mnou.“

„Pro případ, že mi něco uteklo,“ podotkl Spence s kyselým úsměvem.

„Pro případ, řekl bych raději, že se mi některá okolnost bude jevit v jiném světle, než v jakém se jevila vám. Lidé reagují různě a mají různé zkušenosti. Jistý bohatý finančník se podobal jednomu mýdlaři z Liège, jehož jsem znával, a tato podoba poskytl vysoce

uspokojivý rezultat. O tom však není třeba se šířit. Co hodlám udělat, je vyloučit jednu nebo druhou eventualitu, kterou jsem právě naznačil. A vyloučit paní McGintyovou — eventualitu č. 1 — bude zřejmě rychlejší a snadnější než probrat eventualitu č. 2. Kde bych se, prosím vás, mohl v Broadhinny ubytovat? Existuje tam aspoň trochu slušný hotel?“

„Hostinec Tři kachny — jenže tam neberou na noc. V Cullavonu — to jsou asi tři míle — je Jehňátko. Přímo v Broadhinny je také takový jako penzion. Není to vlastně penzióň v pravém slova smyslu, je to sešlé panské sídlo a mladí manželé, co jim patří, pronajímají pokoje. Mám obavy,“ řekl Spence pochybovačně, „že to tam nebude kdovíjak skvělé.“

Hercule Poirot přimhouřil zmučené oči.

„Je-li mi souzeno trpět, budu trpět,“ pravil. „Musí to být.“

„Nevím, jako co byste tam jel,“ pokračoval Spence pochybovačně a prohlížel si Poirota. „Možná že byste mohl být operní zpěvák. Ztratil jste hlas. Musíte mít klid. To by snad šlo.“

„Pojeďu tam,“ pronesl Poirot s důrazem hodným královské krve, „jako já sám.“

Spence nad tímto prohlášením zkoprněl.

„Považujete to za moudré?“

„Domnívám se, že je to *nezbytné*. Ale ano, nezbytné. Považte, *cher ami*, že zápasíme s *časem*. Co víme? Nic. Tedy naděje, největší naděje, plyne z toho, když budeme dělat, že toho víme mnoho. Já jsem Hercule Poirot. Já jsem velký, jedinečný Hercule Poirot. A já, Hercule Poirot, nejsem spokojen s rozsudkem v případě McGintyová. Já, Hercule Poirot, mám velmi důvodné podezření, *jak se to udalo doopravdy*. Existuje jistá okolnost, jejíž pravý význam jsem pochopil jen já. Rozumíte?“

„A pak?“

„A pak budu pozorovat reakce na tento bluf. Neboť by měly být reakce. Ano, zajisté, reakce by měly nastat.“

Spence hleděl starostlivě na mužíka.

„Podívejte se, monsieur Poirote,“ řekl. „Zbytečně do ničeho nelezte. Nerad bych, aby se vám něco stalo.“

„Ovšem kdyby se mi něco stalo, měl byste nepochybný důkaz o správnosti svého podezření.“

„Nechci důkaz za takovou cenu,“ ohradil se Spence.

4. KAPITOLA

Hercule Poirot se nanejvýš znechuceně rozhlédl po pokoji, kde stál. Byla to místnost majestátních rozměrů, ale tím také její přednosti končily. Poirot přešel podezíravě prstem po vršku knihovny a výmluvně se ušklíbl. Ukázalo se, že ho tušení neklamalo — prach! Dosedl opatrně na pohovku a rozbitá pera se pod ním sklíčeně prohnula. Věděl už, že obě vybledlá křesla nejsou o mnoho lepší. Obrovský pes, už na pohled zavilý, jenž vyvolával v Poirotovi podezření z prašiviny, zavrčel ze svého místa na nepříjemnějším čtvrtém křesle.

Rozlehlá místnost byla vytapetována vybledlým morrisovským vzorem. Na stěnách visely nakřivo ocelorytiny nevábnych předmětů a pár dobrých olejů. Potahy na židlích byly vybledlé a špinavé, koberec měl díru na díře a jeho vzorek stejně nikdy za mnoho nestál. Stoly se nebezpečně kymácely, protože nebyly podloženy. Okno bylo dokořán a žádná pozemská moc by je patrně nebyla dokázala znovu zavřít. Dveře, prozatím zavřené, zřejmě nehodlaly dlouho zavřené zůstat. Klika nedržela, při každém náporu větru povolila a víry ledového průvanu kroužily místností.

„Trpím,“ říkal si Hercule Poirot s hlubokou sebelítostí. „Ano, trpím.“

Dveře se rozletěly a spolu s větrem vnikla dovnitř paní Summerhayesová. Rozhlédla se po pokoji, zavolala: „Cože?“ na někoho v dáli a opět vyběhla.

Paní Summerhayesová byla rudovláška, měla obličej příjemně posetý pihami a obvykle se zabývala tím, že věci někam roztržitě pokládala nebo je hledala.

Hercule Poirot vyskočil a zavřel dveře.

Za chvíličku se opět otevřely a paní Summerhayesová se objevila znovu. Tentokrát nesla velký smaltovaný dřez a nůž.

Zdáli zazněl mužský hlas:

„Maureen, kočce už je zase zle. Co mám dělat?“

Paní Summerhayesová zvolala: „Už běžím, drahoušku! Čekej tam!“

Odhodila džez a nůž a znovu odběhla.

Poirot opět vstal a zavřel dveře. Říkal si:

„Rozhodopádně trpím.“

Přijelo auto; veliký pes vyskočil z křesla a rozštěkal se do crescenda. Vyskočil na stolek pod oknem a stolek se s rámusem překotil.

„Enfin,“ podotkl Hercule Poirot. „*C'est insupportable!*“

Dveře se rozletěly, průvan zavířil místností a pes, který stále ještě štěkal, vystřelil ven. Bylo slyšet, jak Maureen hlasitě a zřetelně křičí ze všech sil:

„Krucinál, už zase jsi nechal zadní dvířka dokořán, Johnnie, a ty zatracené slepice mi vlezly do špajzu.“

„A za tohle,“ pronesl Hercule Poirot s citem, „platím sedm guinejí týdně!“

Práskly dveře. Oknem se neslo do místnosti hlasité kdákání rozčilených slepic.

Pak se dveře opět otevřely, Maureen Summerhayesová vešla a s radostným výkřikem se vrhla na džez.

„Nemohla jsem si vzpomenout, kde jsem jej nechala. Vadilo by vám to moc, pane Eh — hm, chci říct, obtěžovalo by vás to, kdybyste si oloupala fazole tady? V kuchyni je hrozný smrad.“

„Bude mi potěšením, madame.“

Nebyl to možná zcela výstižný obrat, ale přibližně odpovídal pravdě. Poprvé za čtyřiaadvacet hodin se Poirotovi jevila příležitost k rozhovoru delšímu šesti vteřin.

Paní Summerhayesová dopadla na židli a s úpornou energií, ač značně nešikovně začala loupat fazole.

„Ráda bych, abyste se tu cítil jako doma,“ pravila. „Kdybyste si něco přál, jen si řekněte.“

Poirot už dospěl k názoru, že to jediné, co se dá v tomhle stavení jakžtakž snést, je paní domu.

„Jste příliš laskavá, madame,“ odvětil zdvořile. „Přál bych si jen, aby bylo v mé moci zaopatřit vám nutný personál.“

„Personál!“ Paní Summerhayesová hlasitě zavzdychala. „To je marný sen. Měli jsme slušnou ženskou, a museli nám ji zavraždit. Takovou já mám smůlu.“

„To byla jistě paní McGintyová,“ řekl Poirot rychle.

„Ovšem, paní McGintyová. Bože, ta osoba mi chybí! Bylo to tenkrát samozřejmě ohromně vzrušující. První vražda takřikajíc v rodině, ale hned jsem povídala Johnniemu, že je to pro nás velký malér. Bez McGintyovky na práci prostě nestačím.“

„Vy jste si s ní dobře rozuměla?“

„Milý pane, na ni bylo *spolehnutí*. *Chodila sem*. V pondělí odpoledne a ve čtvrtek dopoledne — jako hodiny. Teď mám nějakou Burpovou od nádraží. Má muže a pět dětí. Pochopitelně tu jakživa není. Bud' není dobře mužovi anebo babičce, a než se jedno dítě uzdraví, rozstůně se druhé. Stará McGintyovka žila sama a musím říct, že skoro nezastonala.“

„A vám se vždy osvědčila jako spolehlivá a poctivá? Vy jste jí důvěrovala?“

„No — nikdy nic neukradla, ani jídlo. Samosebou, byla trochu moc zvědavá. Prohlížela nám dopisy a tak. Ale to člověk víceméně předpokládá. Mají přece tak nudný život, ne?“

„Paní McGintyová měla nudný život?“

„Řekla bych, že příšerně,“ odvětila paní Summerhayesová neurčitě. „Furt na kolenou a drhnout. A sotva ráno dorazíte, čekají na vás hromady špinavého cizího prádla. Kdybych já měla před sebou každý den takovouhle perspektivu, nechala bych se ochotně zavraždit. Namouduši.“

V okně se objevila tvář majora Summerhayese. Paní Summerhayesová vyskočila, převrhla fazole a spěchala k oknu, by je otevřela dokořán.

„Ten zatracenej pes už zase sežral žrádlo pro slepice, Maureen.“

„Krucifix, to zas bude zle *jemu*!“

„Koukej,“ ukázal Johnnie cedník plný zeleného listí, „je toho špenátu už dost?“

„Co tě vede!“

„Mně se toho zdá až nad hlavu.“

„Až se to uvaří, bude toho sotva lžička. To furt ještě nevíš, co je to špenát?“

„Kristepane!“

„Poslali už ryby?“

„Kdepak.“

„Hergot, to budeme muset otevřít konzervu. Udělej to, prosím tě, Johnnie. Vem ve špajzu tu v rohu. Tu, jak jsme si říkali, že je trochu vyboulená. Mám dojem, že jí vlastně nic nebude.“

„A co špenát?“

„Pro ten jdu sama.“

Vyskočila z okna a ona manželé odcházeli spolu.

„*Nom d'un nom d'un nom!*“ prohlásil Hercule Poirot. Přešel místnost a zavřel okno, co jen to šlo. Vítr k němu donesl slova majora Summerhayese.

„A co ten nový host, Maureen? Nějak se mi moc nezdá. Jakže se jmenuje?“

„Ne a ne si vzpomenout, když jsem s ním teď mluvila. Musela jsem mu říct pane — Ehm. Poirot — tak se jmenuje. Je to Francouz.“

„Poslyš, Maureen, to jméno je mi nějak povědomé.“

„Možná žes ho viděl na studené trvalé. Vypadá jako frizér.“

Poirot zalapal po dechu.

„N-ne. Spíš na kyselých okurkách. Nevím. Něco mi to připomíná. Měla bys z něho vyrazit co nejdřív prvních sedm guinejí.“

Hlasy umlkly.

Hercule Poirot sebral se země fazole, které se rozletěly na všechny strany. Právě když byl hotov, vešla paní Summerhayesová dveřmi.

Galantně jí je podal:

„*Voici, madame.*“

„Děkuji mockrát. A jéje, koukám, že jsou ty fazole trošku chycené. Nakládáme si je sami do soli v hliněných hrncích. Ale tyhle se nějak zkazily. Mám dojem, že nebudou zvlášť dobré.“

„Těž já se toho obávám... Dovolíte, abych zavřel dveře? Je tu průvan.“

„Ale prosím! Bojím se, že za sebou nechávám otevřino.“

„Už jsem si povšiml.“

„Jenže ty dveře stejně nezůstanou zavřené. Tenhle barák se prakticky rozpadá. Bydleli tu Johnnieho rodiče a ti na tom byli chudácci tak špatně, že s tím jaktěživo nic nedělali. A když jsme se my sem vrátili z Indie, nemohli jsme do toho taky nic vrazit. Pro děti je to ale moc dobré, když přijedou na prázdniny, mají tu dost místa a můžou se vyřádit, na zahradě a tak. Pronajímáme pokoje a tím se jakžtakž držíme nad vodou, ale musím říct, že už jsme byli párkrát v pěkné bryndě.“

„V tomto momentu jsem já vaším hostem jediným?“

„Máme nahoře jednu starou paní. Lehla si ten den, co přijela, a už nevstala. Mně se nezdá, že by jí něco zvlášť bylo. Ale ona to bere jinak, a já abych jí nosila čtyřikrát denně jídlo do postele. Při chuti je náramně. Stejně ale odjede zítra k nějaké neteři nebo kam.“

Paní Summerhayesová se na okamžik odmlčela a pak pokračovala poněkud nuceně:

„Z rybárny tu budou každou chvíli. Chtěla bych se vás zeptat, jestli by vám to nevadilo — kdybyste mi moh dát prachy za první týden. Zdržíte se týden, ne?“

„Možná déle.“

„Je mi líto, že vás musím obtěžovat. Ale nemám právě ve stavení žádné peníze na hotovosti a víte, co se ti obchodníci naotravujou.“

„Neomlouvejte se, madame, prosím.“ Poirot vytáhl sedm liber a přidal k nim sedm šilinků. Paní Summerhayesová peníze hbitě shráb-la.

„Srdečné díky.“

„Měl bych vám snad, madame, říci něco více o sobě. Já jsem Hercule Poirot.“

Toto odhalení paní Summerhayesovou nijak nevzrušilo.

„Moc hezké jméno,“ řekla přívětivě. „Řecké, že?“

„Jsem, jak možná víte,“ prohlásil Poirot, „detektiv.“ Udeřil se v prsa. „Snad nejslavnější žijící detektiv.“

Paní Summerhayesová vypískla smíchy.

„Vidím, že máte ohromný smysl pro humor, pane Poirote. A po čem pátráte? Po popelu z cigaret a stopách v blátě?“

„Vyšetřuji vraždu paní McGintyové,“ pravil Poirot. „A nežertuji.“

„Au!“ vykřikla paní Summerhayesová. „To jsem se řízla!“

Zvedla prst a prohlížela si ho.

Pak se zadívala na Poirota.

„Myslíte to vážně?“ řekla. „Přece to už všechno dávno skončilo, ne? Zatkli jejího podnájemníka, takového střeleného chudáka, a měl soud a odsoudili ho a tak. Nejspíš už ho taky pověsili.“

„Nikoli, madame,“ odvětil Poirot. „Nepověsili ho — ještě ne. Případ paní McGintyové dosud neskončil. Připomenu vám verš jedné z vašich básnířek:

Záhady každé rozřešení
správné být musí,
neb řešena není.“

„Ach já,“ řekla paní Summerhayesová, neboť její pozornost byla zřejmě odvrácena od Poirota ke dřezu v klíně. „Teď jsou ty fazole celé zakrvácené. To je hloupé, vždyť je máme mít k obědu. Vlastně to ale tak moc nevádí, protože přijdou do vařící vody. Jak se něco povaří, tak je to v pořádku, že? I konzervy.“

„Domnívám se,“ řekl Hercule Poirot tiše, „že nebudu obědovat doma.“

5. KAPITOLA

„Mně to namouvěru nejde do hlavy,“ prohlásila paní Burchová.

Prohlašovala to už potřetí. Její vrozenou nedůvěru k cizím pá-
nům s černými kníry a v ohromném kožichu dovnitř nebylo snadné zdolat.

„To je trápení, to je trápení,“ pokračovala. „Zabijou chudáka tetičku a teď ještě ta policie. Všude člověku vlezou a čmouchají a vyptávají se. Všecky sousedky byly auf. Já myslela, že to nepřežiju. A moje tchyně, jak ta byla protivná! Že prý *u nich* v rodině se jaktěživo nic takového nestalo. A ‚chudinka Joe‘ a tak. Co já chudinka? Byla to přece *moje* teta, ne? Ale už jsem si na mou pravdu myslela, že to máme za sebou.“

„A je-li přece James Bentley nevinný?“

„Jděte!“ odsekla paní Burchová. „To bych se moc divila. Určitě to byl on. Mně se odjakživa nelíbil. Chodil a mluvil si pro sebe. Kolikrát jsem tetičce říkala: ‚Takového chlapa bych do stavení nevzala ani za svět širý. Jednoho krásného dne mu přeskočí.‘ To jsem jí říkala. Ale ona říkala, že je to tichý a solidní pán a že jí nepřidělává zbytečně práci. Že prý nepije ani nekouří. Ted’ už to ví líp, chudinka zlatá.“

Poirot ji zamyšleně pozoroval. Byla to statná, baculatá žena se zdravě červenými tvářemi a dobrosrdečným rysem kolem úst. V malém domku měla vzorně čisto, bylo tu cítit leštěnku na nábytek a sídlo. Z kuchyně se linula jemná lákavá vůně.

Výborná hospodyně, která dbá na pořádek a není líná manželovi uvařit. To schvaloval. Ví svoje a nenechá si to vymluvit, ale konečně proč ne? Rozhodně nevypadá na to, že by na vlastní tetu vzala sekáček na maso nebo že by k tomu navedla manžela. Spence si to o ní nemyslel a Poirot s ním musel souhlasit. Spence si prověřil finanční situaci Burchových a neobjevil žádný motiv k vraždě a Spence je nad jiné důkladný.

Povzdychl si a pokračoval v práci, což znamenalo předně zahnat nedůvěru paní Burchové k cizincům. Převlekl rozhovor z vraha na oběť. Vypytoval se na „chudáka tetičku“, na její zdraví, její zvyky, co ráda jedla a pila, s kterou politickou stranou sympatizovala, na jejího nebožtíka muže, na její názory na život, na sexuální vztahy, na hříchy, na náboženství, na děti, na zvířata.

Neměl ani potuchy, bude-li mu něco z této směsice k užitku. Hledal jehlu v kupce sena. A zároveň se blíže seznamoval s Bessii Burchovou.

Bessie mu toho vlastně o tetičce mnoho nepověděla. Byla to sice její příbuzná, jako takovou ji ctíla, ale důvěrněji se nestýkali. Tu a tam — asi tak jednou do měsíce — chodívali s Joem v neděli k tetičce na oběd; méně často přicházela tetička navštívit je. Na Vánoce si dávali dárky. Věděli, že tetička má nějaké úspory a že to po ní zdědí.

„Ale to neznamená, že bychom to potřebovali,“ vysvětlovala paní Burchová a zrudla. „Máme sami něco na knížce. A pohřbili jsme ji krásně. Byl to moc krásný pohřeb. Plno kytek a tak.“

Tetička hrozně ráda pletla. Neměla ráda psy, protože nadělají, ale mívala kočku — žíhanou. Jednou se jí zaběhla a pak už neměla žádnou, ale paní poštmistrová jí slíbila kotě. Doma měla vzorně čisto, nesnášela nepořádek. Každá klika jen svítila a podlahu v kuchyni vytírala každý den. Posluhy jí hezky vynášely. Brala šilink a deset pencí na hodinu — v Holmeleighu dostávala dva šilinky, to je u paní továrníkové Carpenterové. Ti mají peněz jako želez. Chtěli, aby k nim tetička chodila častěji, ale tetička to nemohla udělat ostatním dámám, protože k nim chodila dřív, než začala chodit k paní Carpenterové, a nebylo by to bývalo od ní hezké.

Poirot se zmínil o paní Summerhayesové z Long Meadows.

Ano, k nim tetička také chodila — dvakrát týdně. Vrátili se z Indie, tam mívali spousty domorodého služebnictva a paní Summerhayesová si v domácnosti vůbec neví rady. Pokoušejí se pěstovat zeleninu a prodávat ji, ale s tím si také moc nevědí rady. Když přijedou děti domů na prázdniny, vypadá to tam jako v blázinci. Ale paní Summerhayesová je moc milá dáma a tetička ji měla ráda.

Portrét dostával jasnější rysy. Paní McGintyová pletla, vytírala podlahu, leštila kliky, měla ráda kočky a neměla ráda psy. Měla ráda děti, ale nepřeháněla to. Na kamaráčky si nepotrpěla.

V neděli chodívala do kostela, ale jinak se církevního života nezúčastnila. Občas, ale poměrně zřídkakdy, zašla do kina. Měla staromódní názory — přestala docházet do rodiny jednoho malíře, když zjistila, že jeho manželka vlastně není jeho manželka. Knihy nečetla, ale ráda se koukla do nedělních novin nebo do starších časopisů, které dostávala od svých dam. Třebas nechodila do kina, zajímaly ji články o filmových hvězdách a jejich aférách. O politiku se nestarala, ale volila konzervativce, protože je volíval její manžel. Za šaty moc neutrácela, její dámy jí toho dost daly a ona byla osoba šetrná.

Skutečná paní McGintyová odpovídala téměř do puntíku tomu, jak si Poirot paní McGintyovou představoval. A Bessie Burchová byla Bessií Burchovou z poznámek vrchního policejního inspektora Spence.

Ještě než se Poirot rozloučil, přišel domů na oběd Joe Burch, drobný, bystrý člověk, který se nedal tak snadno prokouknout jako jeho žena. Choval se poněkud nervózně. Neprojevoval tolik podezí-

ravosti a neochoty jako jeho žena. Naopak, snažil se vyvolat dojem, že je ochoten spolupracovat. A to, uvažoval Poirot, nějak nesedí. Proč by se měl Joe Burch snažit vyjít vstříc nějakému dotěrnému cizinci? Jistě jen proto, že onen cizinec má dopis od vrchního policejního inspektora Spence z Kilchesteru.

Joe Burch má zájem na tom, aby byl zadobře s policií. Nemůže si snad dovolit držet si policajty od těla jako jeho žena?

Možná nemá docela čisté svědomí. Proč asi? Důvodů může být mnoho — a žádný nemusí souviset se smrtí pani McGintyové. Nebo si tak či onak chytře vyrobil alibi v kině, a přece jen to byl Joe Burch, kdo zaklepal na dveře malého domku, koho tetička vpustila a kdo srazil důvěřivou starou paní? Mohl vytahat zásuvky, rozházet pokoj, aby to vypadalo jako loupež, mohl záludně skrýt peníze na zahrádce, aby padlo podezření na Jamese Bentleyho, protože mu šlo o peníze v bance. O dvě stě liber, které měla zdědit jeho žena a které nutně potřeboval. Zbraň, jak si uvědomil Poirot, se dosud nenašla. Proč ji vrah nezanechal na místě činu? I slabomyslný má tolik důvtipu, aby si vzal rukavice nebo setřel otisky prstů. Proč tedy odklidil smrtící zbraň, onen těžký předmět s ostrým okrajem? Snad proto, že patří do Burchovy domácnosti, což se dá lehce rozpoznat? Je v této chvíli ona zbraň — umytá a naleštěná — zde v domě? Něco jako sekáček na maso, jak řekl soudní lékař — ale přímo sekáček to asi nebyl. Snad předmět poněkud neobvyklý, jaký nebývá všude a dá se proto lehce identifikovat. Policie po něm pátrala, ale nic nenalezla. Hledali ho v lese, lovili v rybníku. Z kuchyně paní McGintyové nic nechybělo a nikdo nemohl říct, že James Bentley kdy něco takového vlastnil. Nepodařilo se zjistit, že by si byl kupoval sekáček na maso nebo něco podobného. Nemá to sice valný význam, ale je to přece okolnost svědčící v jeho prospěch. Neberou na ní zřetel pod tíhou ostatního usvědčujícího materiálu. Ale je to přece jen fakt...

Poirot přelétl zkoumavým pohledem poněkud přeplácaný nevelký obývací pokoj, kde seděl.

Je vražedný předmět někde v tomto stavení? Chová se proto Joe Burch tak nejistě a chlácholivě?

Poirot nevěděl. Nedělalo to na něho ten dojem, ale zcela jist si nebyl...

6. KAPITOLA

I

V kanceláři firmy Breather & Scuttle musel Poirot překonat jisté námitky, ale nakonec stanul v pracovně samého pana Scuttla.

Pan Scuttle byl čilý, energický člověk s bodrými způsoby.

„Dobrý den, dobrý den.“ Zamnul si ruce. „Čím mohu sloužit?“

Přejel Poirota pohledem profesionálního odhadce, jako by si podle svého obvyčej dělal řadu poznámek na okraj.

Cizinec. Bezvadně oblečený. Asi bohatý. Restaurátér? Ředitel hotelu? Od filmu?

„Nechtěl bych zabrat příliš mnoho vašeho času. Váš bývalý zaměstnanec James Bentley — o něm bych si s vámi rád pohovořil.“

Výrazné obočí pana Scuttla vyletělo o pár centimetrů výš a opět skleslo.

„James Bentley. James Bentley?“ vyrazil otázku. „Od novin?“

„Ne.“

„Ale od policie nejste.“

„Nikoli. Tedy — nikoli odtud.“

„Nikoli odtud.“ Pan Scuttle si tuto informaci hbitě založil, jako by ji chtěl mít pro budoucnost evidovanou. „Co to má všechno vlastně znamenat?“

Poirot, jenž se nikdy nedal srážet v rozletu puntičkářským postojem k problému pravdivosti, začal řečnit.

„Bylo zahájeno nové vyšetřování jeho případu mnou — z pověření jistých jeho příbuzných.“

„Nevěděl jsem, že nějaké má. Ale stejně už byl uznán vinným, a jak víte, odsouzen k smrti.“

„Rozsudek nebyl dosud vykonán.“

„Dokud žije, je naděje, což?“ Pan Scuttle zavrtěl hlavou. „Moc bych o tom pochyboval. Všechno svědčilo proti němu. Co jsou zač ti jeho příbuzní?“

„Mohu vám říct jen tolik, že jsou zámožní a vlivní. Velmi zámožní.“

„To mě překvapuje.“ Pan Scuttle automaticky poněkud roztál. Slova „velmi zámožní“ měla hypnotické kouzlo. „Ano, to mě opravdu překvapuje.“

„Jeho matka, nebožka paní Bentleyová,“ vysvětloval Poirot, „ani on sám se s příbuznými nestýkali.“

„Rodinné nešváry, což? Inu, to se stává. A mladý Bentley neměl ani vindru. Škoda že mu ti jeho příbuzní nepřispěchali na pomoc dřív.“

„Celá záležitost jim donedávna zůstávala neznámou,“ vysvětloval Poirot. „Požádali mne, abych se co nejrychleji odebral do této země a učinil, co je v lidských silách.“

Pan Scuttle se pohodlně opřel a přestal se chovat jako majitel realitní kanceláře.

„Nevím, co by se ještě dalo dělat. Možná že by to šlo navléknout na duševní chorobu? Trochu pozdě — ale kdyby se vám podařilo získat nějakou kapacitu. Já sám se ovšem v takových věcech nevyznám.“

Poirot se naklonil kupředu.

„Monsieur, James Bentley zde pracoval. Můžete mi o něm něco říci?“

„Moc toho nebude — moc toho nebude. Zastával subalterní úřednické místo. Nemůžu proti němu nic říct, zdál se to docela slušný mládenec, dost svědomitý a tak. Jenže o kšeftu neměl ani páru. Nedokázal nic prezentovat. A to v naší branži nejde. Když přijde zákazník a chce prodat barák, jsme tady od toho, abychom mu ho prodali. A když chce zákazník barák koupit, tak mu nějaký seženeme. Když je to stavení o samotě a bez komfortního vybavení, zdůrazníme historickou hodnotu a vykládáme, že je to ukázka dobové architektury — a nezmiňujeme se o vodovodní instalaci. Když je to barák nalepený na plynárnu, hovoříme o komfortním vybavení a zařízení a pomíneme výhled. Vemluvit to zákazníkovi — v tom spočívá náš úkol. Existuje na to řada drobných fíglů. Radíme vám, milostivá, abyste učinila okamžitou nabídku. Zajímá se o to jeden poslanec — velmi živě se o to zajímá. Přijede se tam znovu podívat dnes odpoledne.‘ To zabere pokaždé — poslanec bývá velmi účinný. Nemám tušení proč. Poslanci přece bydlívají tam, kde kandidují. Ale

má to takový dobrý, solidní zvuk.“ Ukázal skvoucí chrup v nenadálém úsměvu. „Nechce to nic jiného než psychologii — věřte mi — nic než psychologii.“

Poirot se chytil toho slova.

„Psychologii. Máte naprostou pravdu. Vidím, že jste dobrým znalcem lidí.“

„Ujde to, ujde to,“ připustil pan Scuttle skromně.

„Ptám se vás tedy znovu, jaký byl váš dojem z Jamese Bentleyho? Mezi námi — přísně mezi námi — myslíte si, že tu starou paní zabil on?“

Scuttle vyvalil oči.

„Samosebou.“

„A myslíte si, že je na to typ — z hlediska psychologického?“

„No — když se to vezme z téhle stránky — vlastně ne, ne. Nebyl bych to do něho řek, že by měl tu kuráž. Já si teda myslím, abyste věděl, že měl o kolečko víc. To je jasné, jako že dvě a dvě jsou čtyři. Býval vždycky popleta, a když přišel o místo a začalo být zle, to mu dodalo.“

„Měl jste nějaký specifický důvod pro jeho propuštění?“

„Přišla okurková sezóna. Naši lidé měli málo co dělat. Propustili jsme nejméně schopného. To byl Bentley. On už prostě je ten typ. Dali jsme mu dobré doporučení. Ale stejně nemohl sehnat jiné místo. Neměl elán. Dělal mizerný dojem.“

Pořád se k tomu vracíme, pomyslel si Poirot, když opouštěl realitní kancelář. James Bentley dělal na lidi mizerný dojem. Aby se utěšil, zavzpomínal na různé vrahy, které poznal a které řada lidí považovala za ohromně šaramantní.

„S dovolením — mohla bych si na chvilku přisednout? Musím s vámi mluvit.“

Poirot, sedící v závětrí za stolečkem U Modré kočky, překvapeně vzhlédl od jídelního lístku, který pečlivě zkoumal. U Modré kočky vládlo šero, protože zdejší specialitou byl starosvětský ráz vyvolávaný těžkým dubovým nábytkem a tabulkami z olovnatého skla, ale mladá žena, která si právě proti němu sedala, se jasně odrážela od temného pozadí.

Měla cílevědomě zlaté vlasy a ledově modrý pletený kostým. Nadto si Hercule Poirot uvědomoval, že ji zcela nedávno už někde viděl.

Pokračovala:

„Víte, nebylo dost dobře možné, abych neslyšela, co jste právě říkal panu Scuttlovi.“

Poirot přikývl. Všiml si už, že příčky v kancelářích firmy Breather & Scuttle jsou záležitostí spíše formální a soukromí zcela nezaručují. Nedělalo mu to však těžkou hlavu, protože především potřeboval reklamu.

„Vy jste psala na stroji,“ pravil „vpravo od zadního okna.“

Přikývla. Bílé zuby zazářily v souhlasném úsměvu. Zdravím ky-pící mladá žena, s pěknou plnou postavou, jaká se Poirotovi zamlouvala. Asi třiatřicet nebo čtyřiatřicet, usoudil, a od přírody tmavovláska, ale nikoli ten typ, který se podrobuje vůli přírody.

„Jde o pana Bentleyho,“ pravila.

„A co má být s panem Bentleym?“

„Odvolá se? Znamená to, že se vyskytly nové informace? Ach, to jsem ráda! Nemohla jsem — prostě jsem tomu nemohla uvěřit, že by to měl na svědomí.“

Poirot vymrštil obočí do výše.

„Vy jste si tedy nikdy nemyslela, že by to měl na svědomí,“ říkal zvolna.

„Ze začátku ne. Myslela jsem, že to bude omyl. Ale pak ta usvědčující fakta —“ Odmlčela se.

„Ano, usvědčující fakta,“ řekl Poirot.

„Zdálo se, že to prostě nemohl udělat nikdo jiný. Řekla jsem si, že snad jednal v náhlém pomatení smyslů.“

„Připadal vám někdy trochu — jak to říci — divný?“

„Ne, ne. Takhle ne. Byl jenom nesmělý a nešikovný, jako někteří muži bývají. Pravda je, že se neuměl prosadit. Neměl dost sebedůvěry.“

Poirot ji pozoroval. Ta jistě sebedůvěru má. Pravděpodobně jí má dost za dva.

„Vám byl sympatický?“

Zrudla.

„Ano. Amy — to je kolegyně v kanceláři — se mu často vysmívala a říkala, že je nemehlo, ale mně byl ohromně sympatický. Byl to jemný a zdvořilý hoch a hodně toho znal — myslím jako věci z knih.“

„Ach ano, věci z knih.“

„Stýskalo se mu po mamince. Byla dlouhá léta nemocná, víte? No, ne snad opravdu nemocná, ale musela se šetřit a on pro ni dělal všechno na světě.“

Poirot přikývl. Takové matky znal.

„A ona se o něho samozřejmě taky starala. Teda — jako že hleděla, aby byl zdravý a nenastydl se v zimě na plíce a najedl se a tak.“

Znovu přikývl. Zeptal se:

„Byli jste přátelé?“

„No, to nevím — ne tak docela. Někdy jsme si spolu povídali. Když odsud odešel, tak jsem — on už — tak jsem ho pak už moc často nevidala. Jednou jsem mu napsala takový kamarádský dopis, ale neodpověděl mi.“

Poirot se zeptal laskavě:

„Ale vy ho máte ráda?“

Odpověděla trochu vzdorně:

„Ano, mám...“

„To je výtečné,“ prohlásil Poirot.

V duchu se mu vybavil den, kdy měl rozhovor s odsouzeným vězněm...

Viděl před sebou jasně Jamese Bentleyho. Popelavé vlasy, hubená, nemotorná postava, ruce s velkými klouby a zápěstími, ohryzek na tenkém krku. Viděl uhýbavý, rozpačitý — téměř poťouchlý pohled. Není to rovný chlap, na jehož slově se může stavět — tajnůstkář, potutelný a neupřímný člověk s nepříjemnou, huhňavou řečí... Takový dojem vyvolával James Bentley u většiny povrchních pozorovatelů. Takový dojem vyvolal na lavici obžalovaných. Člověk, který je schopen zalhat, ukradnout peníze nebo praštit starou paní do hlavy...

Ale na vrchního inspektora Spence, který znal lidi, ten dojem nedělal. Ani na Hercula Poirota... A teď se tu naskytlo toto děvče.

„Jak se jmenujete, mademoiselle?“ otázal se.

„Maude Williamsová. Mohla bych něco udělat — nějak pomoci?“

„Domnívám se, že ano. Jsou lidé, kteří věří, že James Bentley jest nevinný, slečno Williamsová. Snaží se dokázat tuto skutečnost. Já jsem byl pověřen tímto pátráním a mohu vám sdělit, že jsem již učinil markantní pokrok — ano — markantní pokrok.“

Vyslovil tu lež a ani se nezarděl. Byl toho názoru, že je to lež velice nutná. Kdosi kdesi musí být znepokojen. Maude Williamsová si to nenechá pro sebe a řeč je jako kámen hozený do rybníka: udělá kruhy, které se šíří do daleka.

Pravil:

„Řekla jste mi, že jste si s Jamesem Bentleyem spolu někdy povídali. On vám vyprávěl o své matce a o svém životě doma. Zmínil se někdy o někom, s kým on nebo jeho matka žili v nepřátelství?“

Maude Williamsová uvažovala:

„Ne — nepřátelství by se to nazvat nedalo. Jeho matka — jak jsem vyrozuměla — neměla v lásce mladé dívky.“

„Matky oddaných synů nemají nikdy v lásce mladé dívky. Ne, mám na mysli něco více než to. Někdy nesvár s příbuznými, nějaké spory. Někoho, kdo je nenáviděl.“

Zavrtěla hlavou.

„O ničem takovém se nikdy nezmínil.“

„Mluvil někdy o své bytné, o paní McGintyové?“

Lehce se zachvěla.

„Nejmenoval ji. Jednou říkal, že mu věčně dává k večeři uzenáče — a jednou říkal, že je jeho bytná celá pryč, protože se jí zaběhla kočka.“

„Zmínil se někdy o tom — ale je třeba, abyste byla upřímná, prosím — , že ví, kam schovává peníze?“

Dívka trochu pobledla, ale zdvihla vzdorně bradu.

„Vlastně ano. Hovořili jsme o tom, že lidé někdy nedůvěřují bankám — a on řekl, že jeho stará bytná schovává úspory pod prkno v podlaze. Řekl: ‚Mohl bych je klidně sebrat, až by odešla.‘ Nemyslel to žertem, protože on nežertoval, spíš jako by mu dělalo velkou starost, že je tak neopatrná.“

„Ach,“ řekl Poirot, „to je výborné! Z mého hlediska, chci říct. Myslí-li James Bentley na krádež, vidí to jako akci za něčími zády. Víte, byl by mohl říct: ‚Jednoho krásného dne ji skrz ty peníze někdo klepne.‘ „

„Ale rozhodně by to ani tak, ani tak doopravdy nemyslel.“

„Jistěže. Avšak řeč, jakkoli povrchní, jakkoli nerozmýšlena, prozradí nevyhnutelně, co je to za člověka. Moudrý zločinec by nikdy neotevřel ústa. Ovšem zločinci jsou zřídka moudří a obvykle se chlubí a mnoho mluví — a proto jsou většinou dopadeni.“

Maude Williamsová konstatovala úsečně:

„Ale někdo tu starou paní zabít musel.“

„Přirozeně.“

„A kdo? Víte to? Máte na někoho podezření?“

„Ano,“ prohlásil Hercule Poirot nikoli podle pravdy. „Já mám velmi vážné podezření. Stojíme však teprve na počátku cesty.“

Dívka se podívala na hodinky.

„Musím se už vrátit. Mám na oběd jen půl hodiny. Kilchester je mizerná díra — předtím jsem byla vždycky zaměstnaná v Londýně. Dáte mi vědět, kdybych mohla něco udělat — myslím doopravdy něco udělat?“

Poirot vytáhl vizitku. Napsal na ni Long Meadows a telefonní číslo.

„Zde jsem se usadil.“

Pozoroval zarmouceně, že jeho jméno na ni neudělalo žádný dojem. Mladší generace, to si nemůže pomoci, má velké mezery ve znalosti známých osobností.

III

Hercule Poirot se vracel autobusem do Broadhinny v trochu lepší náladě. Každopádně existuje ještě někdo, kdo také věří, že je James Bentley nevinný. Bentley není tak dočista bez přátel, jak tvrdil.

Vzpomněl si znovu na Bentleyho ve vězení. Jak deprimující rozhovor to byl! Nepodařilo se mu rozdmýchat v něm naději, sotva projevil matný zájem.

„Děkuji vám,“ řekl Bentley tupě, „ale nevěřím, že by se ještě dalo vůbec něco dělat.“

Ne, byl si jist, že nemá žádné nepřátele.

„Když si lidé sotva uvědomují, že existujete, není pravděpodobné, že byste měl nepřátele.“

„A vaše paní matka? Možná že ona měla nějakého nepřítele?“

„To rozhodně ne. Všichni ji měli rádi a vážili si jí.“

Jeho tón vyjadřoval mírné pobouření.

„A vaši přátelé?“

Na to James Bentley odpověděl, či spíše zašeptal: „Přátele žádné nemám...“

To však nebylo tak docela pravda. Neboť Maude Williamsová k němu přátelské city chová.

„Jak obdivuhodně to Příroda zařídila,“ pomyslel si Hercule Poirot, „že každý muž, jakkoli zdánlivě neatraktivní, vzbudí zájem některé ženy.“

Odhadl bystře, že slečna Williamsová je přes své smyslné vzezření spíš mateřský typ.

Má vlastnosti, které Jamesi Bentleymu chybí, energii, elán do života, nesmiřuje se s porážkami, je odhodlána prosadit svou.

Povzdychl si.

Kolikrát dnes lhal, jako když tiskne! Ale to nevádí — bylo to nutné.

„Protože ta jehla,“ řekl si Poirot a marnotratně zahýřil změtí úsloví, „někde v té kupce sena musí být, mezi slepými najdu jednoo-kého krále a stokrát nic umoří osla.“

7. KAPITOLA

I

Domek, kde bydlívala paní McGintyová, stál jen pár kroků od autobusové zastávky. Na zápraží si hrály dvě děti. Jedno kousalo do jablka poněkud červivého vzezření a druhé mlátilo do dveří plechovým táckem. Vypadaly ohromně spokojeně. Poirot zvýšil randál ještě tím, že na dveře rázně zabušil.

Za rohem stavení vykoukla rozcuchaná žena, v barevné kombinéze.

„Necháš toho, Ernie!“ přikázala.

„Just ne,“ prohlásil Ernie a mlátil dál.

Poirot vyklidil zápraží a zamířil za roh.

„To víte, jsou to děti,“ řekla žena.

Poirot byl jiného názoru, ale nevyjevil jej.

Žena jej vedla okolo stavení k zadnímu vchodu.

„Nechávám přední dveře zamčené. Pojd'te dál prosím.“

Poirot prošel špinavou předsíňkou do kuchyně snad ještě špinavější.

„Tady ji nezabil,“ řekla žena. „V saloně.“

Poirot trochu udiveně zamrkal.

„Kvůli tomu jste přeci přišel, ne? Jste ten cizí pán od Summerhayesů?“

„Vy už tedy o mně víte?“ zeptal se Poirot. Rozzářil se. „Ano, zajiště, paní —“

„Kiddlová. Můj je fasádník. Přistěhovali jsme se sem před čtyřmi měsíci. Předtím jsme bydleli u Bertovy maminky... Lidi říkali: ‚Že byste si brali barák, kde se stala vražda!‘ Ale já povídám, barák je barák, a je to lepší než se mačkat v jedné komoře a spát na dvou křeslech. Je to hrozné, ta bída o byty, že? Stejně se nám tu ale nic neděje. Říká se, že zamordovaný *strašejí*, ale ona ne. Chcete vidět, kde se to stalo?“

Poirot přikývl a cítil se jako turista na hromadném zájezdu s průvodcem. Paní Kiddlová ho zavedla do pokojíku přetíženého soupravou těžkého nábytku ve stylu Jakuba I. Na rozdíl od ostatního obytného prostoru nevypadal na to, že by sem někdy někdo vkročil.

„Ležela tuhle na podlaze a měla vzadu rozraženou hlavu. Paní Elliotová z toho div o rozum nepřišla. To je ta, co ji našla — ona a Larkin z družstevní prodejny, co roznáší chleby. Ale peníze vzal nahore v ložnici. Pojd'te, já vám ukážu kde.“

Paní Kiddlová ho vedla po schodech nahoru do ložnice, kde bylo vidět velký prádelník, bytelnou mosaznou postel a bohatou zásobu dětského prádelka, mokrého i suchého.

„Tady to bylo,“ prohlásila paní Kiddlová hrdě.

Poirot se rozhlédl. Těžko bylo si představit, že tato bujará tvrz živelné plodnosti byla kdysi pečlivě uklizenou doménou starší ženy,

kteřá si na svém obydlí zakládala. Zde paní McGintyová bydlela a spala.

„Toto není, tuším, její nábytek?“

„Kdepak. Ten si všechen odvezla její neteř z Cullavonu.“

Po paní McGintyové tu nezůstala ani stopa. Kiddlovi přišli a zvítězili. Život je silnější než smrt.

Ze zdola sem dolehl hlasitý dětský pláč.

„Naše nejmenší se právě probudilo.“ oznámila paní Kiddlová dost zbytečně.

Vrhla se ze schodů a Poirot ji následoval.

Odebral se k sousedům.

Tady už neměl co pohledávat.

II

„Ano, pane, já ji našla.“

Paní Elliotová byla tragédka. Tentokrát pěkný domek, útulný a čistě ounký. Jedinou jeho tragédií byla paní Elliotová, vysoká, vychrtlá, tmavovlasá, líčící jediný slavný okamžik svého života.

„Larkin, pekař, sem přišel a zaklepal na dveře. ‚Jdu za vámi kvůli paní McGintyové,‘ povídá. ‚Neozývá se nám. Možná že se jí něco stalo.‘ Pomyslela jsem si, že to není vyloučené. Nebyla už nejmladší, to je jisté. A srdce ji zlobívalo, co vím. Povídám si, jestli ji snad neranila mrtvice. Tak utíkám vedle, poněvadž tam byli jen ti dva mužští a přirozeně k ní nechtěli do ložnice.“

Poirot přijal toto morální prohlášení souhlasným zabručáním.

„Běžím po schodech nahoru. *On* stál na odpočívadle, bledý jako smrt. Kdo by si to byl pomyslel — no, v tom momentě jsem samosebou ještě nevěděla, co se stalo. Zaklepala jsem vši silou na dveře, a když se nikdo neozval, tak jsem stiskla kliku a vešla jsem. V ložnici bylo všechno páté přes deváté a prkno vytržené z podlahy. ‚Vykradli ji,‘ povídám, ‚ale kde může chudinka být?‘ A pak nás napadlo podívat se do obývacího pokoje. *A tam jsme ji našli...* Ležela chudák na zemi s rozbitou hlavou. Vražda! Hned jsem věděla, co se stalo — vražda! Jinač to nebylo možné. Loupež a vražda! U nás v Broadhiny! Křičela jsem a křičela jsem. Dala jsem jim co proto. Div jsem jim neomdlela. Museli mi skočit pro štamprdle ke Třem kachnám. A i tak

jsem se klepala celé hodiny. ‚Neberte si to tak, matko,‘ povídá mi ten seržant, když přišel. ‚Neberte si to tak. Běžte hezky domů a udělejte si čaj.‘ Poslechla jsem ho. A když přišel Elliot domů: ‚Prosím tě, co se ti stalo?‘ povídá a kouká na mě. Já byla pořád ještě celá rozklepaná. Jsem taková citlivá už od dětství.“

Poirot zručně přerušil toto vzrušující líčení.

„Ano, ano, to je vidět. A kdy jste spatřila ubohou paní McGintyovou naposledy?“

„Tak se mi všechno zdá, že to bylo den předtím, když vyšla na zahrádku natrhat si mátu. Krmila jsem právě slepice.“

„Říkala vám něco?“

„Jenom dobré odpoledne a jestlipak už lepší nesou.“

„Tenkrát jste ji tedy uzřela naposledy? Neviděla jste ji ten den, kdy zemřela?“

„Ne. Ale *jeho* jsem viděla.“ Paní Elliotová ztišila hlas. „Asi v jedenáct hodin dopoledne. Šel po silnici. Tahal za sebou nohu jako vždycky.“

Poirot vyčkával, ale zřejmě už bylo řečeno vše.

Zeptal se:

„Byla jste překvapena, když ho policie zatkla?“

„No, byla a nebyla. Víte, já jsem si o něm odjakživa myslela, že to nemá v hlavě v pořádku. A takoví dokážou někdy strašné věci. Můj strýček měl slabomyslného chlapce a ten dokázal někdy strašné věci — teda když potom vyrost. To se pak neznal a měl sílu! Ano, a Bentley je bláznivý, takže by mě nepřekvapilo, kdyby ho vůbec nepověsili, ale místo toho poslali do blázince. Jen uvažte, kam ty peníze schoval. Nikdo by je takhle neschoval, ledaže by chtěl, by se našly. Tak hloupě a nápadně, celý on.“

„Ledaže by chtěl, aby se našly,“ zahučel Poirot. „Nepostrádali jste pak náhodou sekáček na maso — nebo sekyrku?“

„Ne, nepostrádali. Policie se už na to ptala. Ptali se tady po všech staveních. To je pořád ještě záhada, čím ji zabil.“

III

Hercule Poirot kráčel k poště.

Vrah chtěl, aby se peníze našly, ale nechtěl, aby se našel smrtící nástroj. Peníze totiž uvrhly v podezření Jamese Bentleyho a vražedný nástroj by uvrhl v podezření — koho?

Potřásl hlavou. Navštívil ještě dvě sousední stavení. Nebylo tam tak živo jako u paní Kiddlové, ani tak dramaticky jako u paní Elliotové. Řekli mu tam vlastně jenom, že paní McGintyová byla moc slušná paní, že si nepotrpěla na žádné kamaráčky, že měla v Cullavonu neteř, že ji nenavštěvoval nikdo než ta neteř, že pokud je jim známo, nikdo k ní nechoval nevraživost ani nenávisť, a jestli je to pravda, že se chystá petice kvůli Jamesi Bentleymu, a jestli po nich bude někdo chtít, aby ji podepsali.

„Nepokročil jsem ani o krok — ani o krok,“ říkal si Poirot. „Nikde nic — ani paprsek světla. Teď chápu zoufalství vrchního policejního inspektora Spence. U mne však by tomu mělo být jinak. Vrchní policejní inspektor Spence je výborný a svědomitý policejní úředník, ale já, já jsem Hercule Poirot. Já bych přece jenom měl na něco přijít!“

Bolestně zamrkal, když mu jedna noha v perku sklouzla do kaluže.

Byl velký, jedinečný Hercule Poirot, ale byl také už starý pán a tlačily ho boty.

Vešel na poštu.

Na pravé straně se vyřizovaly záležitosti královské pošty. Na levé straně byl vystaven široký sortiment nejrozličnějšího zboží, od cukrovinek a potravin přes hračky, železářské zboží, dopisní papíry a ozdobné pohlednice až k vlně na pletení a dětskému prádlu.

Přispěchala ho obsloužit žena středních let s pronikavýma očima.

„Vida,“ řekl si v duchu Poirot, „toto je bezpochyby centrum vesnice Broadhinny.“

Jmenovala se dost případně paní Sweetimanová.

„A dvanáct pennyových,“ opakovala paní Sweetimanová a zručně je vyňala z velké knihy. „To máme dohromady čtyři šilinky a deset pencí. Posloužím ještě něčím, pane?“

Utkvěla na něm bystrým, ochotným pohledem. Vzadu ve dveřích se objevila rozčuchaná dívčí hlava. Měla rýmu a zuřivě naslouchala.

„Jsem v tomto kraji cizincem,“ prohlásil Poirot slavnostně.

„To je pravda, pane,“ souhlasila paní Sweetimanová. „Přijel jste z Londýna, že?“

„Předpokládám, že víte stejně dobře jako já, proč jsem zde,“ řekl Poirot a lehce se usmál.

„Co vás vede, pane, nemám ani tušení,“ ohrazovala se paní Sweetimanová zcela formálně.

„Paní McGintyová,“ řekl Poirot. Paní Sweetimanová přikývla.

„To byla smutná událost — strašná událost.“

„Předpokládám, že jste ji dobře znala?“

„Ano, znala jsem ji. Známa tu v Broadhinny přece kdekoho. Vždycky si se mnou chvíli popovídala, když si přišla nějakou maličkost koupit. Ano, byla to hrozná tragédie. A prý není ještě všemu konec, jak jsem slyšela od lidí.“

„Jsou tu pochybnosti — v určitých kruzích — pokud jde o vinu Jamese Bentleyho.“

„No,“ řekla paní Sweetimanová, „nebylo by to poprvé, že policie chytila toho nepravého — ačkoli v tomhle případě bych si to nemyslela. Ne že bych to byla do něho řekla. Byl to takový plachý, nešikovný člověk, ale ne nebezpečný nebo tak — aspoň já bych si to byla o něm nemyslela. Ale koneckonců, jeden nikdy neví, že?“

Poirot si troufl požádat o dopisní papír.

„Zajisté, pane. Přešel byste laskavě sem na druhou stranu?“

Paní Sweetimanová přispěchala a zaujala místo za levým pultem.

„Neumím si ale představit, kdo to mohl udělat, jestli to neudělal pan Bentley,“ poznamenala, když se natahovala na nejhořejší polici pro dopisní papíry a obálky. „Někdy tu projdou všelijací tuláci a bylo by bývalo docela dobře možné, že některý našel nedověřené okno, a tak se dostal dovnitř. Jenže ten by nenechal peníze na místě, vidíte? Rozhodně ne, když by kvůli nim vraždil — a librové bankovky, s žádnými zvláštními čísly nebo značkami. Prosím, pane, krásný modrý Bond a k tomu obálky.“

Poirot si vzal, co si přál.

„Paní McGintyová nikdy neříkala, že je jí někdo nepříjemný nebo že se někoho bojí, není-liž pravda?“

„Ne, mně aspoň nic takového neříkala. Rozhodně nepatřila k těm bázlivým. Někdy se zdržela u paní Carpenterové — to je Holmeleigh na kopci. Mívají často večer společnost nebo jsou u nich návštěvy přes noc a paní McGintyová tam někdy večer vypomáhala s nádobím a pak šla domů potmě z toho kopce, a to bych si já rozhodně netroufala. Je tam strašná tma — když se jde z toho kopce dolů.“

„Znáte vůbec její neteř — paní Burchovou?“

„Znám ji jen od vidění. Ona i její manžel sem někdy zajdou.“

„Zdědili nějaké peníze po paní McGintyové.“

Pronikavé tmavé oči si ho přísně změřily.

„To je přece docela přirozené, pane, nemyslíte? Do hrobu si to s sebou žádný nevezme, a tak je správné, když to dostane vlastní krev.“

„Ano, ano, zcela s vámi souhlasím. Měla paní McGintyová svou neteř ráda?“

„Myslím, že ji měla velice ráda, pane. Takovým tichým způsobem.“

„A co manžela neteře?“

Paní Sweetimanová se zatvářila uhýbavě.

„Pokud vím také.“

„Kdy jste viděla paní McGintyovou naposled?“

Paní Sweetimanová uvažovala a v duchu vzpomínala.

„Počkejme, kdypak to tak mohlo být, Edno?“ Edna ve dveřích neúčinně popotáhla. „Bylo to ten den, co ji zabil? Ne, bylo to den předtím — nebo ještě dřív? Ano, bylo to v pondělí. Přišla si sem koupit inkoust.“

„Přála si inkoust?“

„Asi chtěla napsat dopis,“ odtušila paní Sweetimanová bystře.

„To je pravděpodobné. A chovala se jako obvykle? Nezdála se vám nějakým způsobem změněná?“

„N-ne, ani si nevzpomínám.“

Ukýchaná Edna se přikolíbala z dveří do krámu a nenadále se vložila do rozhovoru.

„Chovala se jinak,“ tvrdila. „Jako by se z něčeho radovala — no — ne snad zrovna radovala — jako by ji bylo něco příjemně vzrušilo.“

„A víš, že můžeš mít pravdu?“ řekla paní Sweetimanová. „Tenkrát jsem si toho tak nevšímala. Ale když to teď říkáš — vypadala nějaká rozparáděná.“

„Vzpomínáte si, co onoho dne říkala?“

„Normálně bych si to nepamatovala. Ale ta vražda a policie a tak — tím věci vyniknou. Nemluvila o Jamesu Bentleym, to vím docela jistě. Vykládala o Carpenterových a také něco o paní Upwardové — to jsou rodiny, kam chodila uklízet.“

„Ach ano, to jsem se vás chtěl zeptat. Kam přesně chodila pracovat?“

Paní Sweetimanová odpověděla promptně: „V pondělí a ve čtvrtek chodila k paní Summerhayesové do Long Meadows. Tam bydlíte, že?“

„Ano,“ povzdechl si Poirot. „Předpokládám, že jiná možnost ubytování zde není?“

„Přímo v Broadhinny ne. Nejste asi v Long Meadows spokojen, vidíte? Paní Summerhayesová je moc milá dáma, ale s domácností si vůbec neví rady. To jsou ty dámy, co se vracejí z ciziny. Paní McGintyová říkala, že je tam vždycky hrozný élend. Ano, v pondělí odpoledne a ve čtvrtek dopoledne u paní Summerhayesové, pak v úterý dopoledne u doktora Rendella a odpoledne u paní Upwardové v Laburnums. Ve středu u paní Wetherbyové v Huntet's Close a v pátek u paní Selkirkové — teď je to paní Carpenterová. Paní Upwardová je starší dáma, žije se svým synem. Mají služku, ale ta už má taky léta a paní McGintyová tam chodila jednou týdně vygruntovat. U Wetherbyových nikdá žádná holka dlouho nevydrží — paní postonává. Carpenterovi mají krásnou vilu a bývá u nich hodně návštěv. Jsou to všechno nóbl lidi.“

S tímto závěrečným zhodnocením obyvatel Broadhinny vyšel Poirot opět na silnici.

Kráčel pomalu do kopce k Long Meadows. Doufal z plna srdce, že jak obsah nafouklé konzervy, tak zakrvácené fazole zmizely při obědě, jak bylo plánováno, a že nic z toho neschovali, aby ho uctili

při večeři. Je však možné, že se naskytly jiné podezřelé konzervy. Život v Long Meadows má mnohá úskalí.

Dnešní den, celkem vzato, zklamal.

Co se dozvěděl?

Že James Bentley měl přítelkyni. Že ani k němu, ani k paní McGintyové nechoval nikdo zášť. Že se paní McGintyová dva dny před smrtí zdála radostně vzrušena a že si koupila inkoust —

Poirot stanul, jako by do něho hrom uhodil...

Je snad tohle konečně stopa — nepatrná stopa?

Zeptal se jen tak, k čemu chtěla paní McGintyová inkoust, a paní Sweetimanová docela vážně odpověděla, že zřejmě hodlala napsat dopis.

To bylo důležité — a málem by to byl pominul, protože pro něho jako pro většinu lidí je psaní dopisů záležitostí všední, běžnou.

Nikoli však pro paní McGintyovou. Pro paní McGintyovou to byla událost tak nezvyklá, že si musela dojít koupit inkoust, aby se do toho mohla pustit.

Paní McGintyová tedy psala dopisy málokdy. Paní poštmistrová Sweetimanová si tuto skutečnost jasně uvědomovala. Avšak paní McGintyová napsala dopis dva dny před smrtí. Komu psala a proč?

Možná že to bylo něco docela nedůležitého. Snad psala neteři nebo vzdáleným známým. Proč přisuzovat takový význam obyčejnému inkoustu?

Ale jinou stopu nemá, a proto ji musí sledovat. *Inkoust...*

8. KAPITOLA

„Dopis?“ Bessie Burchová zavrtěla hlavou. „Ne, nedostala jsem od tetičky žádný dopis. Co by mi taky psala?“

Poirot podotkl: „Snad vám chtěla cosi sdělit.“

„Tetička moc na psaní nebyla. Táhla jí sedmdesátka a za jejích mladých let to nebylo s učením tak slavné, víte?“

„Uměla číst a psát?“

„To ano. Ale ani na čtení moc nebyla, i když si ráda prohlížela časopisy jako *News of the World* nebo *Sunday Comet*. Psaní jí dělalo trochu potíže. Když mi něco chtěla, jako abychom k ní nechodili nebo že ona nemůže přijít k nám, zatelefonovala panu Bensonovi, to je

drogista od vedle, a ten nám to vyřídil. Je v tomhle moc ochotný. Víte, je to jeden telefonní obvod, a tak to stojí jenom dva penny. Na poště v Broadhinny je telefonní budka.“

Poirot přikývl. Chápal důležitost té skutečnosti, že dva penny je lepší než dva a půl. Měl už svou představu o paní McGintyové jako o osobě šetrné a spořivé. Pomyslel si, že si peněz uměla vážit.

Jemně prosazoval svou:

„Předpokládám, že vám tetička přece jen někdy psala?“

„No, posílala gratulaci na Vánoce.“

„Snad měla přátele někde jinde v Anglii a těm psala?“

„To bych ani nevěděla. Měla švagrovou, jenže ta umřela před dvěma lety, a taky se znala s nějakou paní Birdlipovou — ale ta už je taky nebožka.“

„Psala-li tedy někomu, bylo to pravděpodobně v odpověď na dopis, který dostala?“

„Nevím, namouduši, kdo by jí byl psal... Samosebou,“ a obličej se jí rozjasnil, „ještě jsou tady úřady.“

Poirot projevil souhlasný názor, že dnes jsou písemnosti z míst, jež Bessie souhrne označila jako „úřady“, spíš pravidlem než výjimkou.

„Co si navymýšlejí za hlouposti!“ pravila paní Burchová. „Samý dotazník a dotěrné otázky, jaké by se slušný člověk jakživ nikoho nezeptal.“

Paní McGintyová tedy mohla dostat dopis od úřadu, na který musela odpovědět?“

„Kdyby ho byla dostala, tak by ho přinesla Joeovi, aby jí s tím pomohl. Nevěděla si s takovými věcmi rady a vždycky je nosila Joeovi.“

„Měla ve svých privátních věcech nějaké dopisy, nevzpomínáte si?“

„Nemůžu vám říct. Na nic takového si nevzpomínám. Ale stejně to nejdřív přebrala policie. Trvalo to hezkou chvíli, než mi dovolili, abych si její věci spakovala a odnesla.“

„Co se stalo s těmi věcmi?“

„Tamhleta truhla je její — je to kvalitní kus, pravý mahagon, a nahoře máme skříň a pár lepších věcí v kuchyni. Ostatní jsme prodali, protože jsme na ně neměli místo.“

„Měl jsem na mysli osobní potřeby.“ Dodal: „Jako kartáče a hřebeny, fotografie, toaletní artikly, šaty...“

„Ach tak. Abych vám pravdu řekla, dala jsem je do kufru a zůstaly nahoře. Nevěděla jsem dost dobře, co s nimi. Myslela jsem, že je dám na vánoční bazar, ale zapomněla jsem. Nechtělo se mi nosit je k nějakému protivnému vetešníkovi.“

„Směl bych snad — prohlédnout si obsah onoho kufru?“

„Prosím, poslužte si. Sotva tam ale najdete něco, co by vám pomohlo. Policie to už všechno prohlížela, víte?“

„Ach ano, vím. Přesto ale —“

Paní Burchová ho dovedla do komůrky, kde, jak Poirot hádal, asi na sebe šila. Vytáhla zpod postele kufr a prohlásila:

„Tak tady to máte a teď mě laskavě omluvte, mám na plotně guláš.“

Poirot ji vděčně omluvil a poslouchal, jak dusá po schodech dolů. Přitáhl si kufr a otevřel ho.

Pozdravil ho závan z kuliček proti molům.

Se srdcem plným soucitu vyndával věci, tak výmluvně dokreslující obraz mrtvé ženy. Dost obnošený černý kabát. Dva vlněné svetry. Paleta a sukni. Punčochy. Žádné prádlo. (To si zřejmě vzala Bessie Burchová pro vlastní potřebu.) Dva páry bot zabalené v novinách. Starý, ale čistý kartáč a hřeben. Staré popraskané zrcadlo v stříbrném rámu. Fotografie záramovaná v kůře, zachycující ženicha a nevěstu oblečené podle módy před třiceti lety — pravděpodobně paní McGintyovou s manželem. Dvě pohlednice z Margate. Porcelánový pes. Z novin vytržený recept na dýňový džem. Jiný článek, pojednávající o některých senzačních aspektech „létajících talířů“. Třetí článek o proroctvích matky Shiptonové. Byla tam také Bible a modlitební knížka.

Nenašel žádnou kabelku ani rukavice. Ty si zřejmě Bessie Burchová vzala nebo je někomu dala. Šaty zde uložené jsou, jak Poirot odhadoval, příliš malé pro buclatou Bessii. Paní McGintyová bývala hubená, drobná.

Rozbalil jedny střevíce. Rozhodně příliš těsné pro Bessii Burchovou.

Právě se je chystal znovu úhledně zabalit, když tu upoutalo jeho pozornost záhlaví na kusu novin.

Byla to nedělní *Sunday Comet* z 19. listopadu.

Paní McGintyová byla zavražděna 22. listopadu.

Tyhle noviny si tedy koupila v neděli před smrtí. Ležely v jejím pokoji a Bessie Burchová do nich zcela logicky zabalila tetiny věci.

Neděle 19. listopadu. A v pondělí zašla paní McGintyová na poštu koupit inkoust...

Je možné, že kvůli něčemu, co si přečetla v nedělních novinách?

Rozbalil druhý pár bot. Byly zabalené do *News of the World* z téhož dne.

Uhladil oboje noviny a donesl je k židli, kde se usadil a začal číst. Z jedné stránky *Sunday Comet* bylo něco vystřiženo. Obdélník uprostřed stránky. Prázdné místo bylo větší než výstřižky, které našel předtím.

Prohlédl oboje noviny, ale nenašel už nic zajímavého. Zabalil do nich znovu boty a složil věci úhledně do kufru.

Paní Burchová měla v kuchyni plné ruce práce.

„Asi jste nic nenašel, co?“ zeptala se.

„Želbohu nikoli.“ Dodal jen tak mimochodem: „Nevzpomínáte si, zůstal-li v peněžence nebo v kabelce paní tetičky nějaký výstřižek z novin?“

„Na nic takového si nevzpomínám. Možná že to zůstalo na policii.“

Jenže policie nic nenašla. To Poirot věděl, protože prostudoval Spencovy zápisky. Byl tam seznam věcí v kabelce mrtvé ženy a žádný výstřižek z novin mezi nimi nebyl.

„*Eh bien*,“ řekl si Hercule Poirot. „Další je nabíledni. Bude to buď fiasko, anebo konečně krok vpřed.“

II

Poirot seděl bez hnutí, před sebou zaprášené svazky novin, a říkal si, že se nemýlil, když přikládal lahvičce inkoustu význam.

V *Sunday Comet* měli ve zvyku dodávat dávno minulým událostem romantický nádech a dramatický spád.

Poirot hleděl na *Sunday Comet* z neděle 19. listopadu.

Nahoře na vnitřní stránce stálo velkými typy:

OBĚTI DÁVNÝCH TRAGÉDIÍ, KAM SE PODĚLY?

Pod nadpisem byly velmi nezřetelně reprodukovány čtyři zřejmě kopuleté fotografie.

Zobrazené ženy nevypadaly tragicky. Ve skutečnosti dělaly spíše komický dojem, protože byly všechny oblečené podle dávné módy, a nic není směšnější než včerejší vkus — ačkoli za dalších třicet let se může zdát přitažlivý nebo aspoň pochopitelnější.

Pod každou fotografií bylo jméno.

Eva Kanová, „ta druhá“ v známém Craigově procesu.

Janice Courtlandová, tragicky provdaná za dábla v lidské podobě.

Malá Lily Gambollová, ubohé dítě přelidněné doby.

Věra Blaková, nic netušící žena vrahova.

Poté následovala opět velkými typy otázka:

KAM SE PODĚLY TYTO ŽENY?

Poirot zamrkal a jal se pečlivě pročítat poněkud romanticky vyličené životní příběhy oněch nezřetelných, rozmazaných hrdinek.

Na jméno Evy Kanové si vzpomínal, protože Craigův případ získal svého času notorickou proslulost. Alfred Craig byl městský úředník v Parminsteru: svědomitý, nenápadný mužíček, korektní, se sympatickými způsoby. Měl to neštěstí, že se oženil s protivnou, zlostnou ženou. Paní Craigová ho zadlužila, komandovala ho, zahrnovala výčitkami a trpěla nervovými chorobami, o nich kritičtější známí říkali, že jsou hypochondrického původu. Mladá Eva Kanová přišla ke Craigovým jako chůva a vychovatelka. Bylo jí devatenáct, byla hezká, bezbranná a dost prostoduchá. Zamilovala se vášnivě do

Craig a on do ní. Pak se jednoho dne sousedé dozvěděli, že lékař nařídil paní Craigové léčení v cizině. To vykládal Craig. Odvezl ji autem jednou pozdě večer první část cesty do Londýna a odtud ji vypravil do jižní Francie. Načež se vrátil do Parminsteru a občas vykládal, že podle toho, co mu žena píše, to s ní nejde k lepšímu. Eva Kanová zůstala a hospodařila mu, což brzy zavadlo podnět ke klepům. Craig nakonec dostal zprávu, že mu žena v cizině zemřela. Odjel, po týdnu se vrátil a vyprávěl o pohřbu.

Craig byl v jistém smyslu naivní. Dopustil se té chyby, že jmenoval místo, kde mu měla žena zemřít — jedny ze známějších přímořských lázní na francouzské Riviéře. Kdosi tam měl příbuzného nebo známého, napsal mu, lehce zjistil, že tam nikdo toho jména nezemřel ani neměl pohřeb; to vyvolalo nejprve řeči a potom oznámení na policii.

Následující události je možno shrnout krátce.

Paní Craigová na Riviéru vůbec neodjela. Byla úhledně rozřezána na kusy a pohřbena u Craigových ve sklepě. Pitva tělesných pozůstatků odhalila otravu rostlinným alkaloidem.

Craig byl zatčen a postaven před soud. Eva Kanová byla zprvu obžalována jako spoluvinice, ale později byla žaloba proti ní stáhnutá, neboť se zřejmě ukázalo, že celou tu dobu neměla o ničem ani tušení. Craig se nakonec ke všemu doznal a byl odsouzen a popraven.

Eva Kanová, která čekala dítě, odjela z Parminsteru, a jak stálo v *Sunday Comet*, *soucitní příbuzní v Novém světě jí nabídli přístřeší. Ubohá dívka, jejíž důvěřivé mládí bylo oklamáno chladnokrevným vrahem, přijala jiné jméno a opustila tyto končiny, aby začala nový život a aby pohřbila v srdci a utajila před svou dcerou jméno jejího otce.*

„Moje dcera bude žít šťastným životem bez viny. Krutá minulost ji nesmí poznamenat. To jsem přísahala. Tragické vzpomínky zůstanou skryty jen v mé hruď.“

Ubohá, křehká, důvěřivá Eva Kanová! Že jí, tak mladé, bylo poznat mužskou ohavnost a hanebnost! Kam se asi poděla? Žije v některém městečku na americkém Středozápadě tichá žena, vážená mezi sousedy, která má smutné oči?... Možná že šťastná a veselá

mladá paní, sama snad už matka, chodí navštěvovat „babičku“ a vykládají o každodenních drobných starostech a nesnázích, nemajíc tušení, co všechno vytrpěla její matka v minulosti?

„Oh la la!“ řekl si Hercule Poirot. A přešel k oběti další tragédie.

„Tragicky provdaná“ Janice Courtlandová měla v manželství opravdu smůlu. Snášela manželovo podivné počínání, vylíčené tak uhýbavě, že to okamžitě vzbuzovalo zvědavost, plných osm let. Osm mučednických let, jak tvrdila *Sunday Comet* s přesvědčením. Pak se Janice spřátelila s mladým idealistou a snílkem a ten se stal náhodou zděšeným svědkem takové scény mezi manžely, že se na muže rozhořčeně vrhl, ten upadl a roztránil si lebku o ostrou mramorovou přepážku u krbu. Porota dospěla k závěru, že mladý idealista jednal z vrcholného pobouření a bez vražedných úmyslů, a odsoudila ho pro zabití na pět let.

Trpitelka Janice, vyděšená rozruchem, který případ vyvolal, se odstěhovala do ciziny, „aby zapomněla“.

Zapomněla skutečně? tázala se *Sunday Comet*. Doufáme, že ano. Snad žije kdesi šťastná žena a matka, jíž dnes připadají ona léta trpělivě snášeného utrpení jen jako hrůzný sen...

„Saфра, saфра,“ řekl Hercule Poirot a přešel k Lily Gambollové, ubohému dítěti přelidněného věku.

Lily Gambollová zřejmě musela opustit svůj přelidněný domov. Vzala si ji na vychování teta. Lily chtěla jít do kina a tetička jí to zakázala. Lily Gambollová popadla sekáček na maso, který ležel příhodně na stole, a zasadila jím tetě ránu. Teta měla sice diktátorské sklony, ale byla drobná a křehká. Lily byla na dvanáct let dost vyvinutá a tou ranou ji zabila. Otevřely se před ní dveře polepšovny a Lily zmizela všednímu světu.

Dnes je už ženou a může svobodně zaujmout své místo v naší společnosti. Za svého pobytu v polepšovně i ve zkušební době se prý chovala vzorně. Zda to nedokazuje, že vinno není dítě, ale společenský řád? Malá Lily vyrůstala v nevědomosti, v hrozném prostředí a byla obětí okolností. Nyní si již odpykala svůj tragický přečin a žije kdesi — doufejme, že šťastně — jako dobrá občanka a dobrá žena a matka. Chudinka malá Lily.

Poirot potřásl hlavou. Rozpřáhlo-li se dvanáctileté dítě sekáčkem na maso proti tetě a praštilo ji tak, že ji zabilo, nezasluhovalo podle jeho mínění soucit. V tomto případě byl při tetě.

Přešel k Věře Blakové.

Věra Blaková byla z těch žen, které soustavně pronásleduje smůla. Zamílovala se do mládence, a vyklubal se z něho gangster, kterého policie hledá pro vraždu hlídače z banky. Provádala se pak za solidního obchodníka a ukázalo se, že je to překupník kradeného zboží. I její dvě děti vzbudily časem pozornost policie. Chodily s maminkou po obchodních domech a roztomile tam nakupovaly za pět prstů. Nakonec se však na scéně objevil „dobrý člověk“. Nabídl tragické Věře domov v koloniích. Měla i s dětmi opustit zdejší suchopár.

Od onoho okamžiku se jim otevřel nový život. Po dlouhých letech, bohatých na těžké rány osudu, bylo konečně Veřino trápení u konce.

„To jsem zvědav,“ řekl Poirot skepticky. „Nejspíš sezná, že si vzala podvodníka specializovaného na parníky!“

Opřel se dozadu a studoval ony čtyři fotografie. Eva Kanová měla načepýřené kučery sčesané přes uši a na nich obrovský klobouk; držela kytici růží, která jí sahala k uchu jako telefonní sluchátko. Janice Courtlandová měla klobouk jako zvon naražený až po uši a šaty s pasem kolem boků. Lily Gambollová byla nehezká holka se silnými brýlemi a zřejmě měla polypy, protože dýchala otevřenými ústy. Věra Blaková byla tak tragicky černobílá, že nebylo vůbec možno rozeznat její rysy.

Z nějakého důvodu si paní McGintyová vystříhla tento článek i s fotografiemi. Proč? Jen proto, aby si schovala zajímavé příběhy? Domníval se, že nikoli. Paní McGintyová si za svého více než šedesátiletého života schovala máloco. To Poirot věděl z policejního soupisu jejích věcí.

Vystříhla si to v neděli a v pondělí si koupila inkoust, z čehož je možno vyvodit závěr, že ona, která nikdy dopisy nepsala, hodlala někomu psát. Kdyby to býval úřední dopis, byla by pravděpodobně požádala Joe Burche, aby jí s tím poradil. Úřední dopis to asi nebyl.

Jaký tedy? Poirotovy oči spočinuly znovu na čtyřech fotografiích. Kam se poděly tyto ženy? tázala se Sunday Comet.

Jedna z nich, pomyslel si Poirot, mohla být loni v listopadu v Broadhinny.

III

Příštího dne se Poirot octl *tête a tête* se slečnou Pamelou Horsefallovou.

Slečna Horsefallová mu nemůže věnovat mnoho času, protože musí vyrazit do Sheffieldu, jak mu vysvětlila.

Slečna Horsefallová byla statná mužatka, hodně pila a kouřila a při pohledu na ni by sotvakdo uvěřil, že právě z jejího pera splývá ta syrupovitá sentimentalita na stránky *Sunday Comet*. Přesto tomu tak bylo.

„Tak ven s tím, ven s tím,“ vyzvala slečna Horsefallová netrpělivě Poirota. „Musím už letět.“

„Jedná se o váš článek v *Sunday Comet*. Loňského listopadu. Seriál o obětech tragédií.“

„Aha, ten myslíte. Mizerný, že?“ Poirot nezaujal stanovisko k této stránce věci. Privil: „Jedná se o článek *Ženy kolem zločinu*, který vyšel 19. listopadu. Týkal se Evy Kanové, Věry Blakové, Janice Courtlandové a Lily Gambollové.“ Slečna Horsefallová se zazubila: „Kam se poděly tyto tragické ženy? Už si vzpomínám.“

„Předpokládám, že občas dostáváte dopisy, když se takový článek objeví?“

„No a ne! Jsou lidi, že nemají nic lepšího na práci než psát dopisy. Někdo ,jednou viděl vraha Craiga na ulici‘. Nějaká ženská by mi zase chtěla ,vylíčit svůj život, daleko tragičtější, než si kdo může představit“.

„Dostala jste po tomto článku dopis od nějaké McGintyové z Broadhinny?“

„Milý pane, copak já vím? Dostávám hory dopisů. Copak si můžu pamatovat každé jméno?“

„Doufal jsem, že si snad vzpomenete,“ řekl Poirot, „protože několik dní poté byla paní McGintyová zavražděna.“

„Počkat, to je jiná.“ Slečna Horsefallová zapomněla pospíchat s odjezdem do Sheffieldu a sedla si obkročmo na židli. „McGintyová — McGintyová... To jméno si uvědomuju. Podnájemník jí rozflák hlavu. Z čtenářského hlediska mizerný zločin. Chyběl tomu sex-appeal. A vy tvrdíte, že mi ta ženská psala?“

„Psala *Sunday Comet*, myslím.“

„To je fuk. Přišlo by mi to na stůl. Ale že byla zavražděná — její jméno v novinách — jistě bych si vzpomněla —“ Zarazila se. „Koukejte — nebylo to z Broadhinny. Bylo to z Broadwaye.“

„Tedy si vzpomínáte?“

„Nevím to docela jistě... Ale to jméno... Legrační jméno, že? McGintyová! No jo — strašný rukopis a dost negramotné. Kdybych si to byla uvědomila... Ale jsem přesvědčená, že to bylo z Broadwaye.“

Poirot pravil: „Sama říkáte, že rukopis byl špatný. Broadway nebo Broadhinny — to vypadá podobně.“

„Ano, dost možná. Jeden konečně nemůže znát všechny ty divné místní názvy. McGintyová — ano. Vzpomínám si docela jasně. Tou vraždou mi to zřejmě utkvělo v paměti.“

„Vzpomněla byste si, co bylo psáno v onom dopise?“

„Něco o nějaké fotografii. Že ví, kde je taková fotografie jako v novinách — a jestli bychom jí za to něco zaplatili a kolik.“

„A vy jste jí odpověděli?“

„Milý pane, o takové věci nemáme zájem. Poslali jsme jí standardní odpověď. Že mnohokrát děkujeme, ale nic z toho nebude. Jenže jsme to poslali do Broadwaye — a tak to asi vůbec nedostala.“

„Že ví, kde je taková fotografie...“

Poirotovi se v duchu vybavilo, jak Maureen Summerhayesová lhostejně říká: „Samosebou, byla trochu moc zvědavá.“

Paní McGintyová byla trochu moc zvědavá. Byla poctivá, ale chtěla o všem vědět. A lidé schovávají poštile na památku zbytečné věci ze starých časů. Schovávají je z citových důvodů, anebo je prostě přehlédnou a ani si nevzpomenou, že je mají.

Paní McGintyová viděla starou fotografii a později ji poznala otištěnou v *Sunday Comet*. A uvažovala, jestli by z toho nemohla něco vyzískat...

Rázně vstal. „Děkuji vám, slečno Horsefallová. Nezlobte se prosím, ale ověřovala jste si údaje o těch případech, o kterých jste psala? Postřehl jsem například, že rok procesu Craigové je uveden chybně — bylo to o rok později. A v případě Courtlandových se manžel jmenoval Herbert, pokud si vzpomínám, nikoli Hubert. Teta Lily Gambollové žila v Buckinghamshiru, nikoli v Berkshiru.“

Slečna Horsefallová zamávala cigaretou.

„Milý pane, o přesné údaje vůbec nejde. Stejně to nebylo nic než romantické plácání, od začátku do konce. Nafoukla jsem trochu fakta a naservírovala je p. t. čtenářům s chutnou omáčkou.“

„Pokouším se říci jen to, že možná ani povahy vašich hrdinek nejsou zcela takové, jak byly vylíčeny.“

Pamela se zařehotala skoro jako kobyla.

„Ovšem že ne. Co vás vede! Vůbec nepochybuju o tom, že ta Eva Kanová byla pěkná potvora, a ne svedená nevinnost. A co se týká Courtlandové, proč trpěla mlčky osm let vedle sadistického zvrhlíka? Protože měl peněz jako želez a romantický přítel byl švorc...“

„A co ubohé dítě Lily Gambollová?“

„Nechtěla bych, aby mně mávala nad hlavou sekáčkem na maso.“

Poirot vypočítal na prstech.

„Opustily vlast — odjely do Nového světa — do ciziny — do kolonií — ,začít nový život‘. Neexistuje nic, co by bylo důkazem, že se po čase do Anglie nevrátily, není-liž pravda?“

„Docela nic,“ souhlasila slečna Horsefallová. „Ale teď už musím opravdu běžet —“

Pozdě večer telefonoval Poirot Spencovi.

„Už jsem si říkal, co s vámi je, monsieur Poirote. Máte něco? Aspoň něco?“

„Provedl jsem svá šetření,“ řekl Poirot chmurně.

„Ano?“

A výsledek je tento: v *Broadhinny*, tam jsou to všechno nóbl lidi. To už bylo v minulosti často motivem zločinu.

9. KAPITOLA

I

„Nóbl lidi,“ zamumlal Poirot, když vcházel do zahrady vily Crossways nedaleko nádraží. Mosazná tabulka na sloupku u vrátek oznamovala, že tam bydlí MUDr. Rendell.

Dr. Rendell byl statný, bujarý čtyřicátník. Uvítal hosta se zcela zřejmým *emressement*.

„Naše zapadlá víska je poctěna přítomností slavného Hercula Poirota,“ pravil.

„Ach,“ odvětil Poirot se zadostiučiněním. „Vy jste tedy o mně už slyšel?“

„Ale ovšem. Kdo by vás neznal?“ Odpovědí na tuto otázku by bylo utrpělo Poirotovo sebevědomí. Pravil proto jen zdvořile: „Mám štěstí, že vás nacházím doma.“

Nebylo to vlastně žádné zvláštní štěstí, naopak, měl to přesně vypočítané. Ale dr. Rendell opáčil srdečně:

„Ano. Stihl jste mě jen taktak. Za čtvrt hodiny musím být v ordinaci. A čím vám mohu sloužit? Jsem zvědavostí bez sebe, co tu děláte. Přijel jste si sem odpočinout? Nebo se odehrává v našem středu zločin?“

„Nikoli v prezenci — už je to passé.“

„Passé? Ani si nevzpomínám —“

„Paní McGintyová.“

„Ano, ovšem, ovšem. To by mě bylo nenapadlo. Ale neříkejte, že se tím případem hodláte zabývat teď — tak pozdě.“

„Mohu vám říci — mezi námi — , že jsem byl pověřen obhajobou, abych získal nový důkazný materiál jako podklad pro odvolání.“

Dr. Rendell rázně namítl: „Ale jaký nový důkazný materiál by mohl existovat?“

„To, žel bohu, nemám práva prozradit —“

„Pochopitelně — promiňte prosím.“

„Odkryl jsem jisté věci, které jsou, možno říci — velmi speciální — velmi, jak to jen vyjádřit — sugestivní? Jdu za vámi, pane doktore, protože paní McGintyová k vám, tuším, příležitostně docházela.“

„Ano, ano — to je pravda — Smím vám nabídnout něco k pití? Sherry? Whisky? Dáváte přednost sherry? Já také.“ Přinesl dvě stupky, usedl vedle Poirota a pokračoval: „Chodila k nám jednou týdne na velký úklid. Máme dobrou hospodyní — výbornou — ale kliky — a vydrhnout podlahu v kuchyni — naše paní Scottová nemůže dost dobře na kolena. Paní McGintyová uměla dělat.“

„Domníváte se, že byla pravdomluvná?“

„Pravdomluvná? Zvláštní otázka. To bych nerad tvrdil, nemám o tom ani zdání. Co já vím, snad byla.“

„Kdyby tedy učinila někomu nějaké prohlášení, domníváte se, že toto prohlášení by asi bylo pravdivé?“

Doktor Rendell se zatvářil poněkud zneklidněně.

„No, to bych s naprostou jistotou tvrdit nemohl. Znal jsem ji vlastně dost málo. Mohl bych se zeptat paní Scottové. Ta by to věděla líp.“

„Ne, ne. Tu bychom raději eliminovali.“

„Vzbuzujete mou zvědavost,“ řekl doktor Rendell mile. „Jaképak řeči to vedla? Poněkud nactiutřačné, že? Myslím, jako že roznášela drby.“

Poirot jen zavrtěl hlavou. Pravil: „Chápete, toto vše je v dané chvíli extrémně pod pokličkou. Jsem teprve na počátku vyšetřování.“

Doktor Rendell prohodil suše: „Budete si muset pospíšet, ne?“

„To je pravda. Disponuji krátkým časem.“

„Musím se přiznat, že mě to překvapuje... Všichni tady jsme získali dojem, že to udělal Bentley. Zdálo se, že o tom nemůže být pochyb.“

„Vypadalo to jako obyčejný, sprostý zločin — nikoli příliš zajímavý. Tak byste to řekl?“

„Ano — ano, to vystihuje celou záležitost dost přesně.“

„Znal jste Jamese Bentleyho?“

„Byl u mne párkrát v ordinaci. Měl obavy o své zdraví. Maminčin mazlíček, bych řekl já. Člověk se s tím setkává tak často. Máme tu ještě jeden takový případ.“

„Opravdu?“

„Ano. Paní Upwardovou. Lauru Upwardovou. Zbožňuje toho svého synáčka. Chce, by se jí pořád držel za sukni. Je to chytrý mla-

dík — ne zas tak chytrý, jak si myslí, mezi námi řečeno, ale jisté nadání má. Milý Robin si vybral řemeslo začínajícího dramatika.“

„Žijí zde už dlouho?“

„Tři čtyři roky. V Broadhinny nebydlí nikdo moc dlouho. Původně tu bylo jen pár chalup okolo Long Meadows. Tam jste se ubytoval, pokud vím?“

„Ano,“ přitakal Poirot bez valného nadšení. Doktor Rendell z toho měl zřejmě švandu. „Pěkný penzión,“ řekl. „Ta panička nemá o vedení takového podniku ani ponětí. Co se vdala, žila v Indii, a tam jim klopýtal jeden sluha přes druhého. Vsadil bych se, že se tam necítíte moc dobře. Nikdo u nich dlouho nevydrží. Chudák Summerhayes, taky se mu nedaří udělat díru do světa s tím svým zahradničením. K smíchu! Je to milý chlapík — ale o kšeftu nemá páru — a dneska to chce rozumět kšeftu, když má člověk udržet hlavu nad vodou. Nesmíte si malovat, že snad já hojím choré. Člověk je jen trochu lepší mastičkář a ouřada. Ale Summerhayesovy mám stejně rád. Ona je moc příjemná ženská a Summerhayes má sice prudkou povahu a bývá někdy náladový, ale je to nóbl člověk. Je na něm vidět, že je z dobré rodiny. Měl jste znát starého plukovníka Summerhayese, tomu se nikdo nesměl postavit, byl pyšný jako tisíc čertů.“

„To byl otec majora Summerhayese?“

„Ano. Peněz po něm moc nezůstalo, no a samozřejmě dědickou daň měli na krku jako mlýnský kámen, ale rozhodli se, že rodinné sídlo neopustí. Člověk neví, jestli se jim má proto obdivovat nebo je mít za blázny.“

Podíval se na hodinky.

„Nesmím vás už déle zdržovat,“ řekl Poirot.

„Mám ještě pár minut. A mimoto bych vás rád seznámil se svou paní. Nedovedu si představit, kde vězí. Byla na vás hrozně zvědavá, když slyšela, že tu jste. Kriminalistika nás oba strašně zajímá. Rádi o tom čteme.“

„Odborná pojednání, detektivky nebo nedělní noviny?“ zeptal se Poirot s úsměvem.

„Všechno trojí.“

„Snížíte se až k *Sunday Comet*?“

Rendell se zasmál.

„Jaká by to byla neděle bez ní?“

„Asi před pěti měsíci tam bylo několik zajímavých článků. Obzvláště jeden o ženách, které měly něco společného s vraždami, a o jejich tragických životech.“

„Ano, vzpomínám si. Jsou to ale stejně povětšinou nesmysly.“

„Myslíte?“

„No — o tom Craigově případu jsem jenom četl, ale jeden z těch ostatních — Courtlandova vražda — , to vám můžu říct rovnou, že ta panička nebyla žádná nevinná oběť. Mrcha k pohledání. Vím to, protože Courtland byl pacientem mého strýčka. On teda byl divný patron, ale ona nebyla o moc lepší. Otočila si toho mladého pitomce kolem prstu a popichovala ho, až manžela odstranil. Jeho zabásli pro zabití, ona z toho vybruslila co bohatá vdova a pak si vzala někoho jiného.“

„O tom se *Sunday Comet* nezmiňuje. Vzpomínáte si, za koho se provdala?“

Rendell zavrtěl hlavou.

„Nevím, jak se jmenoval, ale kdosi mi vykládal, že se o sebe dokázala znamenitě postarat.“

„Při čtení onoho článku člověka napadá, kde jsou asi ony čtyři ženy nyní,“ dumal Poirot.

„Máte pravdu. Člověk by je klidně mohl potkat třeba někde na večírku. Jistě svou minulost pečlivě tají. Podle těch fotografií by nikdo žádnou z nich nepoznal. Vypadaly všechny pěkně uhozené, to se musí nechat.“

Hodiny odbily a Poirot vstal. „Nesmím vás už déle zdržovat. Byl jste velice laskav.“

„Obávám se, že jsem vám mnoho nepomohl. Mužský normálně sotva ví, jak jeho posluhovačka vypadá. Ale malý okamžik, musíte se seznámit s mou paní. To by mi nikdy neodpustila.“

Vyběhl před Poirotem do haly a hlasitě volal:

„Shelagh — Shelagh —“

Seshora zazněla slabě odpověď.

„Pojď dolů! Mám tu pro tebe překvapení.“

Hubená, bledá blondýnka seběhla lehce ze schodů.

„Tohle je monsieur Hercule Poirot, Shelagh. Co tomu říkáš?“

„Opravdu?“ Zdálo se, že paní Rendellová není překvapením mocna slova. Její velmi světlé modré oči se upíraly zděšeně na Poirota.

„Madame,“ řekl Poirot a sklonil se svým nejgalantnějším způsobem nad její ruku.

„Slyšeli jsme, že jste tu,“ pravila Shelagh Rendellová. „Ale nevěděli jsme —“ odmlčela se. Její světlé oči rychle vyhledaly manželovu tvář.

„To on ti tedy říká, odkud vítr vane,“ usoudil Poirot v duchu.

Zamumlal několik květnatých frází a rozloučil se.

Odnášel si dojem společenského doktora Rendella a zamlklé, ustrašené paní Rendellové.

To bychom měli Rendellovy, kam paní McGintyová chodila posluhovat v úterý dopoledne.

II

Hunter's Close byl bytelně stavěný viktoriánský dům; vedla k němu dlouhá neudržovaná cesta, zarostlá plevelem. Dříve by to byl nikdo nepokládal za rozlehlou rezidenci, přesto však to byla domácnost, kterou dalo značnou práci zvládnout.

Poirot se zeptal mladé cizinky, která mu přišla otevřít, po paní Wetherbyové.

Koukala na něho a pak řekla: „Já nevím. Prosím dál. Slečna Hendersonová možno?“

Nechala ho stát v hale. V realitní kanceláři charakterizovali takovéto místnosti jako „zcela zařízené“ — vyskytovala se tu spousta kuriozit z různých končin světa. Nic se nelesklo čistotou ani nebylo zcela prachu.

Po chvíli se cizinka znovu objevila. Řekla: „Prosím dál,“ a uvedla ho do chladného pokojíku s bytelným psacím stolem. Na římse u krbu stála veliká, dosti zlověstně vyhlížející kávová konvice s ohromnou zahnutou hubicí, připomínající pořádný orlí nos.

Dveře za Poirotem se otevřely a do místnosti vešla mladá žena.

„Matka leží,“ pravila. „Co si přejete, prosím?“

„Vy jste slečna Wetherbyová?“

„Hendersonová. Pan Wetherby je můj otčím.“

Byla asi třicetiletá, bez půvabu, neobratná, jako hrom do police. Ostražitě po něm koukala.

„Chtěl bych vědět, co byste mi mohla říci o paní McGintyové, vaši druhdy posluhovače.“

„O paní McGintyové? Ale ta je přece mrtvá!“

Upřeně na něho zírala.

„To vím,“ řekl Poirot. „Přesto bych o ní rád něco slyšel.“

„Hra. Vy jste z pojišťovny nebo jak?“

„Ne, já nejsem z pojišťovny. Jde o nový důkazný materiál.“

„Nový důkazný materiál. Myslíte — o její smrti?“

„Byl jsem pověřen obhájci Jamese Bentleyho,“ pravil Poirot, „abych případ znovu přešetřil.“

Strnule na něho koukala a pak se zeptala. „Cožpak on to neudělal?“

„Porota se domnívala, že udělal. Ale jsou známy případy, kdy se porota zmýlila.“

„Tak ji tedy ve skutečnosti zabil někdo jiný?“

„Je to možné.“

Zeptala se příkře: „A kdo?“

„To,“ pravil Poirot tiše, „je otázka.“

„Vůbec tomu nerozumím.“

„Ne? O paní McGintyové mi přesto můžete něco povědět, není-liž pravda?“

Připustila poněkud zdráhavě:

„Snad ano... A co byste o ní chtěl vědět?“

„Nu, začněme třeba tím: Co jste o ní soudila?“

„Jak to — nic zvláštního. Byla jako každá druhá.“

„Řečná nebo tichá? Zvědavá nebo rezervovaná? Milá nebo zamračená? Slušná paní nebo — to nebyla slušná paní?“

Slečna Hendersonová přemýšlela. Někdy říkala takové legrační věci... Mně osobně — vlastně — nebyla moc sympatická.“

Dveře se otevřely a služka cizinka řekla:

„Slečno Deirdre, paní matka říká, prosím nahoru.“

„Matinka si přeje, abych k ní přivedla tohoto pána?“

„Ano prosím, děkuji.“

Deirdre Hendersonová se zadívala tázavě na Poirota.

„Obtěžoval byste se nahoru do matčina pokoje?“

„S radostí.“

Deirdre ho vedla přes halu a nahoru po schodišti. Bez zjevné souvislosti prohlásila: „Ti cizinci jdou ale člověku na nervy.“

Jelikož tím zřejmě myslela svou pomocnici v domácnosti a nikoli návštěvníka, Poirot se neurazil. Usoudil, že Deirdre Hendersónová dělá dojem poněkud prostoduché mladé ženy — tak prostoduché, že to hraničí až s nemotorností.

Pokoj v prvním patře byl přeplněn trezkami. Byl to pokoj ženy, která hodně cestovala a která měla zásadu přivést si *souvenir* z každého místa, kam zavítala. Většina těchto upomínkových předmětů byla jasně vyrobena pro potěšení a vykořisťování turistů. V místnosti byl nadbytek pohovek, stolečků a židlí, nedostatek vzduchu a nadbytek drapérií — a uprostřed toho všeho trůnila paní Wetherbyová.

Paní Wetherbyová se zdála drobná — dojemně drobná bytůstka ve velké místnosti. Dělalá takový dojem. Ale ve skutečnosti nebyla tak drobná, jak se rozhodla jevit okolnímu světu. Některá ví, jak toho dosáhnout, třebaš jde o ženu i střední postavy.

Spočívala velmi pohodlně na pohovce a v dosahu měl knihy, pletení, sklenici pomerančové šťávy a bonboniéru. Prohlásila líbezně:

„*Musíte* mi prominout, že nevstanu, ale můj lékař rozhodně trvá na tom, abych každý den odpočívala, a všichni se na mne hněvají, když nedělám, co mi řekne.“

Poirot se chopil vztažené pravice a sklonil se nad ní s patřičným zamumláním.

Deirdre za ním prohlásila nesmlouvavě: „Chce vědět něco o paní McGintyové.“

Něžná ruka, která spočívala pasivně v jeho dlani, ztuhla a vyvolala v něm prchavý dojem ptačího pařátu. Žádný křehký míšeňský porcelán — nebezpečné útočné drápy...

Paní Wetherbyová se lehce usmála a pravila:

„Co jsi to zas popletla, milá Deirdre? O jaké paní McGintyové?“

„Ale, matinko — jistě se na ni pamatuješ. Naše bývalá posluhovačka. Přece ta, co byla zavražděna.“

Paní Wetherbyová zavřela oči a zachvěla se.

„Přestaň, holčičko! Bylo to tak strašné. Enervovalo mě to na celé týdny. Chudák stará, ale byla to od ní taková *hloupost* strkat peníze pod podlahu. Měla je ukládat do banky. Ovšem že se na to na všechno pamatuji — zapomněla jsem jenom, jak se *jmenovala*.“

Deirdre upřesnila prozaicky: „Chce se o ní něco dovědět.“

„Posaďte se přece, monsieur Poirote. Jsem zvědavostí celá bez sebe. Paní Rendellová mi právě telefonovala a vykládala, že tu máme velmi slavného kriminalistu, a popsala vás. A pak, když ta stupidní Frieda líčila, kdo to přišel, byla jsem jista, že to musíte být vy, a vzkázala jsem, abyste šel nahoru. Teď mi ale prosím vás řekněte, co to má všechno znamenat?“

„Je to, jak už vaše dcera pravila: potřebuji informace o paní McGintyové. Byla tady zaměstnána. Chodila k vám, pokud je mi známo, ve středu. A právě ve středu zemřela. Tedy zde byla ten den, není-liž pravda?“

„Zřejmě. Ano, zřejmě ano. Nemohu vám to už dneska říct přesně. Je to tak dávno.“

„Ano. Několik měsíců. A ten den něco neříkala — něco zvláštního?“

„Lidé z těch vrstev mívají vždy řeči jako vody,“ konstatovala paní Wetherbyová znechuceně. „Člověk je vlastně ani neposlouchá. A nemohla přece vědět, že ji ten večer přepadne a oloupí, ne?“

„Existuje příčina a konsekvence,“ řekl Poirot.

Paní Wetherbyová svraстила čelo.

„Není mi jasno, co tím míníte.“

„Možná, že i mně to není jasno — dosud nikoli. Prodírám se tmou k světlu... Odebíráte nedělní noviny, paní Wetherbyová?“

Modré oči se doširoka rozevřely.

„Ano, ovšem. Bereme *Observer* a *Sunday Times*. Proč?“

„Jen tak uvažuji: Paní McGintyová, odbírala *Sunday Comet* a *News of the World*.“

Odmlčel se, ale nikdo nic neříkal. Paní Wetherbyová vzdychla a přivřela oči. Pravila:

„Bylo to všechno velice odporné. Ten její hrozný podnájemník! Jsem přesvědčena, že opravdu neměl všechno v hlavě v pořádku. A patrně to byl docela vzdělaný člověk. Tím hůř, ne?“

„Myslíte?“

„Ano — podle mého ano. Brutální zločin. Sekáček na maso. Hu!“

„Policie vražedný nástroj vůbec nenašla.“

„Asi jej hodil do rybníka nebo tak.“

„Prohledávali rybníky,“ řekla Deirdre. „Viděla jsem je.“

„Nebud' tak morbidní, děvenko,“ zafňukala její matka. „Víš, že na to nesmím ani pomyslet. Ach, má hlava!“

Dívka se zuřivě otočila k Poirotovi.

„Musíte toho už nechat,“ pravila. „Matinka je velmi senzitivní. Nemůže ani číst detektivky.“

„Žádám o prominutí,“ řekl Poirot. Vstal. „Existuje pouze jedna omluva. Za tři týdny má být člověk pověšen. Jesliže to neudělal —“

Paní Wetherbyová se pozvedla na lokti. Vyjekla pronikavě: „Ale ovšemže to udělal,“ volala. „Ovšemže ano.“

Poirot zavrtěl hlavou. „Tím si nejsem tak jist.“

Vyšel rychle z pokoje. Když sestupoval po schodech, vyběhla dívka za ním. Dohonila ho v hale.

„Co tím myslíte?“ ptala se.

„Co jsem řekl, mademoiselle.“

„Ano, ale —“ zarazila se. Poirot neříkal nic.

Deirdre Hendersonová po chvíli pokračovala:

„Rozrušil jste matinku. Nesnáší takové věci — loupeže a vraždy — a násilnosti.“

„Pak to tedy musilo být pro ni velkým šokem, když žena, která tu posluhovala, byla zavražděna.“

„Ano — ano, byl to šok.“

„Byla konsternována — ano?“

„Nechtěla o tom ani slyšet... My — já — my seji snažíme ušetřit takových věcí. Vší brutality.“

„A co za války?“

„Naštěstí jsme tu v okolí neměli žádné bombardování.“

„A jak jste se zúčastnila válečného úsilí vy, mademoiselle?“

„Pracovala jsem v civilní protiletectké obraně v Kilchesteru. A občas jsem jezdila za Dobrovolné ženské pomocné sbory. Nemohla jsem samozřejmě odejít z domova, protože mě matka potřebovala. I

tak jí vadilo, že jsem tolik pryč. Bylo to všechno velice těžké. A k tomu služebnictvo — matinka přirozeně nikdy žádné domácí práce nedělala — je na to příliš slabá. A bylo tak těžké vůbec někoho sehnat. Proto přišla paní McGintyová jako spása z nebe. Tehdy k nám začala chodit. Uměla dělat. Ale samozřejmě nic už — nikde — není, jako to bývalo dřív.“

„A to vás tolik trápí, mademoiselle?“

„Mě? Ale ne.“ Zdála se překvapena. „Pro matinku je to něco jiného. Žije — žije hodně v minulosti.“

„To někteří lidé dělávají,“ řekl Poirot. Vytanul mu v duchu obrazu pokoje, kde byl před krátkou chvílí. Prádelník měl zásuvku povytaženou. Zásuvku plnou různých drobností — hedvábný jehelníček — rozbitý vějíř — stříbrná kávová konvice — staré časopisy. Bylo tam toho tolik, že se zásuvka nedala zavřít. Řekl tiše: „A pak schovávají staré věci — památky na staré časy — taneční pořádek, vějíř, fotografie přátel, menu a divadelní programy, protože tyto věci ožívují jejich vzpomínky.“

„Asi tomu tak bude,“ pravila Deirdre. „Sama to dost dobře nechápu. Já si nikdy nic neschovávám.“

„Hledíte tedy kupředu, a nikoli zpět?“

Deirdre řekla pomalu:

„Ani nevím, že bych někam hleděla... Chci říct, že dneška má člověk obyčejně ažaž, ne?“

Domovní dveře se otevřely a do haly vešel vysoký, vyzáblý starší pán. Stanul jako přibitý, když spatřil Poirota.

Pohlédl na Deirdre a tázavě zvedl obočí.

„To je můj otčí,“ pravila Deirdre. „Pan — nezapamatovala jsem si vaše jméno.“

„Jsem Hercule Poirot,“ pronesl Poirot obvyklým způsobem, jako by ohlašoval královský titul.

Na pana Wetherbyho to zřejmě neudělalo dojem.

Prohodil: „Ano?“ a obrátil se s kabátem k věšáku.

Deirdre prohlásila:

„Přišel se zeptat na paní McGintyovou.“

Pan Wetherby zůstal vteřinku bez hnutí a pak dorovnal kabát na věšáku.

„To mi připadá dost zvláštní,“ pravil. „K smrti oné ženy došlo před několika měsíci, a třebaže jsme ji zaměstnávali, není nám nic známo ani o ní, ani o její rodině. V opačném případě bychom byli už předali takovéto informace policii.“

To zaznělo s konečnou platností. Pohlédl na hodinky.

„Obědvat budeme, jak předpokládám, asi za půl hodiny.“

„Obávám se, že to dnes bude trochu později.“

Obočí pana Wetherbyho opět vylétlo vzhůru.

„Vskutku? A proč, smím-li se zeptat?“

„Frieda měla dnes víc práce.“

„Nerad ti to připomínám, drahá Deirdre, ale vést domácnost je tvým úkolem. Byl bych ti zavázán, kdybys dbala trochu víc na přesnost.“

Poirot si sám otevřel dveře a vyšel ven. Ohlédl se přes rameno.

Pan Wetherby vrhl na svou nevlastní dceru pohled plný chladné antipatie. V očích, které mu jej oplatily, tkvělo něco velmi podobného nenávisti.

10. KAPITOLA

Poirot odložil třetí návštěvu až po obědě. Oběd se skládal z nedovařené hovězí ohánky, vodnatých brambor a něčeho, o čem Maureen optimisticky doufala, že se z toho vyklubou palačinky. Byly velice podivné.

Poirot kráčel pomalu do kopce. Za chvíli dojde k vile Laburnums po své pravici; byl to přestavěný dvojdoměk, zařízený podle moderního vkusu. Zde bydlí paní Upwardová a onen slibný mladý dramatik Robin Upward.

Poirot se zastavil na chvíličku u vrátek a uhlašoval si rukou kníry. Vtom se objevilo auto, pomalu vytáčející zatáčky z kopce, a ohryzek, vymrštěný silnou rukou, ho zasáhl do tváře.

Poirot vyrazil překvapeně protestní výkřik. Vůz zastavil a z okénka se vyklonila hlava.

„Promiňte prosím. Uhodila jsem vás?“

Poirot hned neodpověděl. Hleděl na rysy spíš ušlechtilé, na mocné čelo, na neuspořádané šedé kučery a struna vzpomínky se rozezněla. Jeho paměti napomohl i ohryzek z jablka.

„Nemýlím se,“ zvolal, „jest to paní Oliverová!“

Byla to skutečně slavná autorka detektivních příběhů.

S výkřikem: „Propána, monsieur Poirot!“ se pokoušela spisovatelka vydrat z auta. Auto mělo rozměry malé a paní Oliverová značné. Poirot přispěchal na pomoc.

Paní Oliverová zamumlala na vysvětlenou: „Jsem celá přesezená z té dlouhé jízdy,“ a octla se náhle na silnici způsobem připomínajícím poněkud sopečný výbuch.

Zároveň se vyvalilo ven značné množství jablek a kutálely se vesele z kopce.

„Pytel se protrhl,“ vysvětlovala paní Oliverová.

Shrnula několik zatoulaných kousků nakousaných jablek z mocného podstavce svého poprsí a otřásla se trošku jako velký novofundlandský pes. Poslední jablko, skryté v kterémsi jejím osobním zákoutí, se připojilo ke svým sourozencům.

„Škoda že ten pytel praskl,“ řekla paní Oliverová. „Byly to renety. Stejně jich tady na venkově bude asi spousta. Nebo ne? Možná, že je všechny exportujou. Mám ten dojem, že dneska už je všechno možné. Ale jak se vede vám, monsieur? Snad tady nežijete? Ne, hned jsem si to myslela. Pak to tedy musí být vražda, že? Doufám, že nemám po hostitelce?“

„Kdo je vaší hostitelkou?“

„Támhle,“ ukázala paní Oliverová hlavou. „Jestli je to ovšem ta vila zvaná Laburnums, na půl cesty z kopce vlevo, když minete kostel. Ano, to musí být ono. Jaká je?“

„Vy ji neznáte?“

„Ne, jedu sem pracovně, abych tak řekla. Jedna moje knížka se má dramatizovat — dělá to Robin Upward. Máme si na to spolu sednout.“

„Gratuluji, madame.“

„To vůbec nemusíte,“ řekla paní Oliverová. „Zatím to není než holé utrpení. Proč jsem se jen do toho kdy pouštěla! Vypíšu si přece dost — i když většinu nacpu do krku bernáku, a kdybych vydělala víc, nacpala bych jim ještě víc, tak se nepřetrhnu. Ale nemáte tušení, co je to za utrpení, když se někdo zmocní vašich postav a přinutí je říkat, co by jakživo neřekly, a dělat, co by jakživo nedělaly. A když

něco namítáte, říkají, že ‚to jeviště vyžaduje‘. Na ničem jiném Robinu Upwardovi nezáleží. Každý tvrdí, že je hrozně chytrý. Nechápu, proč nenapíše vlastní hru, když je tak chytrý, a nenechá mého ubohého, nešťastného Fina na pokoji. Už to ani není Fin. Je z něho Nor a byl za války v odboji.“ Projela si prsty vlasy. „Kam jsem dala klobouk?“

Poirot se podíval do vozu.

„Domnívám se, madame, že jste na něm seděla.“

„Vypadá na to,“ souhlasila paní Oliverová, když přehlédla trosky klobouku. „Ale co,“ pokračovala s veselou myslí, „stejně se mi moc nelíbil. Myslela jsem si jen, že možná budu muset jít v neděli do kostela, a i když arcibiskup říká, že to není třeba, přece asi staromódnější faráři požadují, aby člověk přišel v klobouku. Ale povězte mi o té vraždě nebo co to je. Vzpomínáte si na naši vraždu?“

„Mám to v živé paměti.“

„To byla legrace, že? Ne ta vražda sama — to se mi vůbec nelíbilo. Ale potom. Kdo je to tentokrát?“

„Nikdo tak pitoreskní jako pan Shaitana. Před pěti měsíci byla oloupena a zavražděna starší posluhovačka. Paní McGintyová. Jeden mladý muž byl postaven před soud a odsouzen k smrti —“

„A on to nebyl, ale vy víte, kdo to byl, a dokážete to,“ přerušila jej paní Oliverová. „Ohromné.“

„Postupujete příliš rychle,“ povzdechl si Poirot. „Nevím dosud, kdo to byl — a odtud vede ještě dlouhá cesta a dokázání viny.“

„Muži se se vším tak párou,“ prohlásila paní Oliverová opovržlivě. „Však já vám potom brzo povím, kdo to byl. Někdo odsud, ne? Dejte mi den dva, abych se tu mohla trochu porozhlédnout, a já vraha vypátrám. Vám chybí ženská intuice. Měla jsem pravdu v případě Shaitanově, vidíte?“

Poirot se galantně zdržel toho, aby připomněl paní Oliverové, jak rychle měnila svá podezření v onom případě.

„Vy muži!“ řekla paní Oliverová shovívavě. „Kdyby tak Scotland Yard řídila žena —“

Nerozvedla dál toto otřepané téma, neboť k nim ze dveří vily zazněl hlas.

„Dobrý den,“ řekl hlas, příjemný, měkký tenor. „To je paní Oliverová?“

„Tu jsem,“ zvolala paní Oliverová. K Poirotovi zamumlala: „Nemějte starost. Budu mlčet jako hrob.“

„Ne, ne, madame. Není třeba, abyste mlčela jako hrob. *Právě naopak.*“

Robin Upward vyšel po cestičce před vrátka. Byl prostovlasý a měl na sobě velmi staré šedé flanelové kalhoty a sportovní bundu sotva hodnou toho jména. Nemít sklon k otylosti, byl by to hezký člověk.

„Nejdražší Ariadne!“ zvolal a vřele ji objal.

Pak odstoupil, ruce na jejích ramenou.

„Dostal jsem skvělý nápad pro druhé jednání, drahoušku.“

„Opravdu?“ řekla paní Oliverová bez nadšení. „Tohle je monsieur Hercule Poirot.“

„Výborně,“ prohlásil Robin. „Máte nějaké zavazadla?“

„Ano, jsou vzadu.“

Robin vytáhl pár kufrů.

„Hrom do toho,“ řekl. „Nemáme pořádné služebnictvo. Jenom starou Janet. A tu musíme furt šetřit. To je otrava, co? Ty kufry mají metrák. To v nich stěhujete bomby?“

Klopýtal s nimi po cestičce a volal přes rameno: „Pojďte dál, napijeme se něčeho.“

„To myslí vás,“ podotkla paní Oliverová a sebrala kabelku, knihu a pár starých bot z předního sedadla. „Rozuměla jsem vám dobře, že chcete, aby se o té vaší záležitosti mluvilo?“

„Čím více, tím lépe.“

„Já bych na to takhle nešla,“ konstatovala paní Oliverová, „ale je to koneckonců vaše vražda. Udělám, co budu moci.“

V domovních dveřích se znovu objevil Robin.

„Pojďte dál, pojdte dál,“ volal. „O vůz se postaráme potom. Madre se už nemůže dočkat, až se s vámi seznámí.“

Paní Oliverová si to hrnula po cestičce a Hercule Poirot ji následoval.

Vila paní Upwardové byla kouzelně zařízená. Poirot tušil, že ta vybraná kouzelná jednoduchost musela stát těžké peníze. Každíčký kousek dubu ve vile navrhoval architekt.

Z kolečkového křesla u krbu v obývacím pokoji se usmívala na přivítanou Laura Upwardová. Byla to dáma něco přes šedesát, už na pohled velmi cílevědomá, s kovově šedými vlasy a energickou bradou.

„Velmi mě těší, že vás poznávám, paní Oliverová,“ řekla. „Nemáte asi moc ráda, když se s vámi hovoří o vašich knihách, ale mně přinášejí už léta ohromnou útěchu — zvláště co jsem takový mrzák.“

„To je od vás milé,“ odpověděla paní Oliverová; tvářila se přitom rozpačitě a hrála si s prsty jako školačka. „Toto je monsieur Poirot, můj dávný přítel. Potkali jsme se tady před domem docela náhodou. Vlastně jsem ho praštila ohryzkem od jablka. Jako Vilém Tell — jenže obráceně.“

„Těší mne, monsieur Poirote. Robine!“

„Ano, madre?“

„Přines nám něco k pití. Kde jsou cigarety?“

„Támhle na stolku.“

Paní Upwardová se zeptala: „Vy jste také spisovatel, monsieur Poirote?“

„Kdepak,“ řekla paní Oliverová. „Je to detektiv. No, víte. Jako Sherlock Holmes — čtení stop a hra na housle a tak. Přijel sem vypátrat vraha.“

Zazněl slabý cinkot rozbitého skla. Paní Upwardová zvolala: „Dávej přece pozor, Robině!“ A k Poirotovi pravila: „To je velmi zajímavé, monsieur Poirote.“

„Maureen Summerhayesová měla tedy pravdu,“ poznamenal Robin. „Vykládala mi široce a dlouze, že má na bytě detektiva. Jí to připadalo ohromně legrační. Ale ona je to ve skutečnosti vážná věc, že?“

„Ovšemže je to vážná věc,“ pravila paní Oliverová. „Máte ve svém středu zločince.“

„Ano, ale podívejte se, kdo byl vlastně zavražděn? Nebo se našla mrtvola a je to přísně tajné?“

„Není to vůbec tajné,“ řekl Poirot. „Ta vražda, tu už znáte.“

„Nějaká paní Mc-Mc — posluhovačka — loni na podzim,“ dodala paní Oliverová.

„Ach ta!“ Z hlasu Robina Upwarda zaznívalo zklamání. „To už je přece pasé.“

„Není to vůbec pasé,“ odporovala paní Oliverová.

„Zatklí toho nepravého a oběsí ho, jestli monsieur Poirot neodhalí včas skutečného vraha. Je to ohromně vzrušující.“

Robin rozdílil nápoje.

„Pro tebe, madre, White Lady.“

„Děkuji ti, chlapče drahý.“

Poirot se lehce ušklíbl. Robin podal sklínky paní Oliverové a jemu.

„Připijme na zločiny,“ řekl Robin.

Napil se.

„K nám taky chodila uklízet,“ informoval je.

„Paní McGintyová?“ zeptala se paní Oliverová.

„Ano. Vid', madre?“

„Říkáš, že k nám chodila uklízet, ale ono to bylo jen jednou týdně.“

„A občas některé půldne navíc.“

„Jaká byla?“ zeptala se paní Oliverová.

„Strašně slušná,“ prohlásil Robin. „A k zbláznění pořádná. Měla takový příšerný zvyk všechno srovnávat a strkala věci do šuplat, takže člověk za živý svět neuhádl, kde by co mohlo být.“

Paní Upwardová podotkla s chmurným humorem:

„Kdyby to tu někdo neurovnal aspoň jednou týdně, brzy bychom se v takhle malém stavení ani nehnuli.“

„Vím, madre, vím. Ale když nenajdu věci tam, kde jsem je nechal, nemůžu prostě vůbec pracovat — spřeházejí se mi všechny poznámky.“

„Je to otrava, když je člověk tak bezmocný jako já,“ pravila paní Upwardová. „Máme věrného starého služebného ducha, ale stačí sotva uvařit jednoduchý oběd.“

„Co vás trápí? zeptala se paní Oliverová. „Artróza?“

„Jistá forma artrózy. Obávám se, že už budu brzy potřebovat stálou ošetřovatelku. Hrozím se toho! Jsem ráda soběstačná.“

„No tak, drahoušku,“ řekl Robin, „nesmíš si to tak brát.“

Pohládl ji po paži.

Usmála se na něho s vřelou něhou.

„Robin mi plně nahradí dceru,“ pravila. „Všechno udělá a na všechno myslí. Kdo jiný by byl tak ohleduplný!“

Usmáli se na sebe.

Hercule Poirot se zvedl.

„Želbohu musím už jít,“ řekl. „Mám ještě udělat jednu návštěvu a potom spěchám na vlak. Madame, děkuji vám za vaše pohostinství. Pane Upward, přeji vám úspěch s vaší hrou.“

„A vám hodně štěstí s tou vraždou,“ řekla paní Oliverová.

„Je to tedy opravdu vážná záležitost, monsieur Poirote?“ zeptal se Robin Upward. „Nebo si z nás jen pekelně střílíte?“

„Ovšemže si z vás nestřílí,“ pravila paní Oliverová. „Je to smrtelně vážné. Nechce mi prozradit, kdo je vrah, ale on to ví, že?“

„Nikoli, madame, nikoli.“ Poirotovy protesty byly právě přiměřeně nepřesvědčivé. „Už jsem vám řekl, že nikoli, nevím to.“

„To jste sice řekl, ale tuším, že to ve skutečnosti víte... Jste příšerný tajnůstkář.“

Paní Upwardová se ostře zeptala:

„Je to tedy pravda? Nežertujete?“

„Nežertuji, madame,“ řekl Poirot.

Uklonil se a odcházel.

Když kráčel po pěšině, zaslechl jasný tenor Robina Upwarda:

„Ale, drahá Ariadne,“ říkal, „to je všechno moc krásné, ale s takovými kníry a tak — jak ho má člověk brát vážně? Chcete říct, že opravdu něco umí?“

Poirot se v duchu usmál. Výborně!

Chtěl přejít úzkou cestu a uskočil jen taktak.

Otrásající se a nadskakující Summerhayesův combi se mihl kolem. Za volantem seděl major Summerhayes.

„Pardon!“ křikl. „Musím stihnout vlak.“ A slabě z dálky: „Do Covent Garden...“

Poirot chtěl také stihnout vlak — lokálku do Kilchesteru, kde měl smlouvenou poradou s vrchním inspektorem Spencem. Měl před odjezdem ještě čas na poslední návštěvu.

Došel nahoru na kopec a bránou s bezvadně udržovaným vjezdem pro auta se dostal k moderní rezidenci z březolitu, se spoustou oken a plochou střechou. Zde bydleli manželé Carpenterovi. Guy Carpenter byl společníkem velké strojírenské firmy, velmi zámožný člověk; v poslední době se vrhl do politického života. Oženil se teprve nedávno.

U Carpenterových neotevřela dveře ani cizinka, ani zestárlá věrná služka. Komorník s tváří jako maska stanul ve dveřích a s nechutí vpustil Hercula Poirota dovnitř. Zřejmě považoval Hercula Poirota za jednoho z těch návštěvníků, kterým se přibouchnou dveře před nosem. Asi ho podezíral, že přišel něco prodávat.

„Pan Carpenter ani paní Carpenterová nejsou doma.“

„Snad tedy bych mohl počkat?“

„Nemohu říci, kdy se vrátí.“

A zavřel dveře.

Poirot se nevracel po cestě. Místo toho zašel za roh vily a málem se srazil s vysokou mladou ženou v minkovém kožichu.

„Dobrý den,“ řekla. „Co tady, k čertu, chcete?“

Poirot galantně smekl.

„Doufal jsem,“ pravil, „že mi bude dopřáno promluvit s panem Carpenterem nebo jeho chotí. Mám tu čest s paní Carpenterovou?“

„Ano, to jsem já.“

Říkala to nemilostivě, ale v jejím chování se rýsovala slabá možnost, že by se dala upokojit.

„Moje jméno jest Hercule Poirot.“

Nereagovala. Nejen že jí to velké, jedinečné jméno nic neříkalo, ale nepoznala v něm ani nejnovějšího hosta Maureen Summerhayesové. Sem tedy nemá místní bezdrátová telegrafie přípoj. Drobný, ale možná důležitý poznatek.

„Ano?“

„Přeji si hovořit s panem Carpenterem nebo s jeho chotí, leč vy, madame, budete pro můj účel nejvhodnější. Neboť jde o záležitost domácnosti, na kterou se chci zeptat.“

„Vysavač máme,“ řekla paní Carpenterová podezíravě.

Poirot se usmál.

„Ne, ne, vy mi nerozumíte. Potřebuji se jenom zeptat na jistou záležitost z domácnosti.“

„Aha, zase nějaká statistika o domácnosti. Podle mého si jen absolutní idiot —“ Zarazila se. „Pojďte tedy dál.“

Poirot se slabě usmál. Málem by byla pronesla kritickou poznámku. Vzhledem k manželově politické kariéře jí bylo doporučeno, aby se zdržela kritiky vládních akcí.

Vedla ho halou do rozlehlého pokoje, odkud byl výhled do pečlivě upravené zahrady. V místnosti vypadalo všechno zbrusu nové, masivní brokátová souprava, pozůstávající z pohovky a dvou ušáků, tři čtyři napodobeniny chippendalových židlí, sekretář, psací stůl. Na ničem se nešetřilo, zařízení pocházelo od nejlepší firmy a nebyla tu patrná ani sebemenší stopa osobního vkusu. Proč? uvažoval Poirot. Je to novomanželce lhostejné? Nebo je tak opatrná?

Když se otočila, odhadoval ji očima. Exkluzivní a krásná mladá žena. Platinové vlasy, promyšleně nalíčená, a ještě něco — velikánské chrpové modré oči — oči se ztuhlým, upřeným pohledem — krásné utopené oči.

Vyzvala ho — už přívětivě, ale se skrývanou nudou:

„Posaďte se přece.“

Posadil se. Řekl:

„Jste velice laskavá, madame. Tedy, ty otázky, které se vás chci zeptat. Týkají se jisté paní McGintyové, která zemřela — přesněji řečeno, byla zavražděna — loni v listopadu.“

„Paní McGintyová? O tom nic nevím.“

Hleděla na něho upřeně. Měla tvrdé, podezíravé oči.

„Přece se pamatujete na paní McGintyovou?“

„Ne, nepamatuji. Neznám ji.“

„Vy se přece pamatujete na tu vraždu? Nebo jsou tu vraždy tak běžné, že jim ani nevěnujete pozornost?“

„Ach ano, *ta vražda*? No ovšem. Zapomněla jsem jen, jak se ta osoba jmenovala.“

„Ačkoli tady u vás pracovala?“

„Nepracovala. Tenkrát jsem tu ještě nebydlela. Provádala jsem se za pana Carpentera před třemi měsíci.“

„Avšak ona u vás přece pracovala. V pátek dopoledne to myslím bylo. To jste byla ještě paní Selkirkovou a bydlela jste v Rose Cottage.“

„Znáte-li všechny odpovědi, nechápu, proč se potřebujete vyptávat. Co to má vlastně všechno znamenat?“

„Vyšetřuji znovu okolnosti vraždy.“

„Proč? K čemu, proboha? A vůbec, proč jste přišel za mnou?“

„Mohla byste vědět něco — co by mi pomohlo.“

„Vůbec nic o tom nevím. Proč bych o tom měla něco vědět? Byla to jen hloupá stará posluhovačka. Schovávala peníze pod podlahu a někdo ji kvůli tomu zavraždil a oloupil. Bylo to celé nechutné — bestiální. Jako soudnička z nedělních novin.“

Poirot se toho rychle chytil.

„Jako z nedělních novin, ano. Jako ze *Sunday Comet*. Vy čtete možná *Sunday Comet*?“

Vyskočila a zamířila tápavě k otevřeným skleněným dveřím do zahrady. Pohybovala se tak nejistě, že dokonce narazila na zárubeň. Připomněla Poirotovi krásného velkého nočního motýla, jenž slepě bije o stínidlo.

Zavolala: „Guyi! Guyi!“

Znedaleka odpověděl mužský hlas:

„Ano, Eve?“

„Pojď sem rychle!“

Objevil se vysoký muž, asi pětatřicátník. Zrychlil krok a přicházel po terase ke dveřím. Eve Carpenterová spustila prudce:

„Je tu nějaký člověk — cizinec. Vyptává se mne na všechno možné o té odporné vraždě vloni. Ta posluhovačka — pamatuješ se? Já takové věci *nesnáším*. To přece víš.“

Guy Carpenter se zamračil a vešel skleněnými dveřmi do přijímacího pokoje. Měl podlouhlý koňský obličej, byl bledý a vypadal dost povýšeně. Choval se nadutě.

Poirotovi se vůbec nelíbil.

„Smím se zeptat, co to má znamenat?“ řekl. „Obtěžoval jste snad mou paní?“

„To by bylo to poslední, co bych si přál, obtěžovat tak okouzlu-
jící dámu. Doufal jsem jen, že vzhledem k tomu, že tu zesnulá praco-
vala, by mi mohla pomoci při vyšetřování, které provádím.“

„Ale — a o jaké vyšetřování jde?“

„Ano, jen se ho na to zeptej,“ pobízela ho žena.

„Vyšetřuji znovu okolnosti smrti paní McGintyové.“

„Nesmysl — ten případ už je uzavřen.“

„Ne, ne, v tom jste na omylu. Není uzavřen.“

„Nové vyšetřování, říkáte?“ Guy Carpenter se zamračil. Řekl podezíravě: „Z nařízení policie? Ne, ne — vy nemáte nic společného s policií.“

„Správně. Pracuji nezávisle na policii.“

„Je od novin,“ vpadla do toho Eve Carpenterová. „Nějaký od-
porný nedělní plátek. Říkal to.“

V očích Guye Carpentera se objevil opatrnický záblesk. Ve
svém postavení by si byl nerad znepřátelil noviny. Řekl už přívětivě-
ji:

„Moje paní je velmi senzitivní. Vraždy a takové věci ji rozčilují.
Jistě nebude třeba, abyste ji s tím obtěžoval. Sotva tu ženskou znala.“

Eve prohlásila důrazně:

„Byla to jen hloupá stará posluhovačka. Už jsem mu to říkala.“

Dodala: „A navíc strašná lhářka.“

„Ach, to je zajímavé.“ Poirot otočil vítězoslavně obličej od
jednoho k druhému. „Tak ona tedy lhala. To nám může poskytnout
velmi cenné vodítko.“

„Nechápu jak,“ namítla Eve nevraživě.

„Konstatování motivu,“ vysvětloval Poirot. „To jest nitka, již
sleduji.“

„Byla přece uloupena o úspory,“ prohlásil Carpenter ostře. „To
bylo motivem zločinu.“

„Ale bylo tomu tak opravdu?“ pronesl Poirot tiše.

Vstal jako herec, který právě vyslovil svou narážku.

„Omlouvám se, jestliže jsem zapříčinil, aby madame trpěla,“
pravil zdvořile. „Takové aféry bývají dost nemilé.“

„Byla to odsouzeníhodná záležitost,“ řekl Carpenter rychle. Přirozeně bylo mé paní nepříjemné, když se jí to připomnělo. Lituji, že jsme vám nemohli poskytnout žádné informace.“

„Vždyť jste je poskytli.“

„Jakže?“

„*Paní McGintyová lhala*. Cenný fakt. A jaké lži to přesně byly, madame?“

Vyčkával zdvořile až Eve Carpenterová promluví. Konečně řekla: „No — nic zvláštního. Chci říct — nevzpomínám si už.“

Snad u vědomí toho, že se na ni oba muži vyčkávavě dívají, dodala:

„Hloupé řeči — o lidech. Řeči, které nemohly být pravda.“

Znovu zavládlo mlčení, až Poirot pravil:

„Rozumím — měla jedovatý jazyk.“

Eve Carpenterová se rychle pohnula.

„To ne — tak zlé to zase nebylo. Měla jen ráda klípky, nic víc.“

„Jen klípky,“ řekl Poirot tiše.

Uklonil se na rozloučenou.

Guy Carpenter ho doprovázel do haly.

„A od kterých že to jste novin — od nějakého nedělního listu?“

„Noviny, o nichž jsem se zmínil madame,“ odvětil opatrně Poirot, „byly *Sunday Comet*.“

Odmlčel se. Guy Carpenter opakoval zamyšleně:

„*Sunday Comet*. Obávám se, že mi tento časopis nepřijde příliš často do ruky.“

„Má někdy zajímavé články. A zajímavé obrázky...“

Než mohla nastat příliš dlouhá odmlka, rozloučil se úklonou a řekl rychle:

„*Au revoir*, pane Carpentere. Žádám za prominutí, jestliže jsem vás — vyrušil.“

Za vraty se na vilu ještě ohlédl. .

„To je zvláštní,“ řekl si. „Ano, to je zvláštní.“

11. KAPITOLA

Vrchní policejní inspektor Spence seděl proti Poirotovi a vzdychal.

„Netvrdím, že jste na nic nepřišel, monsieur Poirot,“ říkal pomalu. „Já osobně si myslím, že na tom možná něco je. Ale je to chabé. Je to strašně chabé!“ Poirot přikývl.

„Samo to nebude stačit. Musí toho být víc.“

„Seržant nebo já jsme si měli všimnout těch novin.“

„Ne, ne, to si nevyčítejte. Zločin byl tak evidentní. Pokoj vzhůru nohama, odcizené peníze. Proč byste měl v tom zmatku přikládat důležitost útržku novin!“ Spence opakoval tvrdošijně: „Mohlo mě to trknout. A ten inkoust —“

„O tom jsem slyšel pouhou náhodou.“

„A přesto vám to bylo nápadné — jak to?“

„Pouze pro tu náhodnou větu o psaní dopisu. Vy a já, Spenci, my píšeme dopisy často, pro nás je to všední záležitost.“

Vrchní policejní inspektor Spence si povzdychl. Pak položil na stůl čtyři fotografie.

„Tohle jsou fotografie, co jste chtěl — originály, podle nichž byly ty obrázky v *Sunday Comet*. Na každý pád jsou trochu jasnější než reprodukce. Ale ani tak se z nich namouduši nedá moc zjistit. Jsou staré, vybledlé a u ženské dělá účes velký rozdíl. Není na nich nic určitého, čeho bychom se chytili, jako uši nebo profil. Ty klobouky do čela, ty divné frizúry a ty růže! Co si z toho vyberete?“

„Souhlasíte se mnou, že můžeme vynechat Věru Blakovou?“

„Řekl bych že ano. Kdyby byla Věra Blaková v Broadhinny, kdekdo by o tom věděl — vykládala by na setkání o svém tragickém životě, to byla zřejmě její specialita.“

„Co mi můžete říci o ostatních?“

„Sehnal jsem vám, co se dalo za tak krátkou dobu. Eva Kanová odjela do ciziny, když byl Craig odsouzen. A můžu vám i říct, pod jakým jménem. Hopeová. Snad to s tou změnou myslela symbolicky.“

Poirot zamumlal: „Ano, ano — romantický přístup. *„Krásná Evelyn Hopeová je mrtvá.“* To říká jeden z vašich básníků. Odvážil bych se tvrdit, že si na to vzpomněla. Mimochodem — jmenovala se Evelyn?“

„Ano, pokud si vzpomínám. Ale vždycky všude vystupovala jako Eva. A jen tak mimochodem, monsieur Poirote, když už o tom

mluvíme, na policii měli o Evě Kanové trochu jiné mínění než tady v tom článku. Podstatně jiné.“

Poirot se usmál.

„Co si myslí na policii, to není důkaz. Ovšem bývá to obvykle solidní vodítko. Co si na policii mysleli o Evě Kanové?“

„Že nebyla na pád ta nevinná oběť, jakou v ní viděla veřejnost. Já byl tenkrát mladý chlap a vzpomínám si, jak se o tom bavil náš starý s inspektorem Traillem, který vedl vyšetřování. Traill byl přesvědčen (ale neměl pro to důkazy, upozorňuju), že nápad odstranit paní Craigovou se zrodil v hlavičce Evy Kanové, a nejen že se tam zrodil, ale že to i provedla. Jednoho krásného dne přišel Craig domů a milá přítelkyně ho postavila před hotovou věc. Zřejmě si myslela, že to projde jako přirozená smrt. Ale Craig měl z toho lepší pojem. Dostal nahnáno, zahrabal mrtvolu ve sklepe a vypracoval plán, jak paní Craigová zemře v cizině. Když to prasklo, ujišťoval zuřivě, že to udělal sám, že Eva Kanová neměla o ničem ani tušení. Hm,“ vrchní policejní inspektor Spence pokrčil rameny, „nikdo nemohl dokázat, že to tak nebylo. Jed byl v domě, přístup k němu měli oba. Krásná Evička, hrůzou bez sebe, byla nevinnost sama. Moc hezky to hrála — šikovná komediantka. Inspektor Traill měl své pochyby, ale nebylo čeho se chytit. Prodávám, jak jsem koupil, monsieur Poirote. Nejsou to důkazy.“

„Ale napovídá to, že alespoň jedna z těch ‚tragických žen‘ byla něco jiného než tragická žena — že vraždila a že by při dostatečně velké pohnutce mohla vraždit znovu... A nyní ta další, Janice Courtlandová, co mi povíte o ní?“

„Prošel jsem akta. Potvora non plus ultra. Jestli jsme pověsili Edith Thompsonovou, rozhodně jsme měli pověsit i Janice Courtlandovou. S manželem si neměli co vyčítat, to byl párek k pohledání a ona popichovala toho mládence tak dlouho, až jí na to skočil. A celou tu dobu, to si všimněte, měla v záloze bohatého pána a kvůli němu se potřebovala zbavit manžela.“

„Vzala si ho pak skutečně?“

Spence pokrčil rameny.

„Nemám tušení.“

„Odjela do ciziny — a dál?“

Spence pokrčil rameny.

„Byla volná. Žaloba ji z ničeho nevinila. Jestli se vdala nebo co se s ní stalo, to nevíme.“

„Člověk by ji mohl kdykoli potkat někde ve společnosti,“ řekl Poirot, kterému vytanula na mysli poznámka dr. Rendella.

„To je fakt.“

Poirot sjel očima na poslední fotografii.

„A co to dítě? Lily Gambollová?“

„Moc mladá, aby přišla před soud. Poslali ji do polepšovny. Od-tamtud dobrý posudek. Naučili ji stenografovat a psát na stroji a našli jí na zkoušku místo. Dělal dobrotu. Poslední zpráva o ní je z Irska. Byl bych pro to, monsieur Poirote, abychom ji taky vynechali jako Věru Blakovou. Koneckonců sekala pak dobrotu a lidi neodsuzují dvanáctileté dítě, když ve vzteku něco provede. Co kdybychom ji vynechali?“

„Udělal bych to,“ řekl Poirot, „kdyby nebylo toho sekáčku na maso. Je nepopíratelné, že Lily Gambollová užila na svou tetu sekáček na maso a neznámý vrah užil na paní McGintyovou předmět, o němž bylo řečeno, že se podobal sekáčku na maso.“

„Možná že máte pravdu. Teď bych ale chtěl slyšet váš názor na věc, monsieur Poirote. Rád vidím, že vás nikdo neohrožoval.“

„N-ne,“ přisvědčil Poirot po krátkém zaváhání.

„Přiznám se vám rovnou, že jsem měl o vás párkrát nahnáno od toho večera v Londýně. Tak jaké možnosti se rýsují mezi obyvateli Broadhinny?“

Poirot otevřel malý zápisník.

„Eva Kanová, jestliže dosud žije, se blíží šedesátce. Její dceři, jejíž dospělá léta kreslí *Sundav Comet* tak dojemně, by bylo něco přes třicet. Stejně stará by byla Lily Gambollová. Janice Courtlandové by nebylo ještě padesát.“

Spence přikývl na souhlas.

„Vezměme tedy broadhinnské usedlíky a především si budeme všímat těch, u kterých McGintyová pracovala.“

„To poslední můžeme podle mého soudu směle předpokládat.“

„Ano, je to komplikováno faktem, že příležitostně pracovala tu a tam, ale prozatím budeme předpokládat, že viděla, co viděla, pravděpodobně fotografii, v některém svém ‚regulérním‘ domě.“

„Jsem pro.“

„Tedy, to nám dává tyto možnosti — zaprvé Wetherbyovy, kde paní McGintyová byla v den své smrti. Paní Wetherbyová má správný věk na Evu Kanovou a má dceru ve správném věku na dceru Evy Kanové — dceru prý z předešlého manželství.“

„A co fotografie?“

„*Mon cher*, žádná pozitivní identifikace není možná. Příliš času uplynulo, jak vy říkáte, jako voda. Je možno konstatovat pouze: paní Wetherbyová bývala kdysi rozhodně krásná žena. Má takové způsob. Zdá se příliš křehká a bezmocná, aby vraždila, ale to, pokud vím, se obecně tradovalo o Evě Kanové. Kolik fyzické síly bylo skutečně třeba k zavraždění paní McGintyové, to je těžko říci, pokud neznáme přesně, jaké zbraně bylo použito, jaké měla držadlo, jak lehce bylo možno ji zvednout k ráně, jaké bylo ostří, et cetera.“

„Ano, ano. Že jsme to jen nedokázali najít — ale pokračujte!“

„Zdůraznil bych už jen jednu věc o domácnosti Wetherbyových: pan Wetherby dovede být velmi nepříjemný, když se mu zachce. Dcera je fakticky oddána matce. Nenávidí otčíma. Já nekomentuji tato fakta, předkládám je k úvaze. Dcera by mohla vraždit, aby se otčím nedoslechl o matčině minulosti. Matka by mohla vraždit ze stejných důvodů. Otec by mohl vraždit, aby ‚zabránil skandálu‘. Ze společenských důvodů bylo spácháno víc vražd, než by jeden považoval za možné. Wetherbyovi jsou ‚nóbl lidi‘.“

Spence přikývl.

„Jestli — říkám jestli — něco na té záležitosti se *Sunday Comet* je, tak to pasuje na Wetherbyovy nejlíp,“ pravil.

„Přesně tak. V Broadhinny jediná jiná osoba, která má správný věk na Evu Kanovou, je paní Upwardová. Jsou dva důvody proti tomu, že by paní Upwardová jako Eva Kanová byla zavraždila paní McGintyovou. Za prvé trpí artritidou a je většinou upoutána na vozíčko.“

„V románě,“ pronesl Spence závistivě, „by ten vozíček jenom hrála, ale ve skutečném životě je to asi čistá pravda.“

„Za druhé,“ pokračoval Poirot, „paní Upwardová se zdá mít charakter cílevědomý a energický, dosahuje svého spíše terorem než lichocením, a to se neshoduje s tím, co bylo známo o mladé Evě. Na druhé straně se charaktery lidí vyvíjejí a energie je vlastnost, která často přichází až s věkem.“

„To je pravda,“ uznal Spence. „Paní Upwardová — nevylučuje se, ale nepravděpodobné. A teď ostatní možnosti — Janice Courtlandová?“

„Je možno ji myslím vypustit. V Broadhinny nikdo nemá správný věk.“

„Leda by některá z těch mladších byla Janice Courtlandová po plastice. Nezlobte se — dělám si legraci.“

„Máme tu tři ženy kolem třicítky. Je tu Deirdre Hendersonová. Je tu žena doktora Rendella a je tu paní Carpenterová. To znamená, že kterákoli z nich *by mohla být* Lily Gambollová nebo také dcera Evy Kanové, pokud jde o věk.“

„A ostatní předpoklady?“

Poirot si povzdechl.

„Dcera Evy Kanové může být velká nebo malá, černovlasá nebo světlavá — nemáme žádné vodítko, jak vypadá. Uvažovali jsme o Deirdre Hendersonové v této roli. A teď druhé dvě. Nejprve vám chci říci toto: paní Rendellová má z něčeho strach.“

„Strach z vás?“

„Ano, myslím, že ano.“

„To může být důležité. Vy tedy považujete za možné, že by paní Rendellová mohla být dcera Evy Kanové nebo Lily Gambollová. Je blond, nebo bruneta?“

„Blond.“

„Lily Gambollová byla blond jako holka.“

„Paní Carpenterová je také blond. Exkluzivně upravená mladá žena. Ať už je opravdu krásná či nikoli, má pozoruhodné oči. Kouzelné, široce otevřené tmavomodré oči.“

„Ale Poirote —“ Spence potřásl hlavou nad svým přítelem.

„Víte, jak vypadala, když vyběhla z pokoje zavolat manžela? Vzpomněl jsem si na třepotavého motýla. Narážela proti nábytku a zvedala ruce jako slepá.“

Spence na něj hleděl shovívavě.

„Jste zkrátka romantik, monsieur Poirote,“ řekl. „Vy a vaši třepotaví motýli a široce otevřené modré oči!“

„Vůbec ne,“ řekl Poirot. „Můj přítel Hastings, ten je romantický a sentimentální, já nikdy! Já, já jsem přísně praktický. Říkám vám jen to, že jestliže kouzlo očí je největší předností nějaké ženy, pak, ať je jakkoli krátkozraká, odloží brýle a naučí se hledat cestu hmatem, i když má obrysy rozmazané a vzdálenosti těžko odhaduje.“

A poklepal jemně napřaženým ukazováčkem na obrázek malé Lily Gambollové se silnými znetvořujícími brýlemi na nose.

„Takhle to teda myslíte? Lily Gambollová?“

„Ne, uvádím jen jistou možnost. V době, kdy paní McGintyová zemřela, nebyla paní Carpenterová ještě paní Carpenterovou. Byla mladou válečnou vdovou, dařilo se jí špatně, bydlela v obyčejně chalupě. Byla zasnoubena s místním boháčem — mužem s politickými ambicemi, který má hluboké vědomí vlastní důležitosti. Kdyby byl Guy Carpenter seznal, že si má vzít řekněme osobu nízkého původu, která v dětství neblaze proslula tím, že ubila tetu sekáčkem na maso — anebo zase dceru Craiga, jednoho z nejznámějších zločinců tohoto století, který má své čestné místo ve vašem Panoptiku zločinců, kdyví, zdali by byl své úmysly nezměnil. Snad řeknete, že nikoli, jestliže ji miloval. On ale není příliš ten typ. Já bych ho považoval za člověka sobeckého, ctižádostivého, velice opatrného na svou pověst. Domnívám se, že pokud si mladá paní Selkirková, jak se tenkrát jmenovala, přála, aby si ji vzal, byla by se velmi, velmi snažila, aby se žádná nepříznivá informace nedonesla k sluchu jejího snoubence.“

„Aha, tak vy si myslíte, že to byla ona, co?“

„Já vám znovu říkám, *mon cher*, nevím. Jen zkoumám možnosti. Paní Carpenterová byla na strážci proti mně, opatrná, postrašená.“

„To vypadá nepěkně.“

„Ano, ano, ale je to všechno velice obtížné. Jednou jsem navštívil přátele na venkově a oni šli na hon. Víte, jak to chodí? Jde se s psy a puškami a ti psi vyhánějí zvěř — létá z lesa do vzduchu a vy děláte pif paf. To je jako my. V lese není jenom jeden pták, jsou tam skryti také jiní. Ptáci, kteří nás nezajímají. Leč ti ptáci sami to nevědí. Musíme si být velmi jisti, *cher ami*, který je náš pták. Během

vдовství paní Carpenterové mohlo dojít k nějaké aférce — nic víc než to, ale jí je to nepříjemné. Zajisté musí existovat důvod, proč mi okamžitě řekne, že je paní McGintyová lhářka.“

Vrchní policejní inspektor Spence si mnul nos.

„Heleďte, řekněte mi to otevřeně, Poirote. Co si teda myslíte?“

„Co si myslím, na tom nezáleží. Já to musím vědět. A zatím se psi jen rozběhli do houští.“

Spence zahučel: „Kdyby aspoň bylo čeho se chytit. Kdyby tu byla jediná opravdu podezřelá okolnost. Takhle je to samá teorie, a k tomu ještě dost za vlasy přitažená. Víte, je to na vodě, jak už jsem vám říkal. Copak by někdo *doopravdy* vraždil z důvodů, o jakých uvažujeme?“

„To závisí na okolnostech,“ pravil Poirot. „To závisí velmi na rodinné situaci, již neznáme. Touha po zachování společenské pozice je velmi silná. Toto nejsou malíři ani cikáni. V Broadhinny žijí nóbl lidi. To říká paní poštmistrová. A nóbl lidi chtějí zůstat nóbl. Léta šťastného manželství možná, ani stopa podezření, že jistá paní byla kdysi notoricky známá postava jedné z nejsenzačnějších vražednických afér a její dítě je dítětem známého vraha. Může si říci: ‚Raději bych zemřela, než aby se moje dcera dověděla, kdo je!‘ A pak ji napadne, že by bylo lépe, kdyby zemřela paní McGintyová...“

Spence prohodil tiše:

„Tak vy myslíte Wetherbyovy.“

„Ne. Oni konventují možná nejlépe, toť vše. Pokud jde o vlastní charakter, je paní Upwardová *pravděpodobněji* vražedkyní než paní Wetherbyová. Má energii a silnou vůli a zbožňuje slepě svého syna. Aby mu zabránila dozvědět se, co se přihodilo, než se provdala za jeho otce a usadila se v počestném, šťastném manželství, dokázala by zajít daleko.“

„To by jím tolik otřásl?“

„Já osobně se domnívám, že nikoli. Mladý Robin má moderní skeptické názory, je dokonale sobecký a v každém případě je méně oddán své matce než ona jemu. To není druhý James Bentley.“

„Za předpokladu, že by paní Upwardová byla skutečně Eva Kanová, zabil by její syn Robin paní McGintyovou, aby to nevyšlo na jevo?“

„Ani nápad, to bych neřekl. Pravděpodobně by ten fakt zpeněžil. Využil ho k reklamě svých her. Neumím si představit Robina Upwarda páchajícího vraždu pro zachování společenské prestiže nebo z lásky nebo vůbec z jiného důvodu než z důvodu pěkně tučného zisku pro Robina Upwarda.“

Spence s povzdechem pravil: „Je to široké pole. Dokázali bychom snad vyšťourat něco o minulosti těch lidí, ale trvalo by to. Válka všechno zkomplikovala. Archivy přišly ke zničení — spousta možností pro lidi, kteří potřebovali zahladit stopy; cizí legitimace a tak podobně, zvláště po náletech, kdy nikdo nepoznal, co je čí mrtvola. Kdybychom se mohli soustředit jen na jedny lidi, ale vy jste rozvinul tolik možností, monsieur Poirote.“

„Snad je brzy budeme moci omezit.“

Poirot neodcházel z kanceláře vrchního policejního inspektora s tak lehkým srdcem, jak by se z jeho chování snad dalo soudit. Musel pořád myslet na to — právě tak jako Spence — že se čas hrozně krátí. Kdyby jen měl *dost času*...

A nadto ho pořád trápily jisté pochybnosti, jestli přece jen nevybudovali se Spencem větrný zámek.

Není přece jen James Bentley vinen?

Nepoddával se těm pochybnostem, ale znervózňovaly ho.

Znovu a znovu probíral v duchu rozhovor s Jamesem Bentleym. Myslel na to i nyní na nástupišti v Kilchesteru, kde čekal na vlak. Ten den byl v městečku trh a na nástupišti se hemžila spousta lidí. Další davy přicházely od pokladen.

Poirot se naklonil kupředu a vyhlížel. Ano, vlak už konečně přijíždí. Než se mohl narovnat, ucítil znenadání prudkou a záměrnou herdu v kříži. Bylo to tak silné a nečekané, že byl proti tomu úplně bezmocný. Už by byl upadl na koleje pod přijíždějící vlak, kdyby ho nebyl nějaký chlapík na nástupišti vedle něho v posledním okamžiku zachytil a strhl zpátky.

„Prosím vás, člověče, co to vyvádíte?“ zeptal se. Byl to vysoký, statný voják, seržant. „Udělalo se vám špatně? Vždyť jste mohl být pod vlakem!“

„Děkuji vám. Děkuji vám tisíckrát.“ Už se kolem nich hemžilo plno lidí, jedni nastupovali, druzí vystupovali.

„Není vám nic? Pomůžu vám do vlaku.“

Poirot otřesen sklesl na sedadlo.

Nemělo smysl vykládat, že ho někdo strčil, ale byla to pravda. Až do onoho večera se pohyboval obezřetně a byl na stráži proti nebezpečí. Ale po rozhovoru se Spencem, po jeho škádlivé otázce, byli už nějak ohrožováni na životě, usoudil nerozumně, že nebezpečí minulo a že pravděpodobně už nevyvstane.

Jak se mýlil! Jedna rozmluva z těch, které měl v Broadhinny, dosáhla svého. Někdo dostal strach. Někdo se pokusil s ním skoncovat, aby nebezpečně nerozdmýchoval uzavřený případ.

Z telefonní budky na nádraží v Broadhinny zavolal Poirot vrchního policejního inspektora Spence.

„Jste to vy, *mon ami*? Slyšte mne, prosím. Mám pro vás novinu. Skvělou novinu. *Někdo se pokusil mě zavraždit...*“

Vyslechl se zadostiučiněním záplavu vět z druhého konce.

„Nikoli, nejsem raněn. Ale uklouzl jsem jen o vlasek. Ano, pod vlak. Ne, neviděl jsem, kdo to udělal. Buďte ujištěn, příteli, že to *zjistím*. My nyní víme — že jsme na správné stopě.“

12. KAPITOLA

I

Člověk kontrolující elektrické hodiny, se bavil s Carpenterovic perfektním komorníkem, který mu přihlížel.

„Sazba za elektřinu se bude vypočítávat jinak,“ vysvětloval. „Bude odstupňovaná podle počtu členů v rodině.“ Perfektní komorník podotkl skepticky: „Což znamená, že to bude dražší jako všichni.“

„Přijde na to. Já si myslím, že to bude celkově spravedlivější. Byl jste včera na schůzi v Kilchesteru?“

„Ne.“

„Váš pán prý mluvil dobře. Myslíte, že volby vyhraje?“

„Posledně se mu to už skoro povedlo, pokud vím.“

„Ano. Vozíte ho na ty schůze nebo řídí sám?“

„Obyčejně jezdí sám. Řídí rád. Koupil si rolls bentley.“

„Ten se má. Umí paní Carpenterová taky řídit?“

„Ano. Podle mého jezdí až moc rychle.“

„To ženské dovedou. Byla včera na schůzi? Zajímá se taky o politiku?“

Perfektní komorník se zazubil. „Aspoň to předstírá. Včera to ale stejně nevydržela až do konce. Bolela ji hlava nebo co, a tak zmizela uprostřed řečnění.“

„Hm.“ Elektrikář prohlížel pojistky. „Už to bude,“ poznamenal. Zeptal se ještě zběžně na pár věcí, zatímco sbíral náradí a chystal se k odchodu.

Kráčel bystře k vjezdu do zahrady, ale venku za rohem se zastavil a poznamenal si cosi do notýsku.

„C. se vracel autobusem včera večer sám. Dojel domů ve 22.30 (přibl.). Mohl být na nádraží v Kilchesteru. ve stanovenou dobu. Pí C. odešla ze schůze před koncem. Dojela domů 10 min. před C. Prý přijela vlakem.“

Byl to druhý zápis v elektrikářově notýsku. První zněl: „Dr. R. byl včera večer na návštěvě u pacienta. Směr Kilchester. Mohl být na nádraží v Kilchesteru ve stanovenou dobu. Pí R. byla celý večer sama doma (?). Hospodyně Scottová jí donesla kávu a pak už ji neviděla. Pí R. má vlastní malé auto.“

II

V Laburnums se zatím rozvíjela spolupráce.

Robin Upward říkal s důrazem:

„Vidíte přece, že, jakou by to mělo ohromnou gradaci? A jestli se nám podaří dostat tam pocit sexuálního antagonismu mezi tím chlapíkem a tím děvčetem, získá celá věc ohromný švih!“

Paní Oliverová si smutně projela rukama rozevlátý účes, takže teď vypadal jako rozevlátý nikoli vánkem, ale tornádem.

„Chápete, jak to myslím, vidíte, drahá Ariadne?“

„Ale ano, chápu, jak to *myslíte*,“ odvětila paní Oliverová chmurně.

„Jenže hlavní věc je, abyste s tím byla vy sama spokojená.“

Jen nejcitlivědomější sebeklam mohl v někom vyvolat domněnku, že paní Oliverová vypadá spokojeně.

Robin pokračoval blaženě:

„Já to vidím takhle: tady je ten skvělý mladík, který právě seskočil padákem —“

Paní Oliverová ho přerušila: „Je mu šedesát.“

„Vyloučeno!“

„Ale ano.“

„Já si ho představuju docela jinak. Pětatřicet — ani o den víc.“

„Jenže já o něm píšu knihy už třicet let a bylo mu nejmíň pětatřicet v té první.“

„Ale, drahoušku, kdyby mu bylo šedesát, tak bychom tam nemohli dát to napětí mezi ním a tím děvčetem — jak se jmenuje? Ingrid. To by přece znamenalo, že je to neslušný starý pán!“

„To tedy ano.“

„Tak vidíte,“ triumfoval Robin. „Musí mu být pětatřicet.“

„V tom případě to nemůže být Sven Hjerson. Udělejte z něho prostě mladého Nora, který je zapojen v odbojovém hnutí.“

„Ale, drahá Ariadně, *vtip* je v tom, že je to hra o Svenu Hjersonovi. Máte ohromnou čtenářskou obec, všichni jsou *blázní* do Svena Hjersona a všichni se na něho půjdou podívat. Sven Hjerson je *kašátek*, drahoušku!“

„Jenže moji čtenáři ho dobře *znají*! Nemůžete si vymyslet dočista nového mladého muže z norského odboje a *říkat mu* Sven Hjerson.“

„Přece jsem vám to už všechno vysvětlil, drahá Ariadně. Není to *knih*a, drahoušku, je to *divadelní hra*. Láska tam prostě musí být. A když tam dostaneme to napětí, ten antagonismus mezi Svenem Hjersonem a tou — jak se jmenuje? Karen — víte, jak jsou proti sobě, ale ve skutečnosti jeden druhého hrozně přitahuje —“

„Sven Hjerson nikdy na ženské moc nebyl,“ podotkla paní Oliverová chladně.

„*Nemůžete* z něho udělat *bábovku*, drahoušku. Ne v *takovéhle* hře. Tohle přece nejsou rozkvetlé magnolie a tak. Je to nervák s vraždami, provanuty humorem jako čistým vánkem.“

Zmínka o čistém vánku zaúčinkovala.

„Myslím, že se půjdu trochu projít,“ prohlásila paní Oliverová úsečně. „Potřebuju na čerstvý vzduch. Nutně potřebuju na čerstvý vzduch.“

„Mám vás doprovodit?“ zeptal se Robin ohleduplně.

„Ne, půjdu raději sama.“

„Jak si přejete, drahoušku. Možná že máte pravdu. Já bych měl jít a ušlehat madře vaječný koňak. Má dojem, chudinka zlatá, že ji trošičku zanedbáváme. Víte přece, že *vyžaduje* dost pozornosti. A vy budete zatím uvažovat o té scéně ve sklepě, vidíte? Celá věc pokračuje vlastně báječně. Bude to fantastický úspěch. Vím to *určitě!*“

Paní Oliverová si povzdechla.

„Ale hlavní je,“ pokračoval Robin, „abyste s tím vy sama byla spokojená.“

Paní Oliverová na něho vrhla chladný pohled. Přehodila si přes rozložitá ramena pozoruhodnou vojenskou pláštěnku, kterou si kdysi koupila v Itálii, a vydala se do Broadhinny.

Usoudila, že nejlépe zapomene na své trápení, upne-li svou pozornost k odhalení skutečného zločinu. Hercule Poirot potřebuje pomoc. Poohlédne se po Broadhinny, zavolá na pomoc neklamnou ženskou intuici a poví Poirotovi, kdo je vrah. Tomu pak už jen zbude opatřit potřebné důkazy.

Paní Oliverová zahájila pátrání tím, že sešla z kopce a koupila na poště kilo jablek. Než skončila nákup, navázala přátelský rozhovor s paní Sweetimanovou.

Nejprve se shodly na tom, že je opravdu teplo vzhledem k roční době, a pak paní Oliverová poznamenala, že je na návštěvě u paní Upwardové z Laburnums.

„Ano, já vím. Vy budete jistě ta dáma z Londýna, co píše knihy o vraždách? Právě tady mám tři v brožovaném vydání.“

Paní Oliverová spočinula zrakem na řadě knížek. Byly trochu zastíněny dětskými kombinézami.

„*Osud druhé zlaté rybky*,“ uvažovala, „to se mi docela povedlo. *Smrt stíhá kočku* — tam jsem napsala, že roura na vyfukování šipek měří jednu stopu, ale ve skutečnosti má šest stop. Komické, že bývaly tak dlouhé, ale napsali mi to z muzea. Občas mám dojem, že někteří lidé čtou knížky jen proto, aby v nich mohli hledat chyby. A kterou tu ještě máte? Aha! *Smrt na prvním plese* — to je strašná slátanina. Nechala jsem sulfonal rozpustit ve vodě, což nejde, a je to

celé nelogické od začátku do konce. Nejméně osm lidí musí umřít, než se Svenu Hjersonovi rozběskne.“

„Jsou moc žádané,“ pravila paní Sweetimanová, aniž reagovala na tuto zajímavou sebekritiku. „Ani byste nevěřila! Já sama jsem žádnou vaši knížku nečetla, protože nemám na čtení čas.“

„Měli jste tady opravdovou vraždu, že?“ řekla paní Oliverová.

„Ano, loni v listopadu. Skoro sousedka, dalo by se říct.“

„Slyšela jsem, že to tu teď vyšetřuje nějaký detektiv.“

„Myslíte toho malého cizího pána z Long Meadows? Byl tady právě včera a —“

Paní Sweetimanová se odmlčela, protože vešla další zákaznice pro známky.

„Dobrý den, slečno Hendersonová. To máme dnes teploučko na to, zeje březen.“

„Ano, je teplo.“

Paní Oliverová pátravě zkoumala záda vysoké dívky. Držela na šňůře teriéra.

„Takhle ovocné stromy jistě později namrznou,“ prohlásila paní Sweetimanová s chmurným uspokojením. „Jak se daří paní Wetherbyové?“

„Ujde to, děkuji vám. Poslední dobou mnoho nevycházela, foukal takový východní vítr.“

„V Kilchesteru hrajou tenhle týden prima film, slečno Hendersonová. Měla byste jít.“

„Myslela jsem na to včera večer, ale pak se mi ani nechtělo.“

„Příští týden dávají Betty Grablovou — došly mi pětišilinkové archy známek. Mohla bych vám dát dva po dvou a půl šilincích?“

Když dívka odešla, podotkla paní Oliverová:

„Paní Wetherbyová je trvale nemocná, že?“

„Jak se to vezme,“ odvětila paní Sweetimanová poněkud kysele. „Jsou mezi námi zase *lidi*, co nemají čas pořád postonávat.“

„Z celého srdce s vámi souhlasím,“ řekla paní Oliverová. „Zrovna jsem povídala paní Upwardové, že by jí jen prospělo, kdyby se snažila trochu chodit.“

Paní Sweetimanová se zatvářila šelmovsky.

„Však ona chodí, když chce — aspoň se to říká.“

Paní Oliverová uvažovala o pramenu informací.

„Janet?“ hádala.

„Janet Groomová si někdy zahudruje,“ přiznala paní Sweetimánová. „A jeden se jí ani nemůže divit. Sama už není z nejmladších, a jak fouká východní vítr, zlobí ji hrozně revma. Ale jak to mají páni, hned je to architis a jsou na to křesla na kolečkách a kdesi cosi. Já bych neriskovala, že ztratím vládu v nohách, to teda ne. Jenže dneska jednomu namrzne prst a už s tím letí k doktorovi, aby něco vytřískal z národního pojištění. Moc se s tou péčí o zdraví nadělá. Nikomu ještě neudělalo dobře, když pořád jen uvažoval, jak je mu špatně.“

„Máte asi pravdu,“ řekla paní Oliverová.

Sebrala jablka a vydala se za Deirdre Hendersonovou. Dostihla ji bez obtíží, protože teriér byl starý a tlustý a oddával se radostem plynoucím z pohodlného prozkoumávání trsů trávy a příjemných pachů.

Paní Oliverová usoudila, že psi bývají osvědčený prostředek k navázání rozhovoru.

„To je krásný pejsek!“ zvolala.

Statná mladá žena s nepůvabnou tváří se na ni vděčně zadívala.

„Je *opravdu* dost pěkný,“ řekla. „Vid', Bene?“

Ben vzhlédl, lehce zavrtěl tělem jako jitrnice, opět se oddal čichovým výzkumům trsů bodláčí, a když jej výzkum uspokojil, vyjádřil svou spokojenost obvyklým psím způsobem.

„Nekouše?“ zeptala se paní Oliverová. „Teriéři často koušou.“

„Ano, je strašně zlý. Proto ho vodím na šňůře.“

„Hned jsem si to myslela.“

Obě ženy pozorovaly teriéra.

Pak vyhrkla Deirdre Hendersonová trošku překotně:

„Vy jste — vy jste Ariadne Oliverová, vidíte?“

„Ano. Jsem na návštěvě u Upwardů.“

„Já vím. Robin nám řekl, že máte přijet. Musím vám povědět, jak ráda čtu vaše knihy.“

Jako obvykle zrudla paní Oliverová rozpaky do krvavá.

„Opravdu?“ zamumlala celá nešťastná. „To mě těší,“ dodala chmurně.

„Nečetla jsem jich tolik, kolik bych si přála, protože dostáváme knihy prostřednictvím knižního klubu Timesů a matinka nemá ráda detektivky. Je velmi senzitivní a nemůže pak v noci usnout. Ale já je zbožňuji.“

„Měli jste tu opravdový zločin, že?“ řekla paní Oliverová. „Kde to bylo? V jednom z těchto domků?“

„V tomhleto.“

Deirdre Hendersonová to říkala trochu přiškrceným hlasem.

Paní Oliverová spočinula zrakem na bývalém obydlí paní McGintyové; schůdky u vchodu byly teď doménou dvou protivných malých Kiddlátek, kteří se zalíbením trápili kočku. Paní Oliverová popošla blíž, aby je napomenula, ale kočce se právě podařilo uniknout dík energickému použití drápů.

Starší Kiddle začal rvát, protože byl pořádně škrábnutý.

„Dobře ti tak,“ řekla paní Oliverová a otočila se k Deirdre Hendersonové. „To stavení vůbec nedělá dojem, že by se tam stala vražda, vidíte?“

„Ne, nedělá.“

Na tom se obě ženy zřejmě shodovaly.

Paní Oliverová pokračovala:

„Šlo o starou posluhovačku, že, a někdo ji oloupil?“

„Její podnájemník. Měla nějaké peníze — pod podlahou.“

„Aha.“

Deirdre Hendersonová řekla náhle:

„Ale dost možná, že to on vůbec nebyl. Chodí tu takový legrační pán — cizinec. Jmenuje se Hercule Poirot —“

„Hercule Poirot? Ach ano, toho dobře znám.“

„Je to opravdu detektiv?“

„Má milá, ten je strašně slavný. A ohromně chytrý.“

„Pak tedy možná objeví, že to přece jen neudělal.“

„Kdo?“

„Ten — ten podnájemník. James Bentley. Doufám z celé duše, že ho pustí.“

„Ano? A proč?“

„Protože nechci, aby to byl on. Nikdy jsem nechtěla, aby to byl on.“

Paní Oliverová se na ni se zájmem podívala, protože ji překvapila vášnivá naléhavost, s jakou to říkala.

„Znala jste ho?“

„Ne,“ odpověděla Deirdre zvolna. „Neznala jsem ho *blíže*. Ale jednou si Ben chytil packu do želez a on mi ho pomohl osvobodit. Chvilku jsme spolu hovořili...“

„Co to bylo za člověka?“

„Byl strašně osamělý. Právě mu zemřela maminka. Měl ji hrozně rád.“

„A vy máte hrozně ráda svou maminku?“ dovítěla se paní Oliverová.

„Ano. Proto jsem ho chápala. Věděla jsem, jak mu je, chci říct. Matinka a já — nemáme než jedna druhou, víte?“

„Měla jsem dojem, že mi Robin něco říkal o vašem nevlastním otci.“

Deirdre řekla hořce: „Ano, mám *nevlastního* otce.“

Paní Oliverová pokračovala nazdařbůh: „Není to stejné jako mít vlastního otce, vidíte? Pamatujete se na svého otce?“

„Ne, zemřel, než jsem se narodila. Matinka se provdala za pana Wetherbyho, když mi byly čtyři roky. Já jsem — nikdy jsem ho neměla ráda. A matinka —“ odmlčela se a pak dodala: „Matinka má velmi smutný život. Nikdy se jí nedostalo soucitu a pochopení. Otčím je člověk bez citu, tvrdý a odměřený.“

Paní Oliverová přikývla a pak zamumlala: „Z toho, co říkáte, se nezdá, že by ten James Bentley byl schopen zločinu.“

„Nebylo by mě ani v duchu napadlo, že policie zatkne *jeho*. Jsem si jista, že to musil být nějaký tulák. Po silnici chodí někdy hrozní tuláci. Musil to být některý z nich.“

Paní Oliverová řekla konejšivě:

„Doufejme, že Hercule Poirot objeví pravdu.“

„Ano, doufejme —“ Odbočila spěšně u vratů do Hunter's Close.

Paní Oliverová se za ní chvilku dívala a potom vytáhla z kabelky malý notýsek. Zapsala do něj: „Deirdre Hendersonová *ne*“ a podtrhla to *ne* tak rázně, že zlomila špičku.

III

V polovině kopce potkala Robina Upwarda, krácejícího dolů po boku elegantní platinové blondýnky.

Robin je seznámil.

„Tohle je ta báječná Ariadne Oliverová, Eve,“ pravil. „Mne se, drahoušku, neptejte, *jak* to dělá. Vypadá přece tak mírumilovně, že? Vůbec ne, jako by žila ze zločinu. Tohle je Eve Carpenterová. Její manžel bude náš příští poslanec. Nynější poslanec sir George Cartwright má už docela vymiškováno, chudinka stará. Bafá na děvčata za dveřmi.“

„Nesmíte si vymýšlet takové příšerné lži, Robine. Zdiskreditujete stranu.“

„A co? *Mně* to nevadí, moje strana to není. Já jsem liberál. To je jediná strana, která může mít dneska nějaký půvab. Členstvo málo početné a vybrané. Není naděje, že by se dostala k moci. Zbožňuju marné ideály.“

Dodal k paní Oliverové:

„Eve nás zve, abychom k nim dnes večer přišli. Večírek na vaši počest, Ariadne. Jako když přijede hvězda. Kdekdo je celý bez sebe, že vás tu máme. Nemohla by se vaše příští vražda udát v Broadhinny?“

„Také se za to přimlouvám, paní Oliverová,“ řekla Eve Carpenterová.

„Svena Hjersona sem dostanete lehce,“ pokračoval Robin. „Mohl by bydlet v penzionu u Summerhayesů jako Hercule Poirot. Právě tam jdeme, protože jsem vykládal Eve, že Hercule Poirot je ve svém oboru právě tak slavná osobnost jako vy, a tak ho chce rovněž pozvat na večírek. Ale vážně, drahoušku, ať se vaše příští vražda odehraje v Broadhinny. Bylo by to pro nás pro všechny tak vzrušující.“

„Ano, ano, pěkně prosím, paní Oliverová. To by byla švanda,“ dodala Eve.

„Kdo bude vrah a koho by měl oddělat?“ zeptal se Robin.

„Kdopak vám teď chodí uklízet?“ chtěla vědět paní Oliverová.

„Ale *takovou* vraždu bychom si nepřáli, drahoušku. Je to moc nudné. Ne, já si myslím, že tuhle z Eve by byla pěkná oběť. Mohla by být třeba uškrcena vlastní nylonkou. Ne, to už tady bylo.“

„Myslím, že by bylo lépe zavraždit vás, Robine. Nadějný mladý dramatik ubodaný ve venkovské vile.“

„Ještě jsme se nedohodli na vrahovi,“ řekl Robin. „Což takhle moje matinka? Používá vozíčku, aby nezanechal stop. To by bylo podle mého soudu nádherné.“

„Jenže ona by asi nechtěla zapíchnout vás, Robine.“

Robin zauvažoval.

„Ne, to asi ne. Myslel jsem to vlastně tak, že by jako uškrtla vás. To by jí nebylo ani zpola tak proti mysli.“

„Jenže já chci, abyste vy byl obětí, a zavraždit by vás mohla Deirdre Hendersonová. Nehezka dívka, která trpí komplexem méněcennosti.“

„Tak vidíte, Ariadne,“ řekl Robin. „A máte zápletku příštího románu jako na dlani. Vám už nezbývá než do toho zapracovat pár falešných stop, no a samozřejmě to ještě sepsat. Prokristapána, má to ta Maureen přišerné psy!“

Zahnuli do vrat Long Meadows a dva irští vlčáci se jim se štěkotem vyřítili vstříc.

Maureen Summerhayesová vyšla ze dvora se džberem v ruce.

„Lehni, Flynnne! K noze, Cormicu! Dobrý den. Právě čistím prasečí chlívek.“

„To už jsme seznali, drahoušku,“ prohlásil Robin. „Je to cítit až sem. Jak se vede pašíkovi?“

„Včera nás děsně vylekal. Ráno ležel natažený a nechtěl žrát. Přečetli jsme s Johnniem všechny prasečí nemoci v *Chovu vepřů* a nemohli jsme starostí ani usnout, ale ráno byl ohromně čiperný a vrh se na Johnnieho, když mu nes žrádlo. Porazil ho, až se Johnnie natáhl jak široký tak dlouhý. Musel se jít domů vykoupat.“

„Vy s Johnniem se v životě nenudíte,“ řekl Robin.

Eve pravila: „Nechtěli byste k nám s Johnniem přijít dnes večer na návštěvu, Maureen?“

„Moc rádi.“

„Seznamovací večírek na počest paní Oliverové,“ vysvětlil Robin. „Ale vlastně se s ní můžete seznámit hned teď. Tady ji máte.“

„Opravdu?“ řekla Maureen. „To je báječné. Vy píšete s Robinem hru, vidíte?“

„Pokračuje to skvěle,“ prohlásil Robin. „Mimochodem, Ariadně, dostal jsem ohromný nápad, když jste dnes dopoledne odešla. Ohledně obsazení.“

„Aha, obsazení,“ řekla s úlevou paní Oliverová. „Vím o pravém člověku na roli Erika. Cecil Leech — hraje v oblastním divadle v Cullenquay. Zajedeme si tam někdy večer na představení.“

„Mohli bychom mluvit s vaším hostem?“ zeptala se Eve. „Je tu někde? Chtěla bych ho taky pozvat na večer.“

„Přivedeme ho s sebou,“ slíbila Maureen. „Myslím, že bych ho měla pozvat sama. Musím se přiznat, že jsem k němu včera nebyla moc zdvořilá.“

„Hm. No, někde by tu určitě měl být,“ prohlásila Maureen neurčitě. „Se mi zdá, že v zahradě — Cormicu — Flynnne — zatracení psi —“ Upustila džber a rozběhla se směrem k rybníčku, odkud se ozývalo zuřivé kachní kejhání.

13. KAPITOLA

Když se večírek u Carpenterových schyloval ke konci, přistoupila paní Oliverová se sklenkou v ruce k Herculu Poirotovi. Do té chvíle byli oba středem hloučku svých obdivovatelů. V této chvíli však, když vzala za své spousta ginu a společnost se dobře bavila, jevíli staří přátelé tendenci držet se pohromadě a probírat místní klípky, takže si oba vetřelci mohli promluvit spolu.

„Pojďte ven na terasu,“ zašeptala paní Oliverová spiklenecky.

Přitom mu vtiskla do dlaně malý papírek.

Vyšli spolu skleněnými dveřmi a procházeli se po terase. Poirot rozbálil papírek.

„Dr. Rendell,“ četl.

Zahleděl se tázavě na paní Oliverovou. Paní Oliverová přikývla tak energicky, že se jí velká štětka šedých vlasů svezla do obličeje.

„To je vrah,“ řekla paní Oliverová.

„Myslíte? A proč?“

„Prostě to vím,“ prohlásila paní Oliverová. „On na to vypadá. Srdečný a společenský a tak.“

„Je to možné.“

Poirot to neříkal příliš přesvědčeně.

„A jaký motiv pro vraždu byste mu přisuzovala?“

„Přestupek proti lékařské cti,“ prohlásila paní Oliverová. „A paní McGintyová o tom věděla. Ale ať už měl motiv jakýkoli, můžete na to vzít jed, že to udělal on. Prostudovala jsem všechny ostatní možnosti a je to on.“

V odpovědi poznamenal Poirot jen tak mimochodem:

„Včera večer na nádraží v Kilchesteru se někdo pokusil shodit mne na koleje.“

„Prokristapána! Chcete říct, že s úmyslem vás zavraždit?“

„Nemám pochybnosti, že právě o to šlo.“

„A dr. Rendell byl za pacientem, to vím.“

„Byl jsem informován — ano — , že dr. Rendell vskutku byl za pacientem.“

„Tím je to dokázáno,“ řekla paní Oliverová se zadostiučiněním.

„Nikoli tak zcela,“ pravil Poirot. „Manželé Carpenterovi byli oba včera večer v Kilchesteru a domů se vrátili každý zvlášť. Paní Rendellová možná seděla celý večer doma a poslouchala rádio a možná také že ne — to nikdo neví. Slečna Hendersonová jde často do Kilchesteru do kina.“

„Včera večer v kině nebyla. Byla doma. Řekla mi to.“

„Není možno věřit všemu, co kdo řekne,“ pokáral ji Poirot. „Rodiny drží spolu. Z druhé strany zase cizí služebná Frieda byla včera v kině, takže nám nemůže říci, kdo byl nebo nebyl doma v Hunter’s Close. Vidíte, že není tak snadné snížit počet možností.“

„Za nás bych se snad mohla zaručit,“ řekla paní Oliverová. „Kdy jste říkal, že se to stalo?“

„V devět třicet pět přesně.“

„Pak mají Upwardovi každopádně čistý štít. Od osmi do půl jedenácté jsme s Robinem a jeho máti hráli pasiáns.“

„Domníval jsem se, že jste snad seděli sami a psali hru?“

„Takže matinka mohla skočit na motocykl uschovaný v křoví?“ Paní Oliverová se zasmála. „Ne, matinka byla pod dohledem.“ Po-

vzdechla si, když si připomněla smutnou skutečnost. „Ach, ta hra!“ řekla trpce. „Je to všechno jako strašný sen. Jak by se vám líbilo, kdyby někdo přilepil velké černé kníry vrchnímu policejnímu inspektorovi Battlovi a tvrdil vám, že jste to vy?“

Poirot jen zamrkal.

„To je vskutku jako hrůzný sen, takové pomyšlení!“

„Ted' snad chápete, jak trpím.“

„I já, já také trpím,“ řekl Poirot. „Kuchyně madame Summerhayesové, to se nedá popsat. Není to vůbec kuchyně. A ten průvan a jak to u nich studeně táhne a jak je kočkám pořád špatně, jaké dlouhé chlupy mají psi a židle ulámané nohy a ta strašná postel, v které spím —“ zavřel oči a znovu prožíval to utrpení — „a vlažná voda v koupelně a díry v koberci na schodech a ta káva — slovy nelze popsat tekutinu, kterou člověku podávají jako kávu. Je to urážka pro žaludek.“

„I propána,“ řekla paní Oliverová. „Ale na druhou stranu, víte, ona je tak milá!“

„Paní Summerhayesová? Je šarmantní. Je opravdu šarmantní. Tím je to všechno ještě těžší.“

„Tady ji máme,“ pravila paní Oliverová.

Maureen Summerhayesová se k nim blížila. Pihovatý obličej zářil vrcholným vzrušením. Usmála se na oba láskyplně.

„Mám dojem, že jsem trošku namazaná,“ oznámila. „Takové spousty báječného ginu! Mám večírky k smrti ráda. V Broadhinny nebývají moc často. To proto, že jste oba tak slavní. Chtěla bych umět psát knihy. Jenže se mnou je to těžké, já neumím nic pořádně.“

„Jste dobrá manželka a matka, madame,“ prohlásil Poirot škrobeně.

Maureen otevřela doširoka oči. Milé oříškově hnědé oči v pihovatém obličejíku. Jak stará může být? pomyslela si paní Oliverová. Sotva třicet, hádala.

„Myslíte?“ zeptala se Maureen. „Já nevím. Mám je všechny strašně ráda, ale stačí to?“

Poirot si odkašlal.

„Nebudete-li to považovat za netaktní, madame. Žena, která vskutku miluje svého manžela, by měla věnovat velkou péči jeho břichu. To je velice důležité, břicho.“

Maureen se zatvářila trošku dotčeně.

„Johnnie má bezvadné břicho,“ namítla rozhořčeně, „dokonale ploché. Prakticky vůbec žádné.“

„Hovořil jsem o tom, co přijde dovnitř.“

„Aha, vy myslíte, co jako vařím,“ řekla Maureen.

„Odjakživa jsem měla dojem, že na tom moc nesejde, co člověk jí.“

Poirot zaúpěl.

„Nebo co má na sobě,“ pokračovala Maureen zasněně. „Nebo co dělá. Nemyslím, že by na tom záleželo — *doopravdy* záleželo.“

Na okamžik se odmlčela. Oči jí přitom zamžil opilý opar, jako by se dívala někam předaleko.

„Tuhle napsala jedna ženská do novin,“ řekla náhle. „Opravdu hroznou pitomost. Chtěla vědět, co má dělat — jestli má dát svoje dítě za vlastní někomu, kdo mu může všechno poskytnout — všechno poskytnout, tak tomu říkala — a myslela tím pořádné vzdělání a šaty a hezké prostředí — , anebo jestli si je má nechat, když mu nemůže poskytnout nic. To je podle mého pitomost — opravdu pitomost. Dokud může dát dítěti pořádně najíst — na jiném nesejde.“

Zírala do své prázdné sklenice, jako by to byla křišťálová koule.

„Mluvím z *vlastní* zkušenosti,“ řekla. „Vyrosla jsem u nevlastních rodičů. Moje vlastní matka se mne vzdala a oni mi mohli poskytnout všechno, jak se tomu říká. A vždycky mě bolelo — vždycky — vždycky — to vědomí, že o mne opravdu nestála, že mě vlastní matka mohla nechat cizím lidem.“

„Přinesla tu oběť pro vaše dobro snad,“ pravil Poirot.

Její jasné oči se střetly s jeho.

„Myslím, že tohle nemůže být nikdy pravda. Tím to jen omlouvají. Ale ve skutečnosti to doopravdy znamená, že se raději obejdou bez vás... A to bolí. Nevzdala bych se svých dětí — ani za širý svět!“

„Máte naprostou pravdu,“ řekla paní Oliverová.

„A já též souhlasím,“ dodal Poirot.

„Tak je to v pořádku,“ usoudila Maureen vesele. „Oč se tedy vlastně hádáme?“

Robin, který k nim došel po terase, se zeptal:

„Ano, oč se vlastně hádáte?“

„O adoptování dětí,“ řekla Maureen. „Mně se u adoptivních rodičů nelíbilo. Vám ano?“

„Je to přece mnohem lepší než být sirotek, nemyslíte, drahoušku? Zdá se mi, že bychom pomalu měli jít, co říkáte, Ariadne?“

Hosté odcházeli společně. Dr. Rendell musel odspěchat dříve. Kráčeli z kopce a rozprávěli vesele, s onou zvláštní rozjařeností, která se obvykle dostavuje po větším počtu koktajlů.

Když došli k zahradě Laburnums, trval Robin na tom, aby všichni zašli dovnitř.

„Jenom povědět matce, jaký byl večírek. Byla tak otrávená, chudinka zlatá, že nemůže jít, když ji ta noha zrovna bolí. Snáší dost těžce, když se něčeho nezúčastní.“

Nahrnuli se bujaře dovnitř a paní Upwardová z nich měla zřejmě radost.

„Kdo tam ještě byl?“ zeptala se. „Co Wetherbyovi?“

„Ne, paní Wetherbyové nebylo dobře a ta její mdlá dcera nechtěla jít bez ní.“

„To je opravdu dojemná oddanost, vidíte?“ podotkla Shelagh Rendellová.

„Podle mého spíš patologická, nemyslíte?“ pravil Robin.

„To všechno ta její máma,“ prohlásila Maureen. „Některé matky svá mláďata samou láskou div neudáví, že?“

Zrudla, když se setkala s ironickým pohledem paní Upwardové.

„Jestlipak tě dávím, Robine?“ zeptala se paní Upwardová.

„Matce! Ovšem že ne!“

Aby Maureen překonala trapné rozpaky, začala spěšně vykládat o svých zkušenostech s chovem irských vlčáků. Hovor se stočil na technické podrobnosti.

Paní Upwardová prohlásila s rozhodností:

„Je vidět, že nejdůležitější je dědičnost — u lidí právě tak jako u zvířat.“

Shelagh Rendellová zamumlala:

„Prostředí hraje přece také velkou úlohu, nemyslíte?“

Paní Upwardová odsekla:

„Ne, má milá, to si nemyslím. Prostředí dodá člověku jistou uhlazenost, nic víc. Důležité je, co je lidem vrozeno.“

Hercule Poirot se zvědavě zadíval na zrudlé tváře Shelagh Rendellové. Promluvila se zápalem, který se zdál zbytečný:

„Ale to je kruté — nespravedlivé.“ Paní Upwardová řekla: „Život je nespravedlivý.“ Do rozhovoru vpadl protahovaný, líný hlas Johnnieho Summerhayese:

„Souhlasím s paní Upwardovou. Původ je vždycky znát. To je odjakživa můj názor.“

Paní Oliverová nadhodila tázavě: „Vy si tedy myslíte, že vlastnosti se dědí. Třeba ve třetí a ve čtvrté generaci —“

Maureen Summerhayesová pronesla nečekaně svým vysokým sladkým hláskem: „Ale v Bibli stojí psáno: ‚...a činící milosrdenství nad tisíci...‘ “

Znovu všichni trošku zrozpáčitěli, snad z vážného tónu, který se vloudil do rozhovoru.

Aby se z toho vytrhli, začali dorážet na Poirota. „Povězte nám něco o paní McGintyové, monsieur Poirote. Pročpak ji ten divný podnájemník nezabil?“

„Víte, on si nahlas povídal, když se procházel po cestičkách,“ řekl Robin. „Často jsem ho potkával. A opravdu, namouduši, dělal strašně podivný dojem.“

„Musíte mít přece nějaký důvod, proč si myslíte, že ji nezabil, monsieur Poirote. Povězte nám ho.“ Poirot se na ně usmíval. Kroutil si kníry. „Jestli ji nezabil on, kdo tedy?“

„Ano, kdo?“

Paní Upwardová podotkla suše: „Neuvádějte toho člověka do rozpaků. Podezírá pravděpodobně někoho z nás.“

„Někoho z nás? Óó!“

V nastalém vzrušení se Poirot setkal s pohledem paní Upwardové. Bylo v něm pobavení — a ještě něco — snad výzva?

„Podezírá někoho z nás,“ prohlásil Robin nadšeně. „Nuže, Maureen,“ začal pouštět hrůzu jako četník, „kde jste byla v noci na — kdy to vlastně bylo?“

„22. listopadu večer,“ řekl Poirot.

„22. listopadu večer?“

„Páni, to si teda už nepamatuju,“ řekla Maureen.

„To si nemůže nikdo pamatovat za takovou dobu,“ pravila paní Rendellová.

„Ale já to vím,“ řekl Robin, „protože jsem ten večer mluvil do rozhlasu. Jel jsem autem do Coalportu a měl jsem přednášku ‚Divadlo z různých hledisek‘. Uvědomuju si to jasně, protože jsem dost podrobně rozebíral postavu posluhovačky v Galsworthyho *Stříbrné krabici* a druhý den nato byla paní McGintyová mrtvá a já jsem uvažoval, jestli ta Galsworthyho posluhovačka byla jako ona.“

„Máte pravdu,“ vzpomněla si Shelagh Rendellová náhle. „Také si to uvědomuji, protože jste říkal, že tu paní matka bude sama, jelikož Janet má ten večer volno, a já jsem jí přišla po večeri dělat společnost. Jenže jsem se na ni bohužel nedozvonila...“

„Počkejte, počkejte,“ přerušila ji paní Upwardová. „Aha! Nu ano, ovšem. Rozbolela mě hlava, tak jsem si šla lehnout a moje ložnice má okno na druhou stranu do zahrady.“

„A když jsem se druhý den dozvěděla,“ pokračovala Shelagh, „že paní McGintyová byla zavražděná, pomyslela jsem si: ‚Propána! Vždyť jsem toho vraha mohla ve tmě potkat‘ — protože jsme si všichni nejdřív mysleli, že se k ní vloupal nějaký tulák.“

„Já si ale stejně pořád neuvědomuju, co jsem dělala,“ řekla Maureen. „Ale vzpomínám si, jak to bylo druhý den. Řekl nám to pekař. ‚Stará McGintyovka je zamordovaná,‘ povídá. A já tam stála a dumala, proč nejde jako obvykle.“

Zachvěla se.

„To je namouduši strašné, že?“

Paní Upwardová stále ještě pozorovala Poirota.

Pomyslel si: „Je velmi inteligentní, ale slitování nezná. Taký je sobecký. Ať už by udělala cokoli, nelitovala by toho, svědomí by ji netrápilo...“

Tenký hlásek pronesl naléhavě, zlomyslně:

„A to nemáte *vůbec žádnou stopu*, monsieur Poirote?“

Byla to Shelagh Rendellová.

Na dlouhé snědé tváři Johnnieho Summerhayese zaplálo nadšení.

„To je důležité,“ řekl. „A to se mi taky na detektivkách líbí. Stopa, která detektivovi řekne všechno a vám nic, — až se člověk nakonec praští mezi parohy. Nemohl byste nám prozradit aspoň jednu malinkou stopičku, monsieur?“

Rozesmáté, zvědavé obličejě kolem něho. Společnost se baví — (až snad na jednoho?). Ale vražda není zábava — vražda je nebezpečí. Člověk nikdy neví.

Rychlým, rázným pohybem vytáhl Poirot z kapsy čtyři fotografie.

„Chcete stopu?“ řekl. „*Voilà!*“

A dramaticky je hodil na stůl.

Shlukli se kolem, nakláněli se a vykřikovali:

„*Podívejte se!*“

„To jsou maškary!“

„Koukejte ty růže! „*Růžičko červená, proč se nerozví-jí-í-íš...*“

„Jak se vám líbí ten *klobouk?*“

„To je strašné dítě!“

„Ale kdo to je?“

„To byla legrační móda!“

„Tahle ženská musela být tenkrát docela hezká.“

„A proč to je stopa?“

„Kdo je to?“

Poirot si pomalu prohlížel kruh obličejů.

Neviděl nic neočekávaného.

„Nepoznáváte některou?“

„Jakto?“

„Nevzpomínáte si, že jste některou z těch fotografií už dříve viděli? Ale ano — paní Upwardová? Vy něco poznáváte, nemám pravdu?“

Paní Upwardová váhala.

„Ano — domnívám se —“

„Kterou?“

Vztáhla ukazováček a položila ho na obrýlený obličejík Lily Gambollové.

„Vy jste viděla tuto fotografii — kdy?“

„Docela nedávno... Ale kde jsem jen — ne, to už si neuvědomuju. Vím však jistě, že jsem tuhle fotografii už někde viděla.“ Seděla se zamyšleně svrstětlým čelem. Vytrhla se ze zadumání, až když k ní přistoupila paní Rendellová.

„Na shledanou, paní Upwardová. Přijďte si se mnou někdy odpoledne vypít šálek čaje, až se budete cítit lépe.“

„Děkuji vám, má milá. Jestli mě Robin vytlačí do kopce.“

„Samozřejmě, madře. Vytrénoval jsem si za tím vozíčkem fantastické bicepsy. Pamatuješ se, jak jsme jednou jeli k Wetherbyovým a cesta byla tak rozblácená —“

„Ach!“ vydechla paní Upwardová nečekaně.

„Je ti něco, madře?“

„Nic, nic. Jen pokračuj.“

„Než jsme se zase dostali do kopce! Nejdřív sklouzl vozíček, pak jsem sklouzl já. Myslel jsem už, že se domů nedostaneme.“

Se smíchem se loučili a odcházeli.

Poirot si pomyslel, jak alkohol dokáže rozvázat jazyky.

Bylo to moudré anebo zpozdilé, že jim ukázal ty fotografie? Udělal to snad také pod vlivem alkoholu?

Nebyl si tím docela jist.

Zamumlal však omluvu a vrátil se.

Otevřel zahradní vrátka a kráčel k domu. Otevřeným oknem nalevo k němu doléhaly dva hlasy. Byl to hlas Robinův a hlas paní Oliverové. Paní Oliverovou bylo slyšet tu a tam, Robina skoro stále.

Poirot si otevřel domovní dveře a prošel napravo do pokoje, který před malou chvílí opustil. Paní Upwardová seděla před krbem. Vypadala dost zachmuřeně. Byla tak zabrána do myšlenek, že ji jeho příchod vylekal.

Trhla sebou a rychle se otočila, když uslyšela omluvné zakašlání.

„To jste vy?“ řekla. „Málem jste mě polekal.“

„Prosím za odpuštění, madame. Domnívala jste se, že je to někdo jiný? Kdo jste se domnívala, že to je?“

Na to mu neodpověděla, řekla jen:

„Nechal jste tu něco?“

„Co jsem tu nechal, jak se obávám, je nebezpečí.“

„Nebezpečí?“

„Nebezpečí pro vás. Protože vy jste před chvílí poznala jednu z těch fotografií.“

„To není vůbec jisté. Všechny staré fotografie vypadají podobně.“

„Vyslechněte mne, madame. Paní McGintyová také — aspoň se tak domnívám — poznala jednu z těch fotografií. A *paní McGintyová už je v pánu.*“

S nečekaným zábleskem veselí v očích zarecitovala paní Upwardová:

„*Zabili bábu, už, je v pánu. Jak? Prý jí dali velkou ránu. Honem ruce pryč od toho, sic letíte k Abrahámu.* Tak jste to myslel?“

„Ano. Víte-li něco — cokoli — řekněte mi to teď. Bude to tak bezpečnější.“

„Milý pane, to není tak jednoduché. Nejsem si jista, jestli vůbec něco vím — rozhodně to není *žádný určitý fakt*. Matné vzpomínky bývají někdy velmi klamné. Člověk by si musel uvědomit, jak a kde a kdy, jestli mi rozumíte.“

„Mně se však zdá, že už jste si to uvědomila.“

„Nezávisí to však jen na tomhle. Musím to uvážit z různých hledisek. Nemá cenu, abyste na mne hartusil, monsieur Poirote. Nejsem z těch, kdo se překotně rozhodují. Mám svoje názory a dám si načas, než dospěji k rozhodnutí. Potom jednám. Ale nikoli dřív, než uznám za vhodné.“

„Jste tajnůstkářka, madame.“

„Možná — ale jen do jisté míry. Co vím, v tom tkví má síla. A té nesmí být zneužito. Nebudete se na mne zlobit, když vám řeknu, že jste asi plně nepochopil životní obyčeje na anglickém venkově.“

„Jinými slovy: ‚Jste jen zatracený cizinec.‘ “

Paní Upwardová se lehce usmála:

„Takové hrubosti bych se přece nedopustila.“

„Nechcete-li se svěřit mně, je tu vrchní policejní inspektor Spence.“

„Milý pane Poirote! Policii nechci. Ne v tomto stadiu.“

Pokrčil rameny.

„Varoval jsem vás,“ řekl.

Neboť v této chvíli už byl přesvědčen, že si paní Upwardová docela jasně a přesně uvědomila, kde viděla fotografii Lily Gambollové.

14. KAPITOLA

I

„Rozhodopádně,“ řekl si Hercule Poirot nazítří ráno, „přišlo jaro.“

Obavy, které choval včera večer, se zdály naprosto neopodstatněné.

Paní Upwardová je žena bystrého rozumu a jistě se dokáže o sebe postarat.

Přesto mu z jakéhosi důvodu nešla z mysli. Nechápe docela její chování. A ona zřejmě ani nechce, aby je chápal. Určitě poznala Lily Gambollovou na fotografii a rozhodla se využít tohoto faktu sama.

Poirot se procházel po cestičce v zahradě sem a tam, když tu ho náhle vyrušil z úvah hlas za ním.

„Monsieur Poirote!“

Paní Rendellová přišla tak tiše, zeji neslyšel. Od včerejška je vůbec velmi nervózní.

„*Pardon*, madame. Polekala jste mne.“

Paní Rendellová se mechanicky usmála. Jsem-li já nervózní, je paní Rendellová ještě víc, pomyslel si. Jedno oční víčko se jí cuká a bezustání si mne ruce.

„Doufám — doufám, že vás neruším. Možná že na mne nemáte čas.“

„Nikoli, nikoli, mám čas. Dnes je krásně. Užívám vůně jara. Venku je příjemně. V domě paní Summerhayesové, tam je stále, ale stále proud vzduchu.“

„Proud vzduchu —“

„Jak vy Angličané říkáte, průvan.“

„Ano. Ano, průvan tam asi bude.“

„Okna, ty se nezavírají, a dveře, ty se stále otvírají.“

„Dům opravdu není v nejlepším pořádku. A Summerhayesovi jsou na tom tak, že si nemohou dovolit jej udržovat. Na jejich místě bych to pustila. Vím, že tam jejich rod žil celá staletí, ale dneska se nedá lpět na něčem z citových důvodů.“

„Ano. Dneska lidé citové důvody neuznávají.“

Rozhostilo se mlčení. Poirot pozoroval poočku neklidné bílé ruce. Čekal, až převezme iniciativu. Když konečně promluvila, přešla přímo k věci.

„Když něco vyšetřujete,“ řekla, „mám ten dojem, že vždycky potřebujete nějakou záminku?“

Poirot uvažoval o její otázce. Třebaže se na ni nedíval, byl si dobře vědom, že ho ze strany upřeně pozoruje.

„Jak pravíte, madame,“ odpověděl nezávazně, „bývá to užitečné.“

„Abyste měl důvod, proč tam jste a proč — proč se vyptáváte.“

„Může to tak být.“

„Proč — proč jste vlastně tady v Broadhinny, monsieur?“

Otočil se k ní a zahleděl se na ni mírně překvapen.

„Ale drahá madame, už jsem vám to přece řekl — vyšetřuji smrt paní McGintyové.“

Paní Rendellová odsekla:

„Vím, že tohle tvrdíte. Ale to je směšné.“

Poirot zvedl obočí.

„Opravdu?“

„Ovšem. Nikdo tomu také nevěří.“

„Ujišťuji vás však, že jest to prostá realita.“

Zamžikala bleděmodrýma očima a odvrátila se od něho. „Nechcete mi to říct.“

„Říci vám — a co, madame?“

Změnila opět náhle předmět rozhovoru, nebo aspoň jemu to tak připadalo.

„Chtěla bych se vás zeptat — na anonymní dopisy.“

„Prosím,“ řekl Poirot povzbudivě, když se odmlčela.

„Anonymové vždycky lžou, vidíte?“

„Někdy lžou,“ pravil Poirot opatrně.

„Obvykle ano,“ trvala na svém.

„To bych s naprostou jistotou tvrdit nemohl.“

Shelagh Rendellová prohlásila důrazně:

„Jsou to zbabělci, zrádci, *pomlouvači*!“

„To ano, v tom všem bych s vámi souhlasil.“

„A nevěřil byste takovému člověku, vidíte?“

„To je velmi obtížná otázka,“ řekl Poirot vážně.

„Já ne. Já bych takovému člověku nikdy nevěřila.“

Dodala důrazně:

„Vím, proč jste tady. A není to pravda. Říkám vám, že to není pravda.“

Prudce se otočila a odešla.

Obočí pana Poirota vylétlo vzhůru zajímavým způsobem.

„Co to má znamenat?“ tázal se v duchu sám sebe. „Strojí mi tedy úklady? Nebo má ptáček jiné peří?“

Pomyslel si, že je to všechno velmi spleťité.

Paní Rendellová vyjádřila přesvědčení, že sem přijel z jiného důvodu než vyšetřovat smrt paní McGintyové. Podle ní je to jen záminka.

Věří tomu skutečně? Anebo, jak si právě pomyslel, mu „strojí úklady“?

Co s ním mají co dělat anonymní dopisy?

Je paní Rendellová model k fotografii, kterou paní Upwardová, jak řekla, viděla „docela nedávno“?

Jinými slovy, je paní Rendellová Lily Gambollová? Poslední zprávy o Lily Gambollové jakožto o spořádané občance pocházely z Irska. Seznámil se tam s ní doktor Rendell a vzal si ji, aniž měl tušení o její minulosti? Lily Gambollová byla stenotypistka. Její cesta mohla snadno zkřížit doktorovu.

Poirot potrásl hlavou a zavzdychal.

Všechno to je docela dobře možné. Ale on potřebuje jistotu.

Slunce zašlo a hned vzápětí se zvedl chladný vítr.

Poirot se zachvěl a zamířil ke stavení.

Ano, musí mít jistotu. Kdyby jen dokázal najít onen vražedný nástroj —

A v tom okamžiku věděl naprosto bezpečně — že na něj hledí.

II

Vždycky potom uvažoval, jestli ho podvědomě neviděl a nevnímal už dávno. Stál tam zřejmě už v době jeho příjezdu do Long Meadows...

Tam u okna mezi krámy na knihovně.

Pomyslel si: „Proč jsem si ho jen nepovšiml dřív?“ !

Vzal ho, potěžkal v ruce, prohlédl si ho, pevně popadl a zvedl k ráně —

Maureen vrazila do dveří překotně jako obvykle a za ní oba psi. Zavolala na něho lehkým, přátelským tónem:

„Dobrý den, hrajete si se sekáčkem na cukr?“

„Sekáček na cukr je to tedy?“

„Ano. Sekáček na cukr — nebo palička na cukr — nevím, jak se to přesně jmenuje. Je to legrační, že? Jako pro děti, s tím ptáčkem nahoře.“

Poirot otáčel opatrně předmět v rukou. Připomínal těžkou širočinu z bohatě zdobené mosazi, s nabroušeným ostřím. Tu a tam byl posázen barevnými kamínky, bleděmodrými a červenými. Na vršku tomu seděl frivolní ptáček s tyrkysovýma očima.

„Kdybyste chtěl někoho zavraždit, tak by se to prima hodilo, vidíte?“ poznamenala Maureen společensky.

Vzala mu ho a zamířila vražednou ránu na bod v prostoru.

„Šlo by to jako po másle,“ řekla. „Jak to stojí v Idylách královských? *Vpřed! zvolal, zvedl meč a rozpůlil mu leb.*“

Poirot se na ni zadíval. Její pihovatý obličejík byl klidný a veselý.

Pokračovala:

„Varovala jsem už Johnnieho, co ho čeká, jestli mě rozzlobí. Říkám tomu drahý domácí přítel.“

Zasmála se, postavila sekáček na místo a zamířila ke dveřím.

„Co jsem to vlastně chtěla?“ přemítala. „Teď si nevzpomenu... Páni! Abych se letěla mrknout, jestli se pod pudinkem nevyvařila voda.“

Poirotova otázka ji zastavila, než došla ke dveřím. „Přivezli jste si s sebou z Indie snad?“

„Ale ne,“ řekla Maureen. „Koupila jsem to o Vánocích na N. a N.“

„N. a N.“ nechápal Poirot.

„Nabídni a nakupuj,“ vysvětlovala Maureen hbitě. „To je takový bazar na faře. Přinesete věci, které nepotřebujete, a něco si koupíte. Když se vám podaří objevit něco, aby to nebylo úplně příšerné. Samosebou tam prakticky není jakživo nic, co by člověk mohl potřebovat. Koupila jsem si tohle a konvici na kávu. U té konvice se mi líbila hubice a na té palici ten ptáček.“

Konvice byla malá, ze zašlé mědi. Měla velkou kroucenou hubici, která Poirotovi něco připomínala.

„Mám dojem, že jsou z Bagdádu,“ pravila Maureen. „Wetherbyovi to aspoň říkali, pokud si vzpomínám. Anebo to bylo z Persie?“

„Pochází to tedy od Wetherbyových?“

„Ano. Mají strašnou spoustu krámů. Ted' už ale *musím* letět. Ten pudink!“

Vyběhla. Dveře za ní práskly. Poirot vzal sekáček na cukr a přistoupil s ním k oknu.

Ostří bylo slabě, velmi slabounce zbarvené. Poirot zavrtěl hlavou.

Chvilku váhal, ale potom sekáček vzal a odnesl do svého pokoje. Tam ho uložil pečlivě do krabice, úhledně zabalil a převázal, sešel zase dolů a opustil dům.

Měl dojem, že zmizení sekáčku na cukr nikdo ani nezpozoruje. V téhle domácnosti se na pořádek vůbec nedbá.

III

V Laburnums postupovala spolupráce stále obtížně.

„Ale já mám opravdu pocit, že byste z něho neměla dělat vegetariána, drahoušku,“ ohrazoval se Robin. „Není to moudré. Tím ničí sympatie nezíská.“

„Nemůžu i pomoci,“ trvala na svém paní Oliverová. „Je vegetarián *odjakživa*. Nosí s sebou takové nůžky na krouhání syrové mrkve a kedlubnů.“

„Ale *proč*, drahoušku Ariadně?“

„Co já vím, proč mi ten odporný chlap vůbec kdy vyvstal v hlavě? Musela jsem se zbláznit. Proč je Fin, když o Finsku vůbec nic nevím? Proč je vegetarián? Proč má takové idiotské návyky? To se

prostě *stane*. Zkusíte něco — a lidem se to zamlouvá — a tak pokračujete — a než se nadějete, máte na krku někoho jako ten nemožný Sven Hjerson a do smrti se ho nezbavíte. A čtenáři mi píší, že ho musím mít hrozně ráda. Já že ho mám ráda? Já ho tak potkat ve skutečnosti, tu nevycválanou zeleninovou finskou chmelovou tyčku, tak na něm spáchám lepší vraždu, než jakou jsem si kdy dokázala vymyslet.“

Robin Upward k ní vzhlížel s obdivem.

„A víte, Ariadne, že je to báječný nápad? Skutečný Sven Hjerson — a vy ho zavraždíte. Mohla by to být vaše labutí píseň — smělo by se to vydat až po vaší smrti.“

„To se nebojte!“ řekla paní Oliverová. „A co honorář? Dokud se dají na vraždách nadělat prachy, chci je pro sebe.“

„Ano. Ano. Vřele s vámi souhlasím.“

Utrápený dramatik chodil po místnosti.

„Ta ženská Ingrid mi taky jde pomalu na nervy,“ řekl. „Nevím, jak bychom dokázali, aby po té scéně ve sklepě, která bude opravdu báječná, neměla další scéna sestupnou tendenci.“

Paní Oliverová mlčela. Měla pocit, že scény si musí vzít na starost Robin Upward.

Robin na ni vrhl nespokojený pohled.

Onoho rána pocítila paní Oliverová, v jejíchž náladách docházelo k častým změnám, že ji neuspokojuje její rozevlátý účes. Namočila kartáč ve vodě a přilepila si šedivé kučery k lebce. Její vysoké čelo, masivní brýle a přísný výraz připomínaly Robinovi čím dál tím více jednu učitelku, která mu v útlém dětství naháněla hrůzu. Přicházelo mu velice zatěžko oslovovat ji „drahoušku“, ba nešla mu ni ta „Ariadne“.

Řekl podrážděně:

„A víte, že na to dneska nemám vůbec náladu? To bude asi tou spoustou ginu včera. Nechme práce a proberme si obsazení. Kdybychom mohli získat Denise Calloryho, tak by to samozřejmě bylo vrcholně senzační, ale on teď filmuje a nemá čas. A Jean Bellowsová by se hodila na Ingrid a ona ji *chce* hrát, což je od ní moc hezké. Eric — už jsem vám říkal, že mě napadl správný představitel Erica. Zaje-

deme si dneska do oblastního divadla, chcete? A vy mi řeknete, jak by se vám Cecil na tu roli zamlouval.“

Paní Oliverová souhlasila ochotně s tímto programem a Robin odešel telefonovat.

„Tak,“ řekl, když se vrátil, „už jsem to zařídil.“

IV

Slunné ráno zklamalo očekávání. Obloha se zatáhla a hrozba deště zachmuřila den. Jak tak Poirot kráčel mezi hustými křovisky ke vchodu do Hunter's Close, říkal si, že by nechtěl bydlet v takovém zapadlém údolí pod kopcem. Dům je zcela zastíněn stromy a zdi dusí břečťan. Pomyslel si, že by to chtělo dřevorubeckou sekeru.

(*Sekeru. Sekáček na cukr?*)

Zazvonil, a když se nic nedělo, zazvonil znovu.

Přišla mu otevřít Deirdre Hendersonová. Zřejmě ji jeho příchod překvapil.

„Ale,“ řekla, „to jste vy?“

„Mohu dál a promluvit s vámi?“

„Víte — ale ano, proč ne.“

Odvedla ho do malého temného salonu, kde už jednou čekal. Poznal na římse velkou sestru kávové konvičky na Maureenině poličce. Její zobcovitá hubice dodávala malému západnímu pokoji převládající východní ráz.

„Musíte prominout,“ omlouvala se Deirdre, „ale u nás je dnes všechno vzhůru nohama. Naše služka — ta Němka — dala výpověď. Byla u nás sotva měsíc. Vypadá to vlastně tak, že to místo vzala jen z toho důvodu, aby se dostala do Anglie, protože se tu chce vdát. Teď už se jim to podařilo zařídít, a tak dneska večer odejde.“

Poirot mlaskl jazykem.

„Vělice bezohledné.“

„Vidíte? Otčím říká, že je to protizákonné. Ale i kdyby to bylo protizákonné, co můžeme dělat, když prostě odejde a vdá se? Nebyli bychom ani věděli, že chce odejít, kdybych ji nepřistihla, jak si balí věci. Byla by zmizela a neřekla ani slovo.“

„Dnes, žel bohu, nevládne ohleduplnost.“

„Máte pravdu,“ řekla Deirdre otupěle.

Třela si čelo hřbetem ruky.

„Jsem unavená,“ pravila. „Jsem strašně unavená.“

„Ano,“ řekl Poirot jemně. „Chápu, že jste asi velice unavená.“

„Co jste si přál, monsieur Poirote?“

„Přišel jsem se vás zeptat na sekáček na cukr.“

„Na sekáček na cukr?“

Tvářila se prázdně, nechápavě.

„Předmět z mědi, nahoře pták, posázený modrými a červenými a zelenými kameny.“ Poirot pečlivě pronášel popisní údaje.

„Aha, už vím.“

„Vyrozuměl jsem, že pochází z tohoto domu.“

„Ano. Matinka ho koupila na tržišti v Bagdádu. Odnegli jsme to ještě s jinými věcmi na faru do bazaru.“

„Do bazaru ‚Nabídni a nakupuj‘, ano?“

„Ano. Míváme je tady často. Peníze od lidí se shánějí těžce, ale obvykle může každý vyhledat doma nějakou věc, kterou na to obětuje.“

„Byl tedy zde, v tomto domě, do Vánoc, a pak jste jej poslali na bazar ‚Nabídni a nakupuj‘? Je to tak?“

Deirdre svraštila čelo.

„Ne na vánoční bazar. Na ten předtím. Při dožínkové slavnosti.“

„Dožínková slavnost — to by bylo kdy? Říjen? Září?“

„Koncem září.“

Pokojík zaplavilo mlčení. Poirot pohlédl na dívku, ona pohlédla na něj. Její tvář byla mírná, bezvýrazná, bez zájmu. Snažil se uhádnout, co se skrývá za přehradou její apatie. Možná že nic. Možná že je pouze, jak právě řekla, unavená...

Zeptal se tiše, ale naléhavě:

„Jste si jistá tím, že to bylo o dožínkové slavnosti? Nikoli o Vánocích?“

„Vím to určitě.“

Dívala se klidně, neuhýbala očima.

Hercule Poirot vyčkával. Trvalo to hezkou chvíli.

Ale nač čekal, nepřicházelo.

Prohlásil formálně: „Nesmím vás už zdržovat, mademoiselle.“

Doprovodila ho ke dveřím.

Kráčel opět po pěšině k vrátkům.

Dvě odlišné výpovědi — výpovědi, které se nedají sladit.

Kdo má pravdu? Maureen Summerhayesová nebo Deirdre Hendersonová?

Použil-li někdo sekačku na cukr k tomu účelu, jak se on domnívá, má tento bod základní význam. Dožínková slavnost byla koncem září. V době mezi dožínkami a Vánocemi, 22. listopadu, byla zavražděna paní McGintyová. Komu patřil sekáček v té době?

Zašel na poštu. Paní Sweetimanová byla vždy ochotná a projevila plno dobré vůle i teď. Navštívila oba dobročinné bazary, pravila. Chodí na ně pokaždé. Dají se tam sehnat hezké věci. Pomáhala dokonce předem aranžovat věci. Ačkoli lidé většinou přinesou věci s sebou a neposílají je předem.

Měděná palička trochu jako sekyrka, s barevnými kameny a ptáčkem? Ne, na to si zrovna nevzpomíná. Bylo tam tolik věcí a toho zmatku, a něco se prodá, ani se to na stánku neohřeje. Hm, ale přece jen má takový dojem — stálo to pět šilinků a byla u toho ještě konvice na kávu, jenže ta tekla — takže nebyla než na parádu. Ale nevzpomíná si už, kdy to bylo — už je to nějaký čas. Možná že to bylo o Vánocích, možná dřív. Nemůže se upamatovat...

Přijala Poirotův balíček. Doporučené? Ano.

Opisovala adresu; všiml si, jak jí v černých očích blýskl paprsek zájmu, když mu podávala stvrzenku.

Hercule Poirot kráčel pomalu z kopce a uvažoval.

Z těch dvou se Maureen Summerhayesová, roztržitá, veselá, nepořádná Maureen spíš může mýlit. Dožínky nebo Vánoce, té je to jedno.

Pomalá, nemotorná Deirdre Hendersonová si daleko spíš přesně pamatuje časové údaje.

Má to však jeden háček.

Proč se ho po všem jeho vyptávání nezeptala, *nač to potřebuje vědět?* Byla to přece přirozená, téměř nevyhnutelná otázka.

Deirdre Hendersonová se ho však nezeptala.

15. KAPITOLA

„Někdo vás volal,“ křikla na něho Maureen z kuchyně, když Poirot vešel do dveří.

„Volal? A kdo to byl?“

Mírně ho to překvapilo.

„Nevím. Ale poznamenala jsem si číslo na potravinové lístky.“

„Děkuji vám, madame.“

Vešel do jídelny a přistoupil k psacímu stolu. Mezi různými papíry našel vedle telefonu pouzdro na potravinové lístky a na něm napsáno: Kilchester 350.

Zvedl sluchátko a vytočil číslo.

Ženský hlas se okamžitě ohlásil:

„Breather & Scuttle.“

Poirot rychle hádal:

„Mohl bych mluvit se slečnou Maude Williamsovou?“

Po krátké přestávce se ozval temný alt:

„Tady je Williamsová.“

„Zde je Hercule Poirot. Jsem toho domnění, že jste mne volala.“

„Ano — ano, volala jsem vás. Jde o ten objekt, na který jste se nedávno informoval.“

„O objekt?“ Na okamžik to Poirota zmátlo. Pak si uvědomil, že Maude nehovoří beze svědků. Volala ho asi ve chvíli, kdy byla v kanceláři sama.

„Už vám rozumím. Jde o aféru Jamese Bentleyho a vraždu paní McGintyové.“

„To je ono. Můžeme pro vás v té věci něco udělat?“

„Chcete pomáhat. Nejste v kanceláři sama?“

„Nikoli.“

„Rozumím. Poslouchejte pozorně. Opravdu chcete pomoci Jamesi Bentleymu?“

„Ano.“

„Byla byste ochotna odejít ze svého současného místa?“

Nezaváhala ani na okamžik.

„Ano.“

„Přijala byste místo v domácnosti? U lidí pravděpodobně nikoli příliš příjemných?“

„Ano.“

„Mohla byste se uvolnit okamžitě? Například zítra?“

„Ale ano, monsieur Poirote. Myslím, že by to šlo zařídit.“

„Chápete, co od vás chci. Byla byste služebná — bydlela byste u nich. Umíte vařit?“

„Dokonce dost dobře,“ odpověděla s veselým nádechem v hlase.

„*Bon Dieu*, jaká vzácnost! Tedy, slyšte, přijedu hned do Kilchesteru. Sejdeme se na oběd v té restauraci, kde už jsme se jednou sešli.“

„Ano, zajisté.“

Poirot zavěsil. „Obdivuhodná mladá žena,“ uvažoval. „Chápavá, ví, co chce — možná že umí i vařit...“

S jistými nesnázemi vydoloval místní telefonní seznam zpod pojednání o chovu vepřů a vyhledal číslo Wetherbyových.

Telefon zvedla paní Wetherbyová.

„ ‘allo? ‘allo? Zde jest monsieur Poirot — vzpomínáte si, madame —“

„Nevím, že bych —“

„Monsieur Hercule Poirot.“

„Ach ano — ovšem — promiňte, prosím. Máme dnes trochu zmatek v domácnosti —“

„Je to právě ten důvod, proč vás volám. Jsem konsternován, když se dovídám o vašich nesnázích —“

„Ty cizinky jsou tak nevděčné. Zaplatili jsme jí cestu a všechno. Je to do nebes volající nevděčnost.“

„Ach, ano. Sympatizuji s vámi z celé duše. Je to monstrózní — proto hned volám, abych vám sdělil, že mám možná řešení. Čirou náhodou jsem se dověděl o mladé ženě, která hledá místo v domácnosti. Obávám se, že není plně kvalifikovaná —“

„Ach, to už dneska vůbec neexistuje. Jen bude-li ochotná vařit — každá druhá dneska nechce vařit.“

„Ano — ano — umí vařit. Mám ji k vám poslat — aspoň na zkoušku? Jmenuje se Maude Williamsová.“

„Buďte tak dobrý, pane Poirote. Je to od vás velice laskavé. Lepší něco než nic. Manžel je takový puntičkář a zlobí se na milou Deirdre, když to v domácnosti dobře neklape. Člověk nemůže očekávat, že muži budou mít pochopení pro to, jak je dneska všechno těžké — to víte —“ Nastalo přerušení. Paní Wetherbyová mluvila s někým, kdo právě vešel do pokoje, a třebaže zakryla dlaní sluchátko, slyšel Poirot jen trochu tlumeněji její slova.

„Je to ten člověk — ten detektiv — ví o nějaké holce místo Friedy. Ne, není to cizinka. Angličanka, zaplaťpámbu. Je to od něho opravdu laskavé, zřejmě si o mne dělá velké starosti. Prosím tě, drahoušku, nechci slyšet žádné námitky. Co na tom? Víš, jak nemožně Roger vyvádí. Je to od něho velká laskavost — a ta holka snad nebude největší nemehlo pod sluncem.“

Po tomto extempore promluvila paní Wetherbyová nesmírně sladce:

„Ze srdce vám děkuji, monsieur Poirote. Jsme vám velice zavázáni.

Poirot položil sluchátko a podíval se na hodinky. Zašel do kuchyně.

„Madame, nebudu doma na oběd. Musím jet do Kilchesteru.

„Chválabohu,“ odvětila Maureen. „Nedostala jsem se k tomu pudinku včas. Docela se upražil. Myslím, že mu to ale v podstatě moc neublížilo — jenom bude trošku škrobovatý. Kdyby neměl žádnou chuť, tak jsem si řekla, že bych k tomu otevřela ty maliny, co jsem loni zavářela. Jsou navrchu sice trochu chycené, ale dneska se říká, že plíseň nevadí. Naopak, že to člověku dělá dobře — je to prakticky penicilin.“

Poirot opustil penzion s radostným vědomím, že upražený pudink a praktický penicilin nebudou dnes jeho údělem. Je lépe — daleko lépe najíst se makarónů a švestek s krémem u Modré kočky než zakoušet improvizace Maureen Summerhayesové.

II

V Laburnums došlo k malému nedorozumění.

„No ovšem, Robine, ty nikdy na nic nemyslíš, když píšeš hru.“
Robin se kál.

„Prosím tisíckrát za prominutí, madre. Zapomněl jsem jako na smrt, že má Janet dneska volno.“

„Na tom nezáleží,“ řekla paní Upwardová chladně.

„Ovšem že na tom záleží. Zavolám do divadla, že tam přijedeme zítra večer místo dneska.“

„To tě nesmí ani napadnout. Smluvili jsme si to na dnešek, tak pojedete.“

„Což kdybychom -“

„To je vyřízeno.“

„Mám poprosit Janet, aby si vzala volno jindy?“

„To rozhodně *ne*. Nemá ráda, když jí do toho něco přijde.“

„Myslím, že by jí to nevadilo. Kdybych jí vysvětlil —“

„Nic jí nebudeš vysvětlovat, Robine. Prosím tě, nerozčiluj zase Janet. A už o tom nemluvme. Nesnáším ten pocit, že jsem protivná bába, která kazí druhým zábavu.“

„Madre — má nejdražší —“

„To stačí — jeďte a dobře se bavte. Vím už, koho si pozvu na večer, aby mi nebylo smutno.“

„Koho?“

„A to ti nepovím,“ řekla paní Upwardová a dobrá nálada se jí vrátila. „Nelam si s tím hlavu, Robine.“

„Zavolám Shelagh Rendellové —“

„Pěkně ti děkuji, ale zavolám si sama, komu budu chtít. Už o tom nebudeme diskutovat. Uvař kávu, než půjdeš, a nech mi ji tu v elektrické konvici, abych ji mohla zapnout. A dej mi sem ještě jeden šálek — kdybych měla návštěvu.“

16. KAPITOLA

I

Poirot seděl na obědě u Modré kočky a právě končil instruktáž Maude Williamsové.

„Rozumíte, co máte hledat?“

Maude Williamsová přikývla.

„Zařídila jste si to v kanceláři?“

„Onemocněla mi vážně teta. Poslala jsem si telegram.“

„Výborně. Musím vám říct ještě jedno. V té vesnici, kdesi, máme na svobodě vraha. To není bezpečné.

„Chcete mě varovat?“

„Ano.“

„Já už se o sebe dokážu postarat.“

„To,“ pravil Hercule Poirot, „bychom mohli zatřídit pod nápis ‚Slavná poslední slova‘.“

Zasmála se znovu, docela otevřeně a pobaveně. Dvě hlavy u sousedních stolků se otočily a zadívaly se na ni.

Poirot se přistihl, že ji pečlivě studuje. Energická mladá žena, plná sebedůvěry a zájmu, ochotná chopit se nebezpečného úkolu. Proč? Představil si znovu Jamese Bentleyho, jeho jemný poraženec-ký hlas, jeho tupou apatii. Příroda tropí opravdu podivné a zajímavé kousky.

Maude řekla:

„Chcete přece, abych se do toho pustila, ne? Proč mě teda na jednu zrazujete?“

„Svěří-li se někomu posláním, musí se mu přesně vysvětlit, co zahrnuje.“

„Nepředpokládám, že by mi hrozilo nějaké nebezpečí,“ prohlásila Maude sebejistě.

„V tomto momentě to také nepředpokládám. Vy jste v Broadhinny neznámá?“

Maude uvažovala. „A-ano. Myslím, že ano.“

„Byla jste tam už?“

„Párkrát ano — úředně, samozřejmě — v poslední době jsem tam byla jen jednou — asi před pěti měsíci.“

„S kým jste se tam setkala? Kam jste šla?“

„Jela jsem tam za jednu starou paní — Carstairsovou nebo Carlislovou — už si neuvědomuju, jak se přesně jmenovala. Kupovala si tu v okolí nějakou menší nemovitost a já jsem za ní jela s nějakými lejsdry a dotazníky a odhadem znalce, kterého jsme jí sehnali. Bydlela v takovém jakoby penzionu, tam, kde vy teď jste.“

„Long Meadows?“

„Tak se to jmenovalo. Neútné stavení a plno psů.“ Poirot přikývl.

„Setkala jste se s paní Summerhayesovou nebo s majorem Summerhayesem?“

„S paní Summerhayesovou, aspoň předpokládám, že to byla ona. Vedla mě k ní do pokoje. Ta škatule stará ležela v posteli.“

„Paní Summerhayesová by si vás pamatovala?“

„Asi ne. A i kdyby, co na tom koneckonců? Dneska mění lidé často místa. Ale myslím, že se na mě ani pořádně nepodívala. Její vrstvy to nemívají ve zvyku.“ V Maudině hlase zazněla špetka hořkosti. „Setkala jste se ještě s někým jiným v Broadhinny?“ Maude řekla trochu rozpačitě: „No — setkala jsem se s panem Bentleyem.“

„Aha, vy jste se setkala s panem Bentleyem. Náhodou.“ Maude poposedla na židli.

„Ne, vlastně jsem mu napsala lístek. Že tam ten den přijedu. Vlastně jsem ho požádala, aby se se mnou sešel. Nebylo tam ani kam jít. Chcíp tam pes. Nemají tam ani kavárnu nebo kino nebo tak. Vlastně jsme si jenom povídali na autobusové zastávce. Když jsem čekala na autobus.“

„Bylo to před smrtí paní McGintyové?“

„To ano. Ale moc dlouho předtím zase ne. Protože za pár dní to bylo ve všech novinách.“

„Říkal vám pan Bentley něco o své bytné?“

„Ani snad ne.“

„A vy jste nemluvila v Broadhinny s nikým jiným?“

„No — jenom s panem Robinem Upwardem. Slyšela jsem ho v rádiu. Viděla jsem ho vycházet z jejich vily a poznala jsem ho podle fotek, a tak jsem ho poprosila o autogram.“

„A on vám ho dal?“

„Ale ano, a byl hrozně milý. Neměla jsem s sebou notes, tak on splášil někde kus papíru, vytáhl plnicí pero a hned to napsal.“

„Znáte některé lidi z Broadhinny od vidění?“

„Znám samozřejmě Carpenterovy. Bývají často v Kilchesteru. Mají senzační bourák a ona se senzačně obléká. Asi před měsícem zahajovala bazar. Říká se, že on bude náš příští poslanec.“

Poirot přikývl.

Pak vytáhl z kapsy obálku, kterou s sebou všude nosil. Rozložil na stůl čtyři fotografie.

„Poznáváte některou — copak je?“

„Pan Scuttle. Právě odchází. Doufám, že mě tu s vámi neviděl. Asi by mu to připadalo trochu divné. To víte, mluví se o vás mezi lidmi. Říká se, že vás sem poslali z Paříže — ze Sirotky nebo tak nějak.“

„Já jsem Belgičan, nikoli Francouz, leč na tom nesejde.“

„A co má být s těmi fotkami?“

Sklonila se a prohlížela šije pozorně. „Trošku z módy, ne?“

„Nejstarší je stará třicet let.“

„Staromódní šaty vypadají strašně legračně. Ty ženské jsou v tom jak strašidla.“

„Viděla jste už některou z nich dříve?“

„Myslíte, jestli poznávám některou tu ženskou nebo jestli jsem už viděla ty fotky?“

„To i ono.“

„Mám pocit, že jsem musela vidět tuhle.“ Spočinula prstem na Janice Courtlandové ve zvonovitém klobouku. „Asi v nějakém časopise, ale neuvědomuju si kdy. I to dítě mi připadá povědomé. Ale nevím, kdy jsem je mohla vidět — jistě už před nějakou dobou.“

„Všechny tyto fotografie se objevily v *Sunday Comet* onu neděli, než paní McGintyová zemřela.“

Maude se na něho ostře zadívala.

„Ty fotky s tím teda mají něco společného? Proto chcete, abych —“

Nedokončila větu.

„Ano,“ řekl Hercule Poirot. „Proto.“

Vytáhl z kapsy ještě něco a ukázal jí to. Byl to výstřížek ze *Sunday Comet*.

„Měla byste si to přečíst,“ pravil.

Četla pozorně. Zářící zlatá hlava se sklonila nad útržek novin.

Pak vzhledla.

„Takové to tedy je? A když jste to četl, nasadilo vám to brouka do hlavy?“

„Nemohla byste to vyjádřit výstižněji?“

„Ale stejně mi není jasné —“ Odmlčela se a chvíli uvažovala. Poirot nepromluvil. Třebaže měl radost, když na něco přišel sám, byl vždy ochotný vyslechnout i mínění druhých.

„A vy si myslíte, že některá z nich je v Broadhinny?“

„Je to možné.“

„Jistě. Kdokoli může být kdekoli...“ Ukázala prstem na hezkou tvářičku Evy Kanové s nasládlým úsměvem a pokračovala: „Dneska by už byla stará — asi jako paní Upwardová.“

„Asi tak.“

„Já si myslím tolik — vzhledem k tomu, co to bylo za ženskou — že by na ni pár lidí muselo mít pěknou pifku.“

„Je možno mít takový názor,“ řekl Poirot zvolna. „Ano, je možno mít takový názor.“ Dodal: „Vy si vzpomínáte na Craigův případ?“

„Kdo by si nevzpomínal!“ pravila Maude Williamsová. „Vždyť je i v muzeu voskových figurín. Byla jsem tenkrát děcko, ale noviny o něm pořád píší a srovnávají ten případ s jinými případy. Mám dojem, že se na to nikdy nezapomene, vidíte?“

Poirot zdvihl ostře hlavu. Uvažoval, proč zazněla náhle v jejím hlase taková hořkost.

17. KAPITOLA

Paní Oliverová, celá zmatená, se snažila zamáčknout do kouta v miniaturní divadelní šatně. Jelikož nebyla z těch, kdo se lehce někam zamáčknou, podařilo se jí jenom to, že z kouta přetékala. Byla obklopena oslňujícími mládenci, kteří si stírali vazelínou a ručníky líčidlo a nutili jí zteplalé pivo.

Paní Upwardová, které se docela vrátila dobrá nálada, jim popřála šťastnou cestu a měla je k tomu, aby se už vypravili; Robin se před odjezdem snažil ze všech sil zařídit všechno k jejímu pohodlí, a dokonce se z auta ještě dvakrát vrátil, aby se přesvědčil, že je všechno tak, jak to být má.

Nakonec se vrátil a usmíval se.

„Madre právě položila telefon a víte, že mi ta darebačka neřekla, koho volá? Ale vsázím se, že jsem to uhádl.“

„Já také,“ řekla paní Oliverová.

„Koho myslíte?“

„Hercule Poirota.“

„Já taky. Bude z něho tahat rozumy. Madre dělá ráda tajnosti, že? A teď, drahoušku, k dnešnímu představení. Je strašně důležité, abyste mi poctivě řekla, co soudíte o Cecilovi — jestli by se vám zamlouval na Erika...“

Rozumí se samo sebou, že paní Oliverové se Cecil Leech vůbec na Erika nezdál. Ba právě naopak. Hra sama se jí líbila, ale když se splnilo její nepříjemné tušení a musela se „jít podívat za kulisy“, trpěla jako obvykle.

Robin byl ovšem ve svém živlu. Okupoval Cecila (paní Oliverová se aspoň domnívala, že je to Cecil) a u stěny do něho hučel jako zjednaný. Paní Oliverové naháněl Cecil hrůzu a mnohem sympatičtější jí byl jakýsi Michael, který se s ní přátelsky bavil. Michael aspoň nepředpokládal v rozhovoru oboustrannou aktivní účast, naopak se zdálo, že je mu milejší monolog. Nějaký Petr občas přispěl svou troškou do mlýna, ale celkem plynul rozhovor mírně zajímavým proudem Michaelových zlomyslností.

„Robin je fajn,“ říkal. „Zvali jsme ho už kolikrát, aby se přišel podívat na představení. Jenže on ovšem úpí pod terorem té strašné ženské. Nedělá nic jiného, než že kolem ní poskakuje. A Robin má opravdu nadání, nemyslíte? A velké nadání. Neměl by je obětovat materi na oltář. Ženské jsou někdy strašné, to je fakt. Víte, co udělala chudáku Alexi Roscoffovi? Snad rok se nad ním rozplývala, a pak jí došlo, že vůbec není ruský emigrant. Vykládal jí pohádky, to je pravda, ale hezky se poslouchaly a všichni jsme věděli, že si to vymýšlí, a co na tom? A pak se tedy dověděla, že jeho táta byl chudý krejčík ve východním Londýně, a od té chvíle pro ni neexistoval. Chci říct, že mi snobové pijou krev. Alex byl nakonec ještě rád, že jí unikl. Vykládal, že z ní měl občas pořádně nahnáno — myslel si, že to nemá v hlavě docela v pořádku. Ta když se navzteká! Právě hovoříme o vaší podivuhodné madre, milý Robine. Škoda, že dnes večer nemohla přijít. Ale je to ohromné, že u nás můžeme uvítat paní Oliverovou. Ty její rozkošné vraždy!“

Starší pán s hlubokým basem popadl paní Oliverovou za ruku a držel ji v horké, lepkavé dlani.

„Nevím, jak bych vám poděkoval,“ prohlásil nesmírně melancholicky. „Zachránila jste mi život — nesčetněkrát jste mi zachránila život.“

Pak vyšli všichni na čerstvý vzduch a zapadli do Poníkovy hlavy, kde ještě nějaký čas popíjeli a bavili se o divadle.

Když paní Oliverová s Robinem vyrazili k domovu, byla paní Oliverová docela vyčerpaná. Opřela se dozadu a zavřela oči. Robin naopak mlel bez přestání.

„— a to by stálo za úvahu, co říkáte?“ zakončil posléze.

„Cože?“

Paní Oliverová sebou trhla a otevřela oči.

Upadla do nostalgického snu o domově. Stěny pokryté exotickými ptáky a listovím. Pracovní stolek, psací stroj, černá káva, všude jablka... Jaká pohoda, jaká skvostná samotářská pohoda! Spisovatel se dopouští chyby, když se vynoří ze své tajuplné skrýše. Spisovatelé bývají plaší, uzavření, necítivají se dobře ve společnosti a nahrazují tento nedostatek tím, že si vymýšlejí vlastní společníky a rozhovory.

„Obávám se, že jste unavená,“ nadhodil Robin.

„Vlastně ani ne. Spíš se nedovedu dost dobře pohybovat ve společnosti.“

„Já společnost zbožňuju, vy ne?“ zeptal se Robin šťastně.

„Ne,“ prohlásila paní Oliverová rozhodně.

„To nemůže být pravda. Podívejte se na všechny ty lidi ve vašich knížkách.“

„To je něco jiného. Myslím si, že stromy jsou mnohem milejší než lidé, poskytují uklidnění.“

„Já lidi potřebuju,“ objasňoval Robin zcela zřejmý fakt. „Podněcují mě.“

Zastavil před vraty Laburnums.

„Jděte dovnitř,“ pravil. „Já dám zatím vůz do garáže.“

Paní Oliverová se vyprostila s obvyklými těžkostmi a kráčela po cestičce.

„Není zamčeno,“ zvolal Robin.

Nebylo. Paní Oliverová otevřela dveře a vešla. Nebylo rozsvíceno, a to jí připadalo od její hostitelky trochu nepozorné. Anebo je to ze šetrnosti? Bohatí bývají často šetrní. V hale ucítila vůni, nějaký

drahý exotický parfém. Na okamžik se paní Oliverová zarazila, jestli je ve správném domě, pak našla vypínač a otočila.

Nízkou, čtverhrannou, dubem vykládanou halu zalilo světlo. Dveře do obývacího pokoje byly dokořán a jimi zahlédla botu na noze. Paní Upwardová tedy přece jen nešla na kutě. Zřejmě usnula na vozíčku, a jelikož není rozsvíceno, spí už asi delší dobu.

Paní Oliverová došla ke dveřím a rozsvítila v obývacím pokoji.

Už jsme tu —“ začala a pak zmlkla.

Sáhla si na hrdlo. Cítila, že tam má pevný chuchvalec, že by potřebovala křičet, ale že to nejde.

Sotva zašeptala:

„Robine — Robine...“

Uplynula hezká chvíle, než uslyšela, jak jde po cestičce a pohvizduje si, a tu se rychle obrátila a vyběhla mu do haly naproti.

„Nechod'te tam — nechod'te. Vaše matka — je — je mrtvá — myslím, že byla zavražděna...“

18. KAPITOLA

„Čistá práce,“ řekl vrchní policejní inspektor Spence. Na jeho ruměném venkovském obličejí se zračil hněv. Díval se přes pokoj na Hercula Poirota, který mu vážně naslouchal.

„Čistá a ohavná,“ pravil. „Vrah ji uškrtil,“ pokračoval, „hedvábným šátkem — jejím vlastním hedvábným šátkem, který ten den měla — hodil jí ho kolem krku, zkřížil cípy — a zatáhl. Čistý způsob, rychlý a účinný. Takhle to dělali Thagové v Indii. Oběť se nemůže bránit ani křičet — šátek tlačí na krční tepnu.“

„Tedy speciální znalosti?“

„Dost možná — ale být to nemusí. Kdo by na něco takového pomýšlel, může si o tom něco přečíst. Není to prakticky nic těžkého. Zvláště když oběť nic netuší — a ona přece nic netušila.“

Poirot přitakal.

„Kdosi, koho znala.“

„Ano. Pili spolu kávu — šálek před ní a šálek před — hostem. Z hostova šálku byly pečlivě setřeny otisky prstů, ale rtěnka dá víc práce — byly tam pořád ještě slabé stopy rtěnky.“

„Žena tedy?“

„Čekal jste ženu, ne?“

„Ach ano, ano. To je evidentní.“

Spence pokračoval:

„Paní Upwardová poznala jednu fotografii — fotografii Lily Gambollové. A tak to souvisí s vraždou paní McGintyové.“

„Ano,“ pravil Poirot. „Tak to souvisí s vraždou paní McGintyové.“

Vzpomněl si, jak mu paní Upwardová pobaveně zarecitovala:

Zabili bábu, už je v pánu.

Jak? Prý jí dali velkou ránu.

Honem ruce pryč od toho,

sic letíte k Abrahámu.“

Spence pokračoval:

„Využila první vhodné příležitosti — její syn a paní Oliverová odjeli do divadla. Zatelefonovala dotyčné osobě a požádala ji, aby ji přišla navštívit. Co říkáte, bylo to tak? Hrála si na detektiva.“

„Tak nějak. Zvědavost. Něco věděla, ale nechala si to pro sebe, neboť se chtěla dovědět víc. Vůbec si neuvědomovala, že to může být nebezpečné.“ Poirot si povzdechl. „Tak mnoho lidí si myslí, že vražda je zábava. Řekl jsem jí to. Nechtěla mi věřit.“

„Ano, to víme. Všechno nám to hraje. Když se mladý Robin vypravoval s paní Oliverovou pryč, zaběhl ještě zpátky do domu a jeho matka právě s někým domluvila. Nechtěla říct, komu telefonovala. Dělal s tím drahoty. Robin i paní Oliverová si mysleli, že byste to mohl být vy.“

„Přál bych si, abych to byl býval já,“ řekl Hercule Poirot. „Vy nemáte možnost zjistit, komu telefonovala?“

„Nemáme ani potuchy. Tady je automat, víte?“

„Služebná vám neřekla nic zajímavějšího?“

„Ne. Vrátila se domů asi v půl jedenácté — má svůj klíč do zadního vchodu. Šla přímo do vlastního pokoje, který je za kuchyní, a lehla si. Po domě se nesvítilo, tak předpokládala, že paní Upwardová šla spát a druzí dva že se ještě nevrátili.“

Spence dodal:

„Je hluchá a furt bručí. Nevšímá si, co se děje kolem — zřejmě se snaží co nejmíň dělat a co nejvíc přitom hudruje.“

„Nikoli tedy stará věrná duše?“

„Ne, to ne! Je u Upwardů sotva dva roky.“ Do dveří strčil hlavu strážník. „Nějaká dáma si přeje s vámi mluvit, pane vrchní policejní inspektore. Říká, že vám potřebuje něco sdělit. Prý se to týká včerejšího večera.“

„Včerejšího večera? Sem s ní!“ Vešla Deirdre Hendersonová. Vypadala bledá a rozčilená a jako obvykle trochu nemotorná.

„Myslela jsem, že bych měla přijít,“ pravila. „Jestli neruším nebo tak,“ dodala omluvně. „Vůbec ne, slečno Hendersonová.“ Spence vstal a přistrčil ji židli. Posadila se zpřímá a nepůsobně jako školačka.

„Přišla jste kvůli včerejšímu večeru?“ zeptal se Spence povzbudivě. „To jest kvůli paní Upwardové?“

„Ano, je to pravda, že byla zavražděná, či ne? Chci říct, že to povídali na poště a u pekaře. Matinka ovšem tvrdila, že to nemůže být pravda —“ zarazila se.

„Obávám se, že se vaše paní matka mylí. Je to bohužel pravda. A vy jste tedy přišla učinit — přišla jste nám něco povědět?“ Deirdre přikývla.

„Ano,“ řekla. „Víte, *já jsem tam byla*.“

Na Spencovi bylo lze pozorovat změnu. Choval se k ní snad ještě ohleduplněji, avšak jeho ohleduplnost byla podbarvena úřední rázností. „Tak vy jste tam byla,“ pravil. „V Laburnums. V kolik hodin?“

„Nevím to přesně,“ řekla Deirdre. „Asi mezi půl devátou a devíti. Spíš až k deváté. Zkrátka po večeri. Víte, ona mi telefonovala.“

„Paní Upwardová vám telefonovala?“

„Ano. Že prý Robin jde s paní Oliverovou do Cullenquay do divadla a že bude sama doma a jestli bych si s ní nepřišla vypít šálek kávy.“

„A vy jste tedy šla?“

„Ano.“

„A — a vypila jste s ní šálek kávy?“

Deirdre zavrtěla hlavou.

„Ne. Přišla jsem tam — a zaklepala jsem. Ale nikdo se neozval. Tak jsem otevřela domovní dveře a vešla jsem do haly. Byla tam úplná tma a viděla jsem už zvenčí, že ani v obývacím pokoji není rozsvíceno. Bylo mi to divné. Zavolala jsem párkrát: ‚Paní Upwardová!‘, ale nikdo neodpovídal. Tak jsem si řekla, že půjde o nějaký omyl.“

„A o jaký omyl by podle vás bylo mohlo jít?“

„Řekla jsem si, že s nimi nakonec možná přece jen do toho divadla jela.“

„Aniž by vám zatelefonovala?“

„Hm, to by nebylo moc pravděpodobné.“

„Žádné jiné vysvětlení vás nenapadlo?“

„No, pomyslela jsem si, že asi Frieda popletla vzkaz. Ona někdy dobře nerozumí. Je to cizinka. A včera večer byla celá rozčilená, protože šla pryč.“

„A co jste udělala pak, slečno Hendersonová?“

„Odešla jsem.“

„Vrátila jste se domů?“

„Ano — totiž dřív jsem se ještě trochu prošla. Bylo docela hezky.“

Spence chvíli mlčel a díval se na ni. Poirot si všiml, že jí hledí na ústa. Pak se však vytrhl ze zamyšlení a řekl rázně: '

„Tak vám tedy děkujeme, slečno Hendersonová. Udělala jste dobře, že jste nám to přišla povědět. Jsme vám velice zavázáni.“

Vstal a stiskl jí ruku.

„Myslela jsem si, že bych za vámi měla zajít,“ řekla Deirdre. „Matinka nechtěla, abych šla.“

„Tak?“

„Ale já jsem to považovala za správné.“

„Dobře jste udělala.“

Doprovodil ji ven a pak se vrátil.

Posadil se, bubnoval na stůl a koukal se na Poirota.

„Nechodí namalovaná,“ řekl. „Nebo jenom dneska?“

„Nikoli, nikoli jenom dneska. Ona neužívá líčidel.“

„To je divné — v dnešní době! Nemyslíte?“

„Ona je trochu divný typ — nikoli zcela vyspělá.“

„Ani parfému nepoužívá, pokud jsem mohl posoudit. Ta paní Oliverová říká, že včera večer byl ve stavení zřetelně cítit parfém — prý drahý parfém. Robin Upward to potvrdil. Nebyl to parfém, jaký používala jeho matka.“

„Tato dívka by domnívám se parfému nepoužívala.“

„Mně to taky nepřipadá pravděpodobné,“ řekl Spence. „Vypadá jako kapitánka dívčího hokejového týmu z nějakého staromódního penzionátu, ale řekl bych, že jí bude dobrých třicet.“

„To zajisté.“

„Podle vás tedy jde o zaražený vývoj?“ Poirot zauvažoval. Pak prohlásil, že to není tak jednoduché.

„Nepasuje to,“ mračil se Spence. „Nemaluje se, neužívá parfém. A jelikož má zcela spořádanou matku a matka Lily Gambollové přišla o život při rvačce opilců v Cardiffu, když bylo Lily devět let, nechápu, jak by mohla být Lily Gambollovou. Jenže — paní Upwardová telefonovala včera jí, aby přišla — to se nedá oddiskutovat.“ Mnul si nos. „Nehraje nám to.“

„Co lékařský nález?“

„Moc nám nepomůže. Soudní lékař nám s určitostí bude moct říct sotva víc než to, že byla v půl desáté mrtvá.“

„Mohla tedy už být mrtva, když Deirdre Hendersonová přišla do Laburnums?“

„Taky že asi byla, jestli to děvče mluví pravdu. Buď skutečně říká pravdu — anebo je ohromně rafinovaná. Matka nechtěla, aby sem šla, povídá. Říká vám to něco?“

Poirot přemítal.

„Nic extra. Takovou radu by jí matka dala. Paní Wetherbyová je typ ženy, která se vyhýbá nepříjemnostem.“

Spence si povzdechl.

„Tak to bychom měli Deirdre Hendersonovou — na místě činu. Anebo někoho jiného, kdo tam byl dříve než Deirdre Hendersonová. Ženu. Ženu, která se maluje a užívá drahého parfému.“

Poirot zamumlal: „Hodláte se dotazovat —“

Spence ho přerušil.

„Už se dotazuju. Zatím jen diskrétně. Co dělala Eve CarpentEROvá včera večer? Co dělala Shelagh Rendellová včera večer? Deset ku

jedné, že jen tak seděly doma. Carpenter měl politickou schůzi, to vím.“

„Eve,“ řekl Poirot zamyšleně. „Jména se mění s módou, vidíte? Sotva kdy dnes uslyšíte, že některá se jmenuje Eva. To neexistuje. Leč Eve, to je populární.“

„Může si dovolit drahý parfém,“ sledoval Spence nit svých myšlenek.

Povzdechl si.

„Musíme toho vědět víc o její minulosti. Není nic lehčího než dělat válečnou vdovu. Může se objevit kdekoli a koukat se dojemně a oplakávat nějakého statečného mladého letce. Nikdo si pak netroufá moc se jí vyptávat.“

Přeskočil na jiný předmět.

„Ta palička na cukr nebo co jste nám to poslal — myslím, že jste trefil hřebíček na hlavičku. Lékař tvrdí, že to přesně odpovídá ráně toho druhu. A našly se tam stopy krve. Je samozřejmě smytá, jenže málokdo si uvědomuje, že na nejnovější reagentie stačí mikroskopické množství krve. Ano, je to lidská krev. A tím se zase dostáváme k Wetherbyovým a k tomu Hendersonovic děvčeti. Nebo ne?“

„Deirdre Hendersonová tvrdila pozitivně, že sekáček na cukr poslali na dožínkový bazar.“

„A paní Summerhayesová tvrdila stejně pozitivně, že to bylo na vánočním bazaru?“

„Paní Summerhayesová, ta nikdy nic neví pozitivně,“ řekl Poirot chmurně. „Je šarmantní, leč nemá v povaze pořádek nebo metodu. Řeknu vám jen toto — já, který bydlím v Long Meadows — dveře a okna jsou stále otevřené. Na tom nesejde kdo — kdokoli — by mohl přijít a něco si vzít a potom zase přijít a dát to zpátky a ani major Summerhayes, ani paní Summerhayesová by si toho nevšimli. Kdyby to tam jeden den nebylo, ona si pomyslí, že to vzal manžel na kucháň králíka nebo na sekání dříví — a on, on si pomyslí, že ona si to vzala na sekání žrádla pro psy. V tom domě, tam nikdo neužívá správných nástrojů — popadnou, co je při ruce, a nechají to tam, kam to nepatří. A nikdo si nepamatuje nic. Kdybych já měl takto žít, mne by to stále zneklidňovalo — leč oni — jim to zdá se nevadí.“

Spence si povzdechl.

„No, k něčemu je to přece jen dobré — rozsudek nad Bentleyem nebude vykonán, dokud se všechno nevyjasní. Psali jsme ministrovi vnitra. Takže máme, co jsme potřebovali — čas.“

„Já se domnívám,“ řekl Poirot, „že bych rád promluvil s Bentleyem — teď když známe trošičku víc.“

II

James Bentley se mnoho nezměnil. Snad trochu pohubl a cukal rukama ještě nervózněji, ale jinak byl stejně zakřiknutý a propadlý beznaději jako dříve.

Hercule Poirot mu opatrně vysvětloval. Objevil se nový důkazný materiál. Policie proto případ znovu zkoumá. Je tedy naděje...

Jamese Bentleyho však naděje neoslnila.

Řekl:

„To bude stejně málo platné. Co mohou ještě zjistit?“

„Vaši přátelé,“ pravil Poirot, „pracují ze všech sil.“

„Mojí přátelé?“ Pokrčil rameny. „Nemám žádné přátele.“

„To byste neměl říkat. Vy máte nejméně dva přátele.“

„Dva přátele? To bych rád věděl koho.“ V jeho hlase nezaznívala ani zvědavost, spíš jen mdlá nedůvěra.

„Za prvé je zde vrchní policejní inspektor Spence —“

„Spence? Spence? Ten policejní úředník, který sháněl materiál pro obžalobu? Dovolte, abych se zasmál.“

„Smát se netřeba. Vy máte štěstí. Spence je velice schopný policista. Chce mít jistotu, že dopadne pravého muže.“

„Je si tím docela jist.“

„Kupodivu není. To jest důvod proč, jak jsem řekl, je vaším přítelem.“

„Takový přítel!“

Hercule Poirot vyčkával. I ten James Bentley, pomyslel si, musí mít nějaké lidské vlastnosti. Ani on nemůže být zcela prost obyčejné lidské zvědavosti.

A James Bentley se opravdu po chvíli zeptal:

„No a kdo ještě?“

„Ještě je tu Maude Williamsová.“

Bentley zřejmě nereagoval.

„Maude Williamsová? Kdo je to?“

„Byla zaměstnána v kanceláři u firmy Breather & Scuttle.“

„Aha — ta slečna Williamsová.“

„*Précisément*, ta slečna Williamsová.“

„Ale co s tím má ona co společného?“

Byly chvíle, kdy James Bentley šel Herculovi Poirotovi tak na nervy, že si ze srdce přál, aby mohl uvěřit, že opravdu zavraždil paní McGintyovou. Bohužel čím víc ho Bentley rozčiloval, tím víc se ztotožňoval se Spencovým názorem. Čím dál tím se mu zdálo nepravděpodobnější, že by Bentley vůbec dokázal někoho zavraždit. James Bentley by usoudil — o tom byl Poirot přesvědčen —, že vraždou se stejně nic nerozřeší. Jsou-li vrahové charakteristicky drzí, jak tvrdil Spence, pak Bentley rozhodně vrahem být nemůže.

Poirot se ovládl a řekl jen:

„Slečna Williamsová se o celý případ zajímá. Je přesvědčena, že jste nevinen.“

„Nechápu, co o tom může znát.“

„Zná vás.“

James Bentley zamrkal. Poznamenal nevrle:

„To připouštím, ale jen povrchně.“

„Vy jste spolu pracovali v kanceláři, není tomu tak? Vy jste spolu byli někdy v restauraci?“

„Nu, to ano — snad dvakrát. V kavárně U Modré kočky, to je při ruce — jen přes ulici.“

„Vy jste spolu nešli nikdy na procházku?“

„Vlastně ano, jednou. Procházeli jsme se v lukách.“

Hercule Poirot vybuchl:

„*Ma foi*, je to snad zločin, co se z vás pokouším vytáhnout? Být ve společnosti hezké dívky, to snad není přirozené? To snad není příjemné? Nemůže vás to uspokojovat?“

„Nechápu proč,“ řekl James Bentley.

„Ve vašem věku je to přirozené a správné mít plezír ze společnosti dívek.“

„Neznám mnoho dívek.“

„*Ça se voit!* Proto byste se měl stydět, nikoli to vyzdvihovat! Vy jste s ní pracoval a vy jste s ní mluvil, a někdy jste s ní byl v restau-

raci a jednou jste se procházeli v lukách. A když se o ní zmíním, vy si ani nevzpomínáte na její jméno.“

James Bentley zrudl.

„Víte, já jsem jaktěživ na děvčata moc nebyl. A ona není, aby se tak řeklo, opravdu dáma, že? Je jistě moc slušná a tak — ale nemohu si pomoci, jsem přesvědčen, že by se mamá nebyla líbila.“

„Záleží na tom, co si myslíte vy.“

James Bentley opět zrudl.

„Ty její vlasy,“ řekl, „a jak se obléká — mamá ovšem měla staromódní názory —“

Odmlčel se.

„Shledal jste ale — abych tak řekl — u slečny Williamsové vždy sympatie?“

„Byla vždycky velmi milá,“ řekl James Bentley pomalu. „Ale nemohla to pochopit — doopravdy pochopit. Jí umřela matka, když byla ještě malá, víte?“

„A pak jste ztratil zaměstnání,“ pravil Poirot. „Jiné nebylo. Slečna Williamsová se s vámi jednou sešla v Broadhinny, jak jsem vyrozuměl?“

James Bentley se tvářil nešťastně.

„Ano — ano. Měla tam cestu — úředně — a napsala mi lístek. Abych se s ní sešel. Nechápu proč. Nebylo to proto, že bychom se nějak blíž znali.“

„Ale vy jste se s ní sešel?“

„Ano. Nechtěl jsem být nezdvořilý.“

„A pozval jste ji do kina nebo do kavárny?“

James Bentley se zatvářil pohoršené.

„Ne, ne. Nic takového. Jenom — hm — jenom jsme si povídali, než jí přijel autobus.“

„Ach, to muselo být velice zábavné pro tu dívku ubohou!“

James Bentley se ohradil:

„Neměl jsem peníze. To nesmíte zapomínat. Neměl jsem vůbec žádné peníze.“

„Zajisté. To bylo několik dní před vraždou paní McGintyové, není-liž pravda?“

James Bentley přikývl. Neočekávaně dodal:

„Ano, bylo to v pondělí. A ona byla zavražděna ve středu.“

„Zeptám se vás na něco jiného, pane Bentleyi. Paní McGintyová brala *Sunday Comet*?“

„Ano, brala.“

„Půjčil jste si někdy její *Sunday Comet*?“

„Nabízela mi ji, ale mě to většinou nezajímalo. Mamá o takové časopisy nestála.“

„Vy jste tedy ten týden *Sunday Comet* neviděl?“

„Ne.“

„A paní McGintyová o *Sunday Comet* nemluvila nebo o něčem, co v ní četla?“

„Ale ano, mluvila,“ prohlásil James Bentley neočekávaně. „Měla toho plnou hlavu.“

„*Oh la la!* Tak ona toho měla plnou hlavu. A co říkala? Bud'te opatrný. To je důležité!“

„Už si to jasně neuvědomuji. Bylo to všechno o nějaké staré vraždě. Mám dojem, že o nějakém Craigovi — ne, dost možná, že se nejmenoval Craig. Každopádně říkala, že někdo, kdo měl něco společného s tou vraždou, žije nyní v Broadhinny. Měla toho opravdu plnou hlavu. Nedovedl jsem pochopit, co je jí do toho.“

„Sdělila vám, kdo je to — v Broadhinny?“

James Bentley odpověděl nejistě:

„Myslím, že ta paní, co její syn píše divadelní hry.“

„Řekla vám její jméno?“

„Ne — víte — je to opravdu už tak dávno —“

„Zapřísahám vás — přemýšlejte! Chcete být zase na svobodě, není-liž pravda?“

„Na svobodě?“ Bentley se zatvářil překvapeně.

„Ano, na svobodě.“

„Já — ano — myslím, že ano —“

„Vzpomínejte tedy. Co říkala paní McGintyová?“

„No — něco jako — ,pyšná jako páv a nic jí není dost nóbl. Však on by jí spadl hřebínek, kdyby se to rozkřiklo!‘ A pak: ,Podle té fotografie by jeden v životě neřekl, že je to ona. Ale je to samosebou už hezká řádka let.‘ “

„Co vás vede k domněnce, že to byla paní Upwardová, o které hovořila?“

„Opravdu nevím... mám prostě takový dojem. Mluvila o paní Upwardové — a pak jsem přestal poslouchat, protože mě to nezajímalo, a potom — když tak o tom uvažuji — opravdu nevím, o kom to vlastně mluvila. Víte, ona toho namluvila hrozně moc.“

Poirot si povzdechl.

Řekl: „Nemyslím si, že mluvila o paní Upwardové. Myslím si, že to byl někdo jiný. Je to absurdní pomyšlení, že budete-li pověšen, stane se tak proto, že nevěnujete patřičnou pozornost lidem, s nimiž konverzujete... Mluvila s vámi paní McGintyová často o vilách, kam chodila uklízet, nebo o paních domů?“

„Ano, v jistém slova smyslu ano, ale nemá cenu, abyste se mne vyptával. Zřejmě si neuvědomujete, monsieur Poirote, že jsem tenkrát musel myslet na vlastní záležitosti. Byl jsem ve velmi tísnivé situaci.“

„Zdaleka ne v tak tísnivé, jako jste nyní. Mluvila paní McGintyová o paní Carpenterové — tenkrát byla ještě paní Selkirkovou — nebo o paní Rendellové?“

„Carpenter má tu novou vilu na kopci a velkou limuzínu, že? Byl zasnoubený s paní Selkirkovou — paní McGintyová vždy velmi ostře odsuzovala paní Selkirkovou.“

Nevím proč. ‚Nafrčená‘ o ní říkala. Nevím, co tím myslela.“

„A Rendellovi?“

„To je ten lékař? Nevzpomínám si, že by o nich byla něco zvláštního říkala.“

„A Wetherbyovi?“

„Vzpomínám si, co říkala o nich. ‚Už mi jde na nervy to její fňukání a rozmary,‘ říkala. A o něm: ‚Od toho se nedočkáš chvály ani hany.‘“ Odmlčel se. „Říkala — že je to nešťastná rodina.“

Hercule Poirot vzhlédl. Na vteřinku zaznělo v hlase Jamese Bentleyho něco, co v něm Poirot dosud neslyšel. Neopakoval jen poslušně, co si dokázal vzpomenout. Jako by se na okamžik vynořil z apatie. James Bentley myslel na Hunters Close, na to, je-li to nešťastná rodina nebo ne. James Bentley na ně myslel se zájmem.

Poirot řekl tiše:

„Vy je znáte? Matku? Otce? Dceru?“

„Vlastně ani ne. To ten pes. Teriér. Chytil se do želez. Nemohla ho vyprostit. Pomohl jsem jí.“

Opět zazněl v Bentleyho hlase nový tón. „Pomohl jsem jí,“ řekl a ta slova slabě podbarvovala hrdost.

Poirot si vzpomněl, co mu vykládala paní Oliverová o svém rozhovoru s Deirdre Hendersonovou.

Zeptal se jemně:

„Vy jste spolu hovořili?“

„Ano. Ona — vykládala mi, jak její matka trpí. Hluboce ji miluje.“

„A vy jste jí vyprávěl o své matce?“

„Ano,“ odpověděl James Bentley prostě.

Poirot na to neřekl nic. Vyčkával.

„Život je opravdu krutý,“ řekl James Bentley. „A strašně nespravedlivý. Někdo snad jakživ nepozná trochu štěstí a spokojenosti.“

„To je možné,“ pravil Hercule Poirot.

„Ona to dosud nepoznala. Slečna Wetherbyová.“

„Hendersonová.“

„Máte pravdu. Říkala mi, že má nevlastního otce.“

„Deirdre Hendersonová,“ řekl Poirot. „Neblahá Deirdre. Krásné jméno — ale dívka sama není zvlášť krásná, jak jsem vyrozuměl.“

James Bentley se zarděl.

„Mně se zdála moc hezká,“ prohlásil.

19. KAPITOLA

„Něco ti řeknu,“ pravila paní Sweetimanová.

Edna zafňukala. Paní Sweetimanová jí něco říkala už hezkou dobu. Byla to beznadějná konverzace, protože se točila pořád kolem stejné věci. Paní Sweetimanová opakovala už pokolikáté jedno a totéž, sice pokaždé trochu jinými slovy, ale příliš se to od sebe zase nelišilo. Edna fňukala, občas něco zablekotala a zopakovala vlastní dva diskuzní příspěvky: za prvé, že by to nepřežila! A za druhé, že by z ní tatínek stáhl kůži zaživa.

„Ať je to tak nebo tak,“ prohlašovala paní Sweetimanová, „vražda je jednou vražda, a cos viděla, tos viděla, to ti ani pámbu nepomůže.“

Edna pofňukávala.

„A tvou svatou povinností je —“

Proud řeči přetřhl příchod paní Wetherbyové, která si přišla ještě pro jedno přádénko vlny a pro jehlice.

„Už jste se tu nějaký čásek neukázala, madam,“ rozprávěla paní Sweetimanová přívětivě.

„Poslední dobou mi nebylo dvakrát dobře,“ odpověděla paní Wetherbyová. „Srdce, víte?“ Povzdychla si zhluboka. „Musím většínou polehávat.“

„Slyšela jsem, že už konečně máte holku,“ řekla paní Sweetimanová. „Na takovouhle světlou vlnu budete potřebovat tmavé jehlice.“

„Ano. Docela šikovnou, což o to, a umí dost slušně vařit. Ale ty její způsoby! A jak vypadá! Odbarvené vlasy a úplně nevhodně přiléhavé svetříky!“

„Neříkejte!“ vzdychla paní Sweetimanová. „Kdepak služby dneska! To není, co to bývalo. Moje maminka se začala učit ve třinácti a den co den vstávala ráno ve tři čtvrtě na pět. Nakonec byla jako hospodyně a měla pod sebou tři děvčata. A taky se u ní něco naučily. Jenže dneska se holky neučejí, dneska se vzdělávají. Jako tuhle Edna.“

Obě ženy se otočily po Edně. Ta se opírala o poštovní pult, popotahovala a cucala větrový bonbón. Vypadala obzvlášť tupě, a byla-li typickým produktem jistého vzdělávacího systému, pak mu sotva dělala čest.

„Co jste říkala paní Upwardové, to je hrozné, vidíte?“ pokračovala paní Sweetimanová v hovoru, zatímco se paní Wetherbyová probírala v různobarevných jehlicích.

„Strašné,“ pravila paní Wetherbyová. „Sotva se mi to odvážili říct. A když mi to nakonec řekli, tak se mi příšerně rozbušilo srdce. Já jsem velice senzitivní.“

„To je rána pro nás pro všechny,“ mínila paní Sweetimanová. „Mladý pan Upward činil, no něco hrozného. Ta paní spisovatelka měla co dělat, aby ho udržela, než přišel doktor a dal mu nějaký se-

děťf či co. Odstěhoval se do penzionu k Summerhayesovým, protože prý neměl to srdce zůstat ve vile — a ani se mu nedivím. Janet Groomová šla k neteri a klíče jsou na policii. Ta paní, co píše detektivky, odjela do Londýna, ale vrátí se ještě kvůli soudnímu vyšetřování.“

Paní Sweetimanová poskytovala všechny tyto zprávy s radostí. Zakládala si na tom, že je dobře informovaná. Paní Wetherbyová, které snad nezáleželo ani tolik na pletacích jehlicích jako na tom, aby vyzvěděla, co se děje, zaplatila nákup.

„Člověk se musí jen a jen rozčilovat,“ řekla. „Celá obec je v *nebezpečí*. Musí tu řídit šílenec. Když si pomyslím, že má vlastní drahá dcera byla ten večer venku a že ji mohl taky přepadnout nebo snad dokonce zabít!“ Paní Wetherbyová zavřela obě oči a zapotácěla se. Paní Sweetimanová ji pozorovala se zájmem, ale bez obav. Paní Wetherbyová otevřela opět oči a prohlásila důstojně:

„Policie by tu měla hlídat. Mládež by neměla být po setmění venku. Všichni by se měli doma zamykat na řetěz nebo na závoru. Víte, že paní Summerhayesová v Long Meadows nikdy nikde nezamyká. Ani v noci. Nechává dokořán zadní dveře i skleněné dveře z obývacího pokoje, aby psi a kočky mohli ven a dovnitř. Podle mého je to úplné šílenství, ale ona říká, že to dělají odjakživa, a kdyby k nim chtěl nějaký zloděj vlízt, tak ať si poslouží.“

„Hádám, že by toho u Summerhayesových žádný moc nepopad,“ usoudila paní Sweetimanová.

Paní Wetherbyová smutně přitakala a odešla s nákupem.

Paní Sweetimanová a Edna se vrátily k přerušené debatě.

„Není to možné, abys sis dělala, co tě napadne,“ řekla paní Sweetimanová. „Pravda je pravda a vražda je vražda. Pravda vítězí, ale čert nikdy nespí. To ti říkám já.“

„Táta ze mě stáhne kůži zaživa a nepomůže mi ani svatá bohodíčka,“ naříkla Edna.

„Já s vaším tatínkem promluvím,“ slibovala paní Sweetimanová.

„To bych nepřežila,“ kvílela Edna.

„Paní Upwardová je po smrti,“ řekla paní Sweetimanová. „A ty jsi viděla něco, o čem by policie měla vědět. Děláš na poště, či ne?“

Jseš státní úřednice. Je to tvoje povinnost. Půjdeš za Bertem Haylingem —“

Edna znovu vypukla ve vzlykot. „Za Bertem ne, to nejde. Jak bych mohla jít za Bertem? Rozkřiklo by se to po celé vsi.“

Paní Sweetimanová navrhla trošku váhavě:

„A co ten cizí pán —“

„Ne, za cizincem, to bych nemohla. Za cizincem ne.“

„Hm, v tom máš možná pravdu.“

Před poštou zaskřípěly brzdy a zastavilo auto.

Paní Sweetimanová rozjasnila tvář.

„Podívejme se, pan major Summerhayes. Tomu to všechno povíš, Edno, a on ti poradí, co máš dělat.“

„To bych nepřežila,“ prohlásila Edna, ale s podstatně menší rozhodností.

Johnnie Summerhayes vklopýtal do poštovní úřadovny obtížen třemi kartónovými krabicemi.

„Dobré jitro, paní Sweetimanová,“ pozdravil vesele. „Doufám, že nebudou mít přes váhu.“

Paní Sweetimanová z moci úřední obstarala balík. Zatímco Summerhayes olizoval známky, přešla k věci.

„Promiňte, pane majore, ale chtěly bychom vás požádat o radu.“

„Prosím, paní Sweetimanová.“

„Vy jste vodsud, pane majore, a tak budete nejlíp vědět, co bychom si jako měly počít.“

Summerhayes přikývl. Vždycky ho trochu dojímalo zvláštní, jakoby feudální duch, který přetrvával na anglickém venkově. Sousedé jeho osobně sotva znali, ale protože tu žil jeho otec a před ním dědeček a ještě hezká řádka pradědů, považovali za přirozené, aby jim radil a rozhodoval za ně, když ho o to požádají.

„Týká se to tuhle Edny,“ řekla paní Sweetimanová. Edna začala popotahovat.

Johnnie Summerhayes se po Edně pochybovačně podíval. V životě jsem snad neviděl tak málo atraktivní děvče, pomyslel si. Jako stáhnutý králík. Vtipnou kaší ji zřejmě taky moc nekrmili. Že by se byla, jak se říká, „dostala do maléru“? S tím by ale paní Sweetimanová nechodila na něho.

„A copak ji trápí?“ zeptal se laskavě. „Jde o tu vraždu, pane major. Ten večer, jak se to stalo, Edna něco viděla.“

Johnnie Summerhayes přelétl rychle tmavýma očima z Edny na paní Sweetimanovou.

„Copak jste viděla, Edno?“ zeptal se. Edna se rozeřvala. Paní Sweetimanová to vzala sama do ruky.

„To víte, slyšely jsme povídat tohleto a támhleto. Něco budou klepy, něco bude pravda. Ale říká se, že ten večer přišla k paní Upwardové na kafe nějaká dáma. Je to pravda, pane major, nebo ne?“

„Ano, domnívám se, že ano.“

„Věděla jsem, že je to pravda, protože nám to povídal Bert Hayling.“

Albert Hayling byl místní představitel zákona a Summerhayes ho dobře znal. Mluvíval rozvláčně a rád dělával důležitého.

„Aha,“ řekl Summerhayes.

„Ale nevědí, kdo to byl, vidíte? No a Edna ji *viděla*.“ Johnnie Summerhayes se zadíval na Ednu. Stiskl rty, jako by se chystal zapískat.

„Tak vy jste ji viděla, Edno? Jak vcházela dovnitř — nebo jak šla pryč?“

„Jak vcházela dovnitř.“ Mírné vědomí vlastní důležitosti jí rozvázalo jazyk. „Stála jsem pod těmi stromy přes cestu v zatáčce a tam je úplná tma. Viděla jsem ji. Otevřela si vrátka a šla k vile, na verandě před vchodem chvíli stála — a pak vešla dovnitř.“ Summerhayes vyjasnil čelo.

„To je v pořádku,“ pravil. „Byla to slečna Hendersonová. Policie o tom ví. Sama jim to řekla.“ Edna zavrtěla hlavou.

„Nebyla to slečna Hendersonová,“ prohlásila. „Že ne — a kdo teda?“

„Nevím. Neviděla jsem jí do obličeje. Jak šla po cestičce i jak tam stála, tak ke mně byla zády. Ale nebyla to slečna Hendersonová.“

„Jak to víte, že to nebyla slečna Hendersonová, když jste jí neviděla do obličeje?“

„Protože měla světlé vlasy. A slečna Hendersonová je bruneta.“

Johnnie Summerhayes se na ni nedůvěřivě podíval. „Noc byla velmi tmavá. Sotva jste mohla rozeznat, jaké má kdo vlasy.“

„Ale přece to bylo vidět. Nad vchodem svítilo světlo. Nechali rozsvíceno, protože pan Robin byl s paní spisovatelkou v divadle. A ona stála přímo pod tou lampou. Měla tmavý kabát a byla bez klobouku a vlasy jí zlatě zářily, až oči přecházely. Viděla jsem to.“

Johnnie tiše zapískal. Měl teď v očích vážný výraz.

„V kolik to bylo?“ zeptal se. Edna popotáhla. „Nevím to přesně.“

„Přece víš, v kolik to bylo,“ napomenula ji paní Sweetimanová.

„Nebylo ještě devět. To bych byla slyšela bít hodiny na kostele. A bylo po půl deváté.“

„Tedy mezi půl devátou a devíti. Jak dlouho tam zůstala?“

„To nevím, pane major. Já už jsem tam víc nečekala. A ani jsem nic neslyšela. Že by jako byla vykřikla nebo sténala nebo tak.“

Edna to říkala, jako by jí to bylo líto.

Ale Johnnie Summerhayes věděl, že ani výkřiky, ani sténání slyšet nemohla. Řekl vážně:

„Udělat můžete jen jedno. O tomhle musí vědět policie.“

Edna propukla v dlouhé, přerývané vzlyky. „Táta ze mě stáhne kůži zaživa a nepomůže mi ani svatá bohorodička,“ kvílela.

Vrhla zoufalý pohled na paní Sweetimanovou a utekla do zadní místnosti. Paní Sweetimanová převzala suverénně kormidlo.

„Věc se má takhle, pane major,“ odpověděla na Summerhayesův tázavý pohled. „Edna něco provedla. Má přísného tatínka, snad až moc, ale člověk neví, co je dneska nejlepší. Zajímá se o ni jeden slušný mladík z Cullavonu, je to vážná známost a tatík tomu přeje, ale on je Reg z těch pomalejších a znáte dnešní děvčata. Edna drží poslední dobu s Charliem Mastersem.“

„Masters? Ten dělá u Cola na farmě, ne?“

„Ten samý. Dělá na farmě. A je ženatý a táta od dvou dětí. V jednom kuse má pletky s holkama a je to vůbec darebák. Edna nemá kouska rozumu, ale tatík jí to zatrh. A dobře udělal. No a víte, tak Edna šla jako včera večer s Regem do Cullavonu do kina — to aspoň řekla tátovi. Ale doopravdy šla na rande s tímhle Mastersem. Čekala na něho v té zátočině, kde se zřejmě scházívali. Jenže on nepřišel.“

Možná že ho žena zdržela doma, nebo už lítá za jinou, ale fakt je, že se neobjevil. Edna čekala, až toho nechala. Jenže chápete, je jí trapné vysvětlovat, co tam dělala, když měla jet autobusem do Cullavonu.“

Johnnie Summerhayes přitakal. Potlačil nemístný údiv nad tím, že nepůvabná Edna má dost sexappealu, aby vzbudila pozornost hned dvou mužů, a rozhodl o situaci po praktické stránce.

„Nechce s tím tedy jít na Berta Haylinga,“ pochopil rychle.

„No právě, pane major.“

Summerhayes rychle přemýšlel.

„Obávám se, že o tom bude muset zpravit policii,“ řekl mírně.

„To jsem jí taky říkala, pane major,“ přitakala paní Sweetimanová.

„Ale oni budou jistě jednat taktně, pokud jde o — ehm — okolnosti. Snad by ani nemusela vypovídat u soudu. A co jim řekne, to si nechají pro sebe. Mohl bych zatelefonovat Spencovi a požádat ho, aby sem přijel — anebo — ještě lépe, odvezu slečnu Ednu do Kilchesteru vozem sám. Když půjde na policii tam, nemusí nikdo odsud nic vědět. Jenom bych jim napřed zavolal, že přijedeme.“

A tak po krátkém telefonním rozhovoru popotahující Edna v kabátě zapjatém na všechny knoflíky a povzbuzena poklepáním na rameno od paní Sweetimanové nastoupila do kombiku a major Summerhayes se rychle rozjel směrem na Kilchester.

20. KAPITOLA

Hercule Poirot seděl u vrchního policejního inspektora Spence v jeho kilchesterské kanceláři. Opíral se na židli dozadu, oči měl přivřené a prsty na břichu se mu právě jen dotýkaly špičkami.

Vrchní policejní inspektor přijímal hlášení, předával instrukce nějakému seržantovi a pak konečně pohlédl přes rameno na svého společníka.

„Napadá vás něco, monsieur Poirot?“ zeptal se.

„Já přemýšlím,“ řekl Poirot. „Já kontroluji.“

„Zapomněl jsem se vás zeptat, jestli jste dostal něco užitečného z Jamese Bentleyho, jak jste byl za ním.“

Poirot zavrtěl hlavou. Zamračil se.

Na Jamese Bentleyho právě myslel.

Je to k zoufání, říkal si usouzený Poirot v duchu, že právě v tomhle případě, kdy nabídl své služby bez nároku na odměnu, jen z úcty a přátelství k jednomu z duše poctivému policejnímu úředníkovi, chybí oběti okolností tak dokonale jakákoli romantická aureola. Kdyby to aspoň byla krásná mladá dívka, vylekaná a nevinná, nebo sympatický čestný mladík, také vylekaný, jenž ale „zkrvavenou hlavu nesklonil“, pomyslel si Poirot, který poslední dobou zhusta čítal anglickou poezii v jedné antologii. Místo toho má Jamese Bentleyho, patologický případ, jak zákon káže, člověka povýtce sobeckého, který asi v životě nepomyslel na nikoho jiného než na sebe. Člověka, který mu ani neprojevívá vděčnost za úsilí ho zachránit — skoro by se dalo říct, že ho to ani nezajímá.

Na mou víru, říkal si v duchu Poirot, měli bychom ho nechat katově oprátce, když je mu to zřejmě tak jedno...

Ne, tak daleko to nesmí dojít.

Do těchto úvah vpadl hlas vrchního policejního inspektora.

„Náš interview,“ řekl Poirot, „byl, mohu-li to tak nazvat, zcela neproduktivní. Cokoli užitečného, co by si byl mohl Bentley zapamatovat, to si nezapamatoval — a co si zapamatoval, to jest tak vágní a nejisté, že na tom nelze budovat. Na každý pád se dá s velkou pravděpodobností tvrdit, že paní McGintyová byla rozčilená článkem v *Sunday Comet*, vykládala o tom Bentleymu a zvláště se zmínila o někom, kdo ‚měl s tou vraždou něco společného a žije nyní v Broadhinny‘.“

„S kterou vraždou?“ zeptal se vrchní policejní inspektor Spence ostře.

„To Bentley nevěděl jistě,“ pravil Poirot. „Uvedl dosti váhavě Craigovo jméno — předpokládám ale, že dříve neslyšel než o Craigovi, a tak si zapamatoval právě tento případ. Ten ‚někdo‘ prý byla žena. On dokonce citoval slova paní McGintyové: ‚Pyšná jako páv a nic jí není dost noblí.‘“

„Pyšná jako páv?“

„Mais oui,“ přitakal Poirot. „Sugestivní popis, není-liž pravda?“

„Ví se, o které pyšné dámě to mluvila?“

„Bentley se domníval, že o paní Upwardové — avšak pokud mohu posoudit, bez seriózního důvodu.“

Spence potřásl hlavou.

„Pravděpodobně proto, že to byla pyšná a pánovitá paní — řekl bych, že tyto vlastnosti u ní byly zřejmé na první pohled. Ale nemohla to být paní Upwardová, protože paní Upwardová je mrtvá a zemřela ze stejného důvodu jako paní McGintyová — protože poznala jistou fotografii.“

Poirot řekl smutně: „Já ji varoval.“

Spence zamumlal podrážděně:

„Lily Gambollová! Co se týká věku, přicházejí v úvahu jen dvě, paní Rendellová a paní Carpenterová. Nepočítám to Hendersonovic děvče — její minulost známe.“

„A u těch dvou ne?“

Spence si povzdychl.

„Víte, jak to dneska vypadá. Válkou se všechno zamotalo. Polepšovna, kde byla Lily Gambollová, dostala přímý zásah a všechny písemnosti přišly ke zničení. Nebo vezte lidi. Zjistit něco o lidech je hnedle nemožné. Tak třeba Broadhinny: něco bližšího víme jedině o Summerhayesových, protože jejich rod tu žije tři sta let, a o Guyovi Carpenterovi, který je z průmyslnického rodu Carpenterů. Ale ostatní — všechny informace veškeré žádné. Doktor Rendell je členem lékařské komory, víme, kde promoval a kde praktikoval, ale nevíme, z jaké je rodiny. Jeho manželka pochází od Dublinu. Eve Selkirková byla hezká mladá válečná vdova, než si ji vzal Guy Carpenter. Hezkou mladou válečnou vdovu může dělat každá druhá ženská. Vezměte Wetherbyovy — jezdili po světě semhle, támhle a kde všude. Proč? Měli k tomu důvod? Zpronevěřil snad Wetherby peníze? Byli zapleteni do nějakého skandálu? Neříkám, že si o lidech nedokážeme nic zjistit. Dokážeme — ale chce to čas. Lidi sami vám nepomůžou.“

„Neboť mají co skrývat — ale vražda to být nemusí.“

„Správně. Možná že měli nějaký malér s policií nebo se stydí za nízký původ nebo jde o nějaký všední společenský skandál. Ale ať je to cokoli, dali si velkou práci, aby to ututlali — a proto je to těžké odhalit.“

„Nikoli však nemožné.“

„To ne. Nemožné to není — chce to jen čas. Jak jsem povídal — jestli je Lily Gambollová v Broadhinny, tak je to *bud'* Eve Carpenterová nebo Shelagh Rendellová. Vyslechl jsem je obě — kvůli bezpečnostním opatřením, tak jsem jim to zdůvodnil. Obě tvrdily, že byly doma — samy. Paní Carpenterová se koukala jako vtělená nevinnost těma svýma modrýma očima, paní Rendellová byla nervózní — jenže ona je vůbec nervózní ženská, podle toho se nedá soudit.“

„Ano,“ přisvědčil Poirot zamyšleně. „Ona jest nervózní.“

Vzpomněl si na paní Rendellovou v zahradě Long Meadows. Paní Rendellová dostala anonymní dopis, nebo to aspoň tvrdila. Přemítal v duchu — jako už častokrát — o tom, co mu řekla.

Spence pokračoval:

„A musíme postupovat opatrně — protože i kdyby to byla jedna z nich, je ta druhá nevinná.“

„A Guy Carpenter je budoucí poslanec a velké místní zvíře.“

„To by mu nepomohlo, kdyby byl pachatelem nebo spolupachatelem té vraždy,“ řekl Spence chmurně.

„Já vím. Je ale nutno mít jistotu, není-liž pravda?“

„Správně. Každopádně se mnou ale budete souhlasit, že je to jedna nebo druhá, ne?“

Poirot si povzdechl:

„Nikoli — nikoli — to bych nemohl tvrdit. Jsou i jiné možnosti.“

„Jako například?“

Poirot chvíli mlčel a potom se zeptal docela jiným, téměř hovorovým tónem:

„Proč lidé schovávají fotografie?“

„Proč? Ví bůh! Proč schovávají lidi všelijaké krámy — hlouposti — zbytečnosti, drobnůstky. Prostě to schovávají a basta.“

„Až k jistému bodu s vámi souhlasím. Někteří lidé schovávají věci. Někteří lidé zahodí všechno, jakmile to už nepotřebují. To ano, to jest věcí povahy. Já ale mluvím speciálně o fotografiích. Proč schovávají lidé obzvláště *fotografie*?“

„Jak jsem řekl, protože nejsou zvyklí věci zahazovat. Nebo protože jim připomínají —“

Poirot se chytil těchto slov.

„*Précisément*. Fotografie jim *připomínají*. A teď se znovu zeptáme — proč? Proč si žena schovává fotografii z mládí? A já říkám, že první důvod — základní — je marnivost. Bývá hezká jako dívka a schovává svou fotografii, aby si připomínala, jaká hezká dívka bývala. Dodává jí to odvahy, když jí zrcadlo ukazuje nemilé věci. Pak řekne přítelkyni: ‚To jsem já, když mi bylo osmnáct...‘ a vzdychne... Souhlasíte?“

„Ano — ano, řekl bych, že to tak bývá.“

„Tedy toto je důvod č. 1. Marnivost. Nyní důvod č. 2. Sentiment.“

„Copak to není jedno a totéž?“

„Nikoli, nikoli tak zcela. Neboť sentiment vás vede k tomu, že si schováte nikoli vlastní fotografii, nýbrž fotografii někoho jiného. Obrázek vdané dcery — když byla dítě a seděla na kožešině před krbem v tylovém hávu.“

„Viděl jsem už takové fotky.“ Spence se zazubil.

„Ano. Bývají velice trapné pro fotografovaný objekt, leč matky, ty v tom nacházejí zálibu. A synové a dcery často schovávají fotografie svých matek, speciálně když — řekněme — matka zemřela mladá. ‚To byla moje matka jako mladé děvče!‘ “

„Začínám chápat, kam tím míříte, Poirote.“

„A ona jest ještě možná třetí kategorie. Ani marnivost, ani sentiment, ani láska — snad nenávisť — co říkáte?“

„Nenávisť?“

„Ano. Aby touha po pomstě byla stále silná. Někdo, kdo vám ublížil — vy si schováváte fotografii, abyste nezapomněl, není-liž pravda?“

„Ale to se nevztahuje na tento případ?“

„Myslíte?“

„Kam tím vlastně míříte?“

Poirot zahučel:

„Zprávy v novinách jsou často nepřesné. Ta *Sunday Comet* psala, že Eva Kanová byla zaměstnána u Craigů jako vychovatelka. Bylo tomu skutečně tak?“

„Ano, bylo. Jenže my vycházíme z předpokladu, že hledáme Lily Gambollovou.“

Poirot se náhle na židli strnule napřímil. Zahrozil Spenceovi přísně ukazováčkem.

„Pohleďte! Pohleďte na fotografii Lily Gambollové! Není hezká — ne! Upřímně řečeno, s těmi brýlemi a s těmi zuby je odporně ošklivá. Tedy nikdo by si neschoval tuto fotografii z důvodu prvního. Žádná žena by si tuto fotografii neschovala z marnivosti. Kdyby Eve Carpenterová nebo Shelagh Rendellová, které jsou obě hezké ženy, speciálně Eve Carpenterová, měly takovou svou fotografii, roztrhaly by ji rychle na malé kousíčky, aby ji nikdo neviděl!“

„Hm, na tom něco je.“

„Tedy důvod č. 1 můžeme eliminovat. Teď vezmeme sentiment. Miloval někdo Lily Gambollovou v tom věku? Celý problém Lily Gambollové byl v tom, že nikdo. Byla nemilovaným, nechtěným dítětem. Osoba, která ji měla nejraději, byla její teta a její teta zemřela sekáčkem na maso. Nebyl to tedy sentiment, který zachoval tuto fotografii. A pomsta? Nikdo ji nenáviděl. Její zavražděná teta byla osamělá žena bez manžela a bez blízkých přátel. Nikdo necítil nenávisť k ubohému proletářskému dítěti — jen soucit.“

„Koukejte, monsieur Poirote, z vaší řeči vlastně vyplývá, že by si tuhle fotku neschoval *nikdo*.“

„Máte pravdu — to jest výsledek mých úvah.“

„Ale někdo přece. Protože ji paní Upwardová viděla.“

„Vskutku?“

„Krucisakra, vždyť jste mi to přece sám řekl. Ona to aspoň tvrdila.“

„Ano, ona to tvrdila,“ řekl Poirot. „Leč nebožka paní Upwardová byla v mnohých aspektech tajnůstkářka. Měla ráda věci tak, jak jí to konvenovalo. Já jsem jí ukázal fotografie a ona jednu z nich poznala. Leč poté — z jistého důvodu — si chtěla identifikování nechat pro sebe. Chtěla, abychom tak řekli, reagovat na jistou situaci způsobem, který jí vyhovoval. A tak, protože to byla dáma velmi důvtipná, schválně ukázala na *nesprávnou* fotografii. Tím si uchovala svou vědomost pro sebe.“

„Ale proč?“

„Protože, jak říkám, chtěla hrát sólo.“

„Přece by za tím nevězely vyděračské úmysly? Byla velmi zámožná, to víte, vdova po továrníkovi ze severu.“

„Och, to ne, vyděračské úmysly nikoli. Spíše charitativní. Řekněme, že dotyčná osoba je jí milá a že nechce prozradit tajemství. Přesto je ale *zvědavá*. Chce si s tou osobou pohovořit privátně. A přitom zjistit, jestli ta osoba měla něco společného se smrtí paní McGintyové. Asi tak nějak.“

„Takže my musíme vzít v úvahu zbylé tři fotky?“

„Máte pravdu. Paní Upwardová chtěla rendezvous s tou osobou při první příležitosti. Ta přišla, když její syn a paní Oliverová odjeli do oblastního divadla v Cullenquay.“

„A *ona zatelefonovala Deirdre Hendersonové*. Takže vstupuje zas na scénu Deirdre Hendersonová. A její matka!“

Vrchní inspektor Spence pohlédl smutně na Poirota a potřásl hlavou.

„Vy jen když nám to můžete hodně zamotat, vidíte, monsieur Poirote?“ pravil.

21. KAPITOLA

Na osobu tak těžce chorou, jak paní Wetherbyovou obvykle líčilo komuniké o jejím zdravotním stavu, kráčela tato dáma domů z pošty s překvapivou svěžestí.

Až teprve když za ní zapadly domovní dveře, zavrávorala slabostí a sklesla v salonu na divan.

Zvonek byl na dosah, a tak zazvonila.

Jelikož se nic nedělo, zazvonila znovu a tentokrát držela prst na zvonku hezkou chvíli.

Nato se objevila Maude Williamsová. Měla na sobě květované pracovní kalhoty a v ruce držela mop.

„Zvonila jste, milostpaní?“

„Zvonila jsem dvakrát. Je potřeba, abyste přišla okamžitě, jakmile zazvoním. Co když mě přepadne vážná nevolnost?“

„Prosím za prominutí, milostpaní. Byla jsem nahoře.“

„To vím. Byla jste v mém pokoji. Slyšela jsem vás seshora. A vytahovala jste tam zásuvky. Nedovedu si to vysvětlit. Máte přece dost jiného na práci, než abyste mi kramařila ve věcech.“

„Nikde jsem nekramařila. Uklízela jsem, co jste tam nechala válet.“

„Nesmysl. Lidé jako vy vždycky strkají nos, kam nemají. Cítím se velice vyčerpaná. Je slečna Deirdre doma?“

„Šla se psem na procházku.“

„To je ale hloupé. Mohla vědět, že ji budu potřebovat. Ušlehejte mi vejce v mléce a přidejte trochu koňaku. Koňak je v baru v jídelně.“

„Jsou tam už jenom tři vejce zítra na snídani.“

„Tak se někdo bude muset obejít bez vejce. Pospěšte si, ano? Nestůjte tu a nekoukejte na mě tak. A jste moc namalovaná. To se nesluší.“

Halou se rozlehl štěkot a Deirdre s teriérem vstoupila do pokoje právě ve chvíli, kdy Maude vycházela.

„Slyšela jsem tě.“ Deirdre sotva dechu popadala. „Cos jí to říkala?“

„Nic.“

„Koukala jako tisíc čertů.“

„Odkázala jsem ji do patřičných mezí. Drzá holka!“

„Bylo to nutné, matinko, můj miláčku? Dneska je to tak těžké někoho sehnat. A ona přece umí výborně vařit.“

„Zřejmě je ti úplně jedno, že se ke *mně* chová neuctivě. No, však já už tu s vámi dlouho nebudu.“ Paní Wetherbyová obrátila oči v sloup a zalapala po dechu. „Zašla jsem na procházce příliš daleko,“ zašeptala.

„Neměl jsi nikam chodit, miláčku. Proč jsi mi neřekla, že chceš jít ven?“

„Domnívala jsem se, že mi čerstvý vzduch udělá dobře. Je tu tak dusno. Na tom nezáleží. Jak jsi jednou lidem na obtíž, nechce se ti doopravdy žít!“

„Nejsi přece nikomu na obtíž, miláčku. Umřela bych bez tebe.“

„Jsi hodná, holčičko, — ale vidím sama, jak tě to unavuje a jak ti to jde na nervy.“

„Co tě napadá — co tě napadá,“ odporovala Deirdre vášnivě.

Paní Wetherbyová zavzdychala a spustila víčka. „Nemohu — nemohu už mluvit,“ zašeptala. „Musím zůstat klidně ležet.“

„Řeknu Maude, aby si pospíšila s tím vaječným koňákem.“

Deirdre vyběhla z místnosti. Ve spěchu zachytila loktem za stůl a bronzový bůžek spadl na zem.

„Nešiko nešikovná,“ zašeptala paní Wetherbyová a přimhouřila bolestně oči.

Otevřely se dveře a vešel pan Wetherby. Chvilí tam stál. Paní Wetherbyová otevřela oči.

„Ach, to jsi ty, Rogere?“

„Přišel jsem se podívat, co znamená ten randál. V tomhle domě se nedá v klidu číst.“

„To byla jen Deirdre, drahý. Vrátila se se psem.“

Pan Wetherby se sklonil a zdvihl bronzovou nestvůru ze země.

„Deirdre je snad už dost stará, aby pořád neshazovala věci na zem.“

„Je prostě trochu neohrabaná.“

„V jejím věku je to absurdní. A nemůže se postarat, aby pes neštěkal?“

„Řeknu jí to, Rogere.“

„Jestliže tu žije s námi, musí respektovat naše přání a nesmí se chovat, jako by dům patřil jí.“

„Možná že by ti bylo milejší, kdyby se odstěhovala,“ nadhodila tiše paní Wetherbyová. Zpod přimhouřených víček manžela pozorovala.

„Ne, ovšemže ne. Přirozeně je náš domov také jejím domovem. Vyžaduji jen, aby měla rozum a dbala trochu na své způsoby.“
Dodal: „Byla jsi venku, Edith?“

„Ano. Zašla jsem jen na poštu.“

„Ještě žádné zprávy o ubohé paní Upwardové?“

„Policie pořád ještě neví, kdo to byl.“

„Zdá se, že jsou docela neschopní. Jaký byl důvod k vraždě? Kdo zdědí peníze?“

„Zřejmě syn.“

„Ano — ano, pak to tedy opravdu vypadá, že to musel být nějaký tulák. Měla bys říci holce, aby si dala pozor a nechávala domovní dveře zamknuté. A od setmění aby je otvírala jen na řetěz. Dneska se takový násilník nelekne ničeho.“

„U Upwardových zřejmě nic neukradli.“

„Zvláštní.“

„To nebylo jako u paní McGintyové,“ řekla paní Wetherbyová.

„U paní McGintyové? Jo, u té posluhovačky! Co má paní McGintyová co dělat s paní Upwardovou?“

„Chodila k ní posluhovat.“

„Nebud' pošetilá, Edith.“

Paní Wetherbyová opět zavřela oči. Když pan Wetherby vyšel z pokoje, usmála se pro sebe.

Trhla sebou a otevřela oči, když zjistila, že nad ní stojí Maude se sklenicí v ruce.

„Vaječný koňak, milostpaní,“ řekla Maude.

Měla silný, jasný hlas. Až příliš se rozléhal v zmrtnvélém domě.

Paní Wetherbyová vzhlédla a projel jí mlhavý pocit strachu.

Jak je to děvče vysoké a nepoddajné! Stojí tu nade mnou jako — „jako posel zkázy“, pomyslela si paní Wetherbyová — a pak začala uvažovat, proč jí přicházejí takové podivné myšlenky.

Vzepřela se na lokti a vzala sklenku.

„Děkuji vám. Maude.“ řekla.

Maude se otočila a vyšla z místnosti.

Paní Wetherbyová se ještě hezkou chvíli cítila nějak nesvá.

22. KAPITOLA

I

Hercule Poirot se vracel taxíkem do Broadhinny.

Byl unaven, protože přemýšlel. Přemýšlení je vždycky vyčerpávající. A nadto mu stále nepřináší žádoucí výsledek. Má pocit, jako by byl do nějaké látky vetkán jasně patrný vzor a on, ač drží látku v ruce, nemůže ten vzor rozeznat.

Ale je tam. V tom je ten vtip. Je tam se vším všudy. Jenže tenhle vzor má ochranné zabarvení a jen lehounce načrtnuté kontury, proto není hned patrný.

Kousek za Kilchesterem minul jeho vůz Summerhayesův kombi jedoucí v protisměru. Za volantem seděl Johnnie a měl vedle sebe

spolujezdce. Poirot si jich sotva všiml. Byl pořád ještě ponořen do úvah.

V Long Meadows se pak odebral do obývacího pokoje. Odstranil z nejpříjemnější židle v místnosti cedník obsahující špenát a usedl. Seshora sem slabě doléhalo ťukání psacího stroje. Robin Upward se tam potýkal s nějakou hrou. Roztrhal už tři verze, jak sdělil Poirotovi. Prostě se nedokáže soustředit.

Robin snad pociťoval upřímný zármutek nad matčinou smrtí, přesto ale zůstával Robinem Upwardem, který myslí především na sebe.

„Madre,“ prohlašoval slavnostně, „by si přála, abych pokračoval v práci.“

Hercule Poirot slyšel už mnoho lidí vyjadřovat podobné pocity. Tyto předpoklady bývají zpravidla velmi příhodné a truchlící pozůstali nepochybují o tom, že se přání jejich drahých zesnulých kryje s jejich vlastními záměry.

V tomto případě však Robin asi nenadsazoval. Paní Upwardová si nesmírně cenila synovy práce a byla na něho nemálo pyšná.

Poirot se opřel dozadu a zavřel oči.

Myslel na paní Upwardovou. Uvažoval, jaká vlastně doopravdy byla. Vzpomněl si na úsloví jednoho policejního úředníka, které kdy si zaslechl.

„Rozebereme ho a uvidíme, co ho pohání.“

Co pohánělo paní Upwardovou?

Práskly dveře a Maureen Summerhayesová vpadla dovnitř. Vlasy jí divoce vlály.

„Nedovedu si představit, kde vězí Johnnie,“ řekla. „Jel jenom na poštu s těmi doporučenými zásilkami. Měl by být zpátky už kolik hodin. Potřebuju spravit vrátka u kurníku.“

Pravý kavalír, uvědomil si Poirot, by se galantně nabídl, že vrátka u kurníku spraví sám. Poirot se nenabídl. Chtěl dál přemýšlet o dvou vraždách a o povaze paní Upwardové.

„A ten dotazník z ministerstva zemědělství ne a ne najít,“ pokračovala Maureen. „Už jsem hledala všude.“

„Špenát je na pohovce,“ snažil se jí pomoci Poirot.

Maureen momentálně špenát nezajímal.

„Ten dotazník přece přišel minulý týden,“ dumala. „Musela jsem ho někam dát. Možná že to bylo, jak jsem Johnniemu spravovala pulovr.“

Přeběhla k sekretáři a začala vytahovat šuplíky. Jejich obsah většinou házela bez okolků na zem. Pohled na ni přinášel Poirotovi hotové utrpení.

Náhle vyrazila triumfální výkřik.

„Už ho mám!“

Rozradostněna vyběhla z pokoje.

Hercule Poirot vzdychl a ponořil se opět do meditací.

Je třeba všechno si v hlavě srovnat a metodicky utřídit.

Zamračil se. Při pohledu na hromadu rozházených věcí na podlaze vedle sekretáře se nemohl soustředit. Takhle něco hledat!

Postupovat přesně a metodicky. To je nejdůležitější.

Přesně a metodicky.

Ačkoli si pootočil židli, viděl pořád ještě ten zmatek na podlaze. Šití, hromada ponožek, dopisy, klubka vlny, časopisy, pečetní vosk, fotografie, pulovr —

To je k nevydržení.

Poirot vstal, přistoupil k sekretáři a rychlými, obratnými pohyby se jal uklízet věci do otevřených zásuvek.

Pulovr, ponožky, vlnu na pletení. A pak do druhé zásuvky pečetní vosk, fotografie, dopisy.

Zazvonil telefon.

Trhl sebou, jak pronikavě zadrnčel.

Přešel k telefonu a zvedl sluchátko.

„‘Allo, ‘allo, ‘allo!“ pravil.

Dolehl k němu hlas vrchního policejního inspektora Spence.

„Á, to jste vy, monsieur Poirote? Vás právě potřebuju.“

Spence byl po hlase téměř k nepoznání. Velmi ustaraný člověk byl vystřídán chlapíkem plným sebedůvěry.

„Nasadil jste mi pěkného brouka do hlavy s tou nepravou fotografií,“ řekl s blahovolnou výčitkou. „Máme tu novou výpověď. Od holky z broadhinnské pošty. Major Summerhayes ji právě přivezl. Zřejmě stála ten večer prakticky u vily a viděla tam vcházet nějakou ženskou. Mezi půl devátou a devíti. A nebyla to Deirdre Henderso-

nová, nýbrž blondýnka. Čili se ocitáme zase tam, kde jsme byli — je to určitě jedna z nich — Eve Carpenterová nebo Shelagh Rendellová. Otázka je jenom která.“

Poirot otevřel ústa, ale nepromluvil. Opatrně, zamyšleně zavěsil sluchátko.

Zůstal tam stát a zíral nevidoucímá očima před sebe.

Telefon zazvonil znovu.

„‘allo! ‘allo! ‘allo!“

„Mohla bych mluvit s panem Poirotem, prosím vás?“

„Hercule Poirot u aparátu.“

„Myslela jsem si to. Tady je Maude Williamsová. Na poště za čtvrt hodiny?“

„Budu tam.“ Zavěsil.

Koukl se na nohy. Měl by se přezout. Bolí ho nohy. Ale co — na tom nesejde.

Poirot si odhodlaně narazil klobouk a vyšel ze stavení.

Na cestě z kopce ho pozdravil jeden z podřízených vrchního policejního inspektora Spence; vycházel právě od Upwardů.

„Dobré jitro, monsieur Poirote!“

Poirot pozdrav zdvořile opětoval. Všiml si, že seržant Fletcher vypadá vzrušeně.

„Šéf mě tam poslal, abych to ještě jednou pročesal,“ vysvětloval. „Víte, jestli jsme nějakou maličkost nepřehlédli. Jeden nikdy neví, že. Prohlédli jsme samozřejmě psací stůl, ale šéfa napadlo, že by tam mohla být tajná zásuvka — asi se dal na špionážní romány. Tajná zásuvka tam sice nebyla, ale pak jsem se vrhl na knihy. Někdy lidé nechají dopis v knize, kterou právě čtou, víte?“

Poirot řekl, že ví. „A našel jste něco?“ zeptal se zdvořile.

„Nenašel jsem dopis ani nic takového, to ne. Ale našel jsem něco zajímavého — aspoň já si myslím, že je to zajímavé. Podívejte se.“

Vybalil z novinového papíru starou, dost ohmatanou knihu.

„Byla na polici v knihovně. Stará kniha, vydaná před lety. Ale podívejte se semhle.“ Otevřel ji a ukázal na patitul. Bylo přes něj tužkou napsáno: Evelyn H.

„Zajímavé, nemyslíte? Připomíná to nápadně to jméno, jestli si vzpomínáte —“

„— které přijala Eva Kanová, když opouštěla Anglii. Vzpomínám si,“ pravil Poirot.

„Když paní McGintyová objevila jednu z těch fotek tady v Broadhinny, tak to zřejmě musela být naše paní Upwardová. Trochu to komplikuje situaci, ne?“

„To tedy komplikuje,“ přitakal Poirot s citem. „Já vás ujišťuji, že až přijdete k vrchnímu inspektoru Spencovi s tímto objevem, bude si rvát vlasy i s kořeny — ano, určitě i s kořeny.“

„Snad to nebude tak strašné,“ mínil seržant Fletcher.

Poirot neodpověděl. Kráčel z kopce. Přestal přemýšlet. Vůbec nic už nedává smysl.

Zašel na poštu. Maude Williamsová si tam prohlížela vzorky na pletení. Poirot ji oslovil. Stoupl si k přepážce, kde se prodávaly známky. Když si Maude vybrala, přišla paní Sweetimanová k němu a on si koupil nějaké známky. Maude vyšla z krámu.

Paní Sweetimanová měla zřejmě moc práce, takže jí nebylo do řeči. Poirot dokázal odejít za Maude poměrně rychle. Dohonil ji kousíček dál na silnici a srovnal krok podle ní.

Paní Sweetimanová koukala na poště z okna a říkala si pobouřeně: „No ne, ti cizinci! Jsou všichni stejní, Petr jako Pavel. Mohl by být dobře jejím dědečkem!“

II

„*Eh bien*,“ prohlásil Poirot, „máte mi co říci?“

„Nevím, jestli je to důležité. Někdo se pokoušel dostat oknem k paní Wetherbyové do pokoje.“

„Kdy?“

„Dnes dopoledne. *Ona* šla ven a dcera byla na špacíru se psem. Starý mrož se zavřel v pracovně jako obvykle. Já bych normálně bývala v kuchyni — má okno na druhou stranu jako pracovna — ale zdálo se mi, že je to dobrá příležitost — chápete?“

Poirot přikývl.

„Tak jsem vyklusala nahoru a šup do ložnice vzácné paní z Kyselova. Ona chce mít všude zavřino a zabeďněno, co se stala ta vraž-

da. Vůbec ani závan čerstvého vzduchu. Jak mě ten člověk zblejsk, sjel dolů a hasil si to pryč. Žebřík tam nechal zahradník — prořezával břečťan a právě odešel na svačinu.“

„Kdo to byl? Můžete mi ho popsat?“

„Sotva jsem ho zahlédla. Než jsem doběhla k oknu, byl ze žebříku dole a pryč, a předtím jsem ho viděla proti slunci, takže jsem obličej nerozeznala.“

„Jste si jista, že to byl *opravdu* muž?“

Maude uvažovala.

„Byl ustrojený jako mužský — na hlavě měl starý filcák. Mohla to být samosebou i žena...“

„To je zajímavé,“ řekl Poirot. „To je velmi zajímavé. Ještě něco?“

„Momentálně ne. Těch krámů, co ta baba schovává! Musí mít o kolečko víc. Dneska ráno jsem ji neslyšela vejít a ona mi vynadala, že se jí hrabu ve věcech. Nejradši bych jí zakroutila krk. Jestli si kdo kdy zaslouhoval zavraždit, tak je to naše panička. Nesnesitelná proti-va!“

Poirot zašeptal tiše:

„Evelyn Hopeová...“

„Cože?“ Otočila se k němu.

„Tak vy znáte to jméno?“

„No — ano... Tak si přece začala říkat ta Eva — jak se jmenovala — , když odjela do Austrálie. Stálo to v těch novinách — v *Sunday Comet*.“

„V *Sunday Comet* stálo mnoho věcí, leč toto nikoli. Policie našla toto jméno napsané v jedné knize ve vile paní Upwardové.“

„Tak to přece jen byla ona — přece jen tam neumřela... Michael měl pravdu.“

„Michael?“

Maude prohlásila příkře:

„Nemůžu se už zdržovat. Musím podávat oběd a přišla bych pozdě. Mám to všechno v troubě a vysušilo by se mi to.“

Utekla mu. Poirot se za ní díval.

Paní poštmistrová Sweetimanová, nos přilepený na okenní tabuli, uvažovala, jestli ten cizí dědek činil Wetherbyovic holce nemístní návrhy...

III

Po návratu do Long Meadows si Poirot zul boty a vzal si pantofle. Nejsou sice chic, podle jeho mínění nikoli zcela *comme il faut* — ale někdy je také třeba si ulevit.

Sedl si do křesla a znovu se zamyslel. Měl dost o čem přemýšlet. Nepostřehl některé věci — maličkosti.

Vzorek existuje. Potřebuje jen dát dohromady.

Maureen vypráví zasněně se sklenicí v ruce — klade otázku... Paní Oliverová líčí večer v oblastním divadle. Cecil? Michael? Byl si téměř jist, že se zmínila o jakémsi Michaelovi — Eva Kanová, vychovatelka u Craigů —

Eva — Evelyn...

No ovšem! Evelyn!

23. KAPITOLA

Eve Carpenterová přišla k Summerhayesovým jako domů; všichni k nim tak chodili a každý návštěvník si přitom posloužil dveřmi nebo oknem, jak mu to právě nejlépe vyhovovalo.

Hledala Hercula Poirota, a když ho našla, nechodila dlouho kolem horké kaše.

„Podívejte se,“ řekla mu. „Vy jste detektiv a máte prý být dobrý detektiv. Já si vás teda najmu.“

„Avšak nejsem-li k najmutí? *Mon Dieu*, já přeci nejsem taxametr!“

„Jste soukromý detektiv a soukromí detektivové dostávají přece zapláceno, ne?“

„Bývá ten zvyk.“

„No, vždyť to povídám. Zaplatím vám. A zaplatím vám dobře.“

„Proč? Co chcete, abych učinil?“

Eve Carpenterová prohlásila ostře:

„Abyste mě chránil před policií. Ti chlapi se zbláznili. Vlezlo jim do hlavy, že jsem Upwardku zabila já. Čmuhají kolem dokola, na všechno možné se vyptávají — tahají ze mne rozumy. Přivedou mě do blázince.“

Poirot se na ni zadíval. V něčem má jistě pravdu. Vypadá mnohem starší, než když ji poprvé spatřil před několika týdny. Kruhy pod očima svědčí o bezesných nocích. Od úst k bradě se táhnou vrásky, a když si zapaluje cigaretu, ruka se jí nápadně chvěje.

„Musíte tomu učinit přítrž,“ řekla. „Musíte.“

„Ale, madame, co bych já mohl činit?“

„Zbavit mě jich nějak. Taková drzost! Kdyby Guy byl chlap, tak by jim to zarazil. Nedovolil by, aby mě pronásledovali.“

„A on — nic nedělá?“

Přiznala se chmurně:

„Neřekla jsem mu to. Káže, jak máme policii všemožně pomáhat. *Jemu* se to mluví! On byl ten večer na nějaké zatracené politické schůzi.“

„A vy?“

„Já jsem prostě seděla doma. Vlastně jsem poslouchala rádio.“

„Můžete-li to dokázat —“

„Jak bych to mohla dokázat? Nabídla jsem Croftovým závratnou částku, aby řekli, že přišli dovnitř a viděli mě — ale on to nechtěl, svině zatracená.“

„To byl čin z vaší strany velice nemoudrý.“

„Nechápu proč. Tím by byla celá záležitost vyřízená.“

„Pravděpodobně jste přesvědčila vaše služebnictvo, že jste spáchala vraždu.“

„Hm — stejně už jsem Croftovi zaplatila za —“

„Za co?“

„Za nic.“

„Nezapomeňte — chcete, abych vám pomohl.“

„Ale — to není nic důležitého. Croft jen od ní bral vzkaz.“

„Od paní Upwardové?“

„Ano. Abych k ní ten večer přišla.“

„A vy tvrdíte, že jste tam nešla?“

„Co bych tam dělala? Ztracená bába protivná! Co bych za ní chodila a poslouchala její fňukání? To bych musela být praštěná pavlačí.“

„Kdy telefonovala?“

„Nebyla jsem doma, tak to nevím přesně. Asi mezi pátou a šestou. Croft bral telefon.“

„A vy jste mu dala peníze, aby zapomněl, že bral telefon. Proč?“

„Nebud'te stupidní. Nechtěla jsem, aby mě s tím otravovali.“

„A pak mu nabídnete peníze, aby vám obstaral alibi? Co myslíte, že si asi pomyslí — on a jeho žena?“

„Koho to zajímá?“

„Porotu by to mohlo zajímat,“ řekl Poirot chmurně.

Zírala na něho.

„To nemyslíte vážně!“

„Já to myslím vážně.“

„Oni by věřili sluhovi — a ne mně?“

Poirot se na ni zahleděl.

Taková nepokrytá hrubost a hloupost! Popudí si proti sobě lidi, kteří by jí mohli pomoci. Krátkozraká, hloupá taktika. Krátkozraká

Takové kouzelné velké modré oči.

Řekl tiše:

„Proč nenosíte brýle, madame? Potřebujete je.“

„Co? Hm, někdy šije beru. Nosila jsem je jako dítě.“

„A měla jste rovnátka na zuby.“

Překvapilo ji to.

„A víte, že ano? Proč se na to vlastně ptáte?“

„Z ošklivého kachňátka se stala labuť?“

„Teda ošklivá jsem byla.“

„Myslela si to vaše matka?“

Odsekla:

„Na matku se nepamatuju. A o čem se to sakra vybavujeme? Přijímáte mou nabídku?“

„Lituji, ale není to možno.“

„Proč to není možné?“

„Protože v této záležitosti zastupuji zájmy Jamese Bentleyho.“

„Jamese Bentleyho? Aha, vy myslíte toho debila, co zabil tu posluhovačku. Co má ten co dělat s Upwardovými?“

„Možná — že nic.“

„Tak vidíte! Jde vám o peníze? Kolik?“

„Je to váš velký omyl, madame. Uvažujete o všem jen z finanční stránky. Máte peníze a domníváte se, že není nic důležitějšího než peníze.“

„Vždycky jsem peníze neměla,“ řekla Eve Carpenterová.

„Ne,“ pravil Poirot. „Myslel jsem si to.“ Potřásl nepatrně hlavou. „To mnohé vysvětluje. Omlouvá to některé věci...“

II

Poirot pozoroval, jak Eve Carpenterová odchází tam, odkud přišla, a stejně tápe proti světlu.

Říkal si tiše:

„Evelyn...“

Tak paní Upwardová telefonovala jak Deirdre Hendersonové, *tak* Eve Carpenterové. Možná že telefonovala ještě někomu. Možná

Ozvala se rána a dovnitř vpadla Maureen.

„Tentokrát hledám nůžky. Nezlobte se, ale obědvat budeme později. Mám troje a nemůžu najít ani jedny.“

Přiběhla k sekretáři a výjev, který Poirot už dobře znal, se opakoval. Tentokrát bylo cíle dosaženo poměrně brzy. S radostným výkřikem Maureen odběhla.

Poirot přistoupil blíž a téměř automaticky se jal uklízet věci do zásuvky. Pečetní vosk, papíry, košíček na ruční práce, fotografie —

Fotografie...

Zůstal stát a zíral na fotografii, kterou držel v ruce.

Po chodbě se vracely hbité kroky.

Poirot byl přes svůj věk rychlý a pohyblivý. Hodil fotografii na pohovku, zakryl ji polštářem a sám si sedl na polštář, než se Maureen znovu objevila —“

„Kam jsem u všech čertů dala ten cedník se špenátem —“

„Ale zde jest, madame.“

Ukázal na cedník spočívající vedle něho na pohovce.

„Tak tady jsem ho nechala!“ Popadla ho. „Dneska mi jde všechno šejdrem...“ Vtom si všimla, jak strnule Hercule Poirot sedí.

„Co jste se propána usadil právě na té pohovce? I na polštáři je to nejnepohodlnější posaz v místnosti. Vždyť má všechna pera pryč!“

„Já vím, madame. Avšak — obdivuji onen obraz na stěně.“

Maureen vzhlédla na olej zobrazující námořního důstojníka v plné parádě s teleskopem.

„Ano — to je slušný obraz. Pomalu jediná slušná věc ve stavení. Kdoví, jestli to není Gainsborough, aspoň si to myslíme.“ Vzdychna. „Johnnie ho ale nechce prodat. Je to jeho prapra a ještě pár prapradědeček a zůstal na své lodi, když se potápěla, nebo vykonal nějaký takový strašně hrdinský skutek. Johnnie je na ten obrázek strašně pyšný.“

„Ano,“ řekl Poirot jemně. „Ano, váš manžel má proč být pyšný!“

III

Poirot stanul před vilou dr. Rendella ve tři hodiny.

Měl za sebou oběd pozůstávající z dušeného králíka, špenátu, tvrdých brambor a dosti podivného pudinku, tentokráte nikoli škrobovitého. Naopak. „Dostala se mi do toho voda,“ vysvětlovala Maureen. Vypil půl šálku blátivé kávy. Necítil se dobře.

Přišla mu otevřít postarší hospodyně — paní Scottová — a on projevil přání mluvit s paní Rendellovou.

Ta seděla v salóne, měla puštěné rádio a trhla sebou, když jí byl ohlášen jeho příchod.

Udělala na něho stejný dojem, jako když ji spatřil poprvé. Unavená, na stráži, jako by z něho měla strach, jako by měla strach z toho, co představuje.

Připadala mu bledší a průsvitnější než předtím. Byl si jist, že se zhubla.

„Chtěl bych vám položit otázku, madame.“

„Otázku? Ano? Jakou?“

„Telefonovala vám paní Upwardová v den své smrti?“

Zírala na něho. Přikývla.

„V kolik hodin?“

„Ten telefon brala paní Scottová. Bylo asi šest hodin, myslím.“

„A co vám měla vyřídit? Žádala vás, abyste ji ten večer přišla navštívit?“

„Ano. Řekla, že paní Oliverová s Robinem jedou do Kilchesteru a že bude doma sama, protože Janet má volno. Jestli bych neměla chuť přijít se na ni podívat.“

„Naznačila vám, v kolik hodin máte přijít?“

„V devět nebo po deváté.“

„A vy jste šla?“

„Chtěla jsem. Opravdu jsem chtěla. Nevím, jak se to mohlo stát, ale usnula jsem po večeři. Probudila jsem se až po desáté hodině. Myslela jsem, že by už bylo pozdě.“

„Neřekla jste policii o tom, že vám paní Upwardová telefonovala?“

Otevřela široce oči. Dívaly se docela nevinným, dětským pohledem.

„Měla jsem jim to říct? Vždyť jsem nešla, tak jsem si myslela, že na tom nesejde. Taky mne kvůli tomu dost trápilo svědomí. Kdybych tam byla šla, mohla být ještě naživu.“ Prudce zalapala po dechu. „Propána, doufám, že to není pravda.“

„Nikoli tak docela,“ pravil Poirot.

Pak se odmlčel a řekl: '

„Z čeho to máte strach, madame?“

Zprudka se nadýchla.

„Strach? Z ničeho.“

„Ale máte.“

„To je nesmysl. Z čeho — z čeho bych měla mít strach?“

Poirot chvíli vyčkával, než promluvil.

„Domníval jsem se, že byste snad mohla mít strach ze mne...“

Neodpověděla. Jen rozevřela doširoka oči. Pomalu, vzdorně zavrtěla hlavou.

24. KAPITOLA

„Já se z toho zblázním,“ rozčiloval se Spence.

„Snad to nebude tak strašné,“ uklidňoval ho Poirot.

„Vám se to mluví! Každá nová zpráva věci ještě zkomplikuje. Vy mi tu teď říkáte, že paní Upwardová telefonovala *třem* ženským. Aby k ní ten večer přišly. Proč třem? Copak sama nevěděla, která z nich je Lily Gambollová? Vezměte tu knihu s nápisem Evelyn H. To vzbuzuje silné podezření, že paní Upwardová a Eva Kanová by mohla být jedna a tatáž osoba.“

„Což souhlasí přesně s dojmem, který měl James Bentley z řeči paní McGintyové.“

„Já myslel, že si není jist.“

„On si není jist. Pro Jamese Bentleyho je nemožné být si jist čímkoli. Neposlouchal pozorně, co paní McGintyová říká. Nicméně, měl-li James Bentley dojem, že paní McGintyová mluvila o paní Upwardové, může to být pravda. Dojmy často zachytí pravdu.“

„Podle poslední zprávy, která došla z Austrálie (ona se mimochodem odstěhovala do Austrálie, nikoli do Ameriky), dotyčná ‚paní Hopeová‘ zemřela před dvaceti lety.“

„To už mi bylo řečeno,“ pravil Poirot.

„Vy vždycky všechno víte, že, Poirote?“

Poirot pominul tuto zlomyslnost. Pravil:

„Na jedné straně tedy máme ‚paní Hopeovou‘, zesnulou v Austrálii, a na druhé?“

„Na druhé straně máme paní Upwardovou, vdovu po bohatém továrníkovi ze severu. Žila s ním v Leedsu a měli syna. Krátce po synově narození jí manžel zemřel. Chlapec byl slabý na plíce a po manželově smrti s ním pobývala většinou v cizině.“

„A kdy tato sága začíná?“

„Ta sága začíná čtyři roky po tom, co Eva Kanová odjela z Anglie. Upward se seznámil se svou ženou někde v cizině a po svatbě si ji přivezl domů.“

„Tedy by bylo možné, aby paní Upwardová byla Eva Kanová. Jaké bylo její dívčí jméno?“

„Hargravesová, pokud vím. Ale co to dokazuje?“

„Nic, vskutku nic. Eva Kanová nebo Evelyn Hopeová mohla zemřít v Austrálii — leč mohla zaranžovat příhodné úmrtí a vstát z mrtvých jako Hargravesová a najít bohatého ženicha.“

„Je to už všechno hezky dávno,“ řekl Spence. „Ale předpokládejme, že je to pravda. Předpokládejme, že si schovala svou fotografii a že ji paní McGintyová viděla — pak bychom museli dospět k závěru, že paní McGintyovou zavraždila *ona*.“

„To by mohlo být, není-liž pravda? Robin Upward ten večer mluvil do rozhlasu. Paní Rendellová se zmínila o tom, vzpomeňte si, že šla ten večer do vily a nedozvonila se. Janet Groomová vykládala prý paní Sweetimanové, že paní Upwardová není tak nehybná, jak předstírá.“

„To je všechno moc krásné, Poirote, jenže byla přece *sama* zavražděna — protože poznala jistou fotografii. Chcete mi tu snad tvrdit, že ty dvě vraždy nemají spojitost?“

„Nikoli, nikoli. To neříkám. Určitě mají spojitost.“

„To mě tedy podržte!“

„Evelyn. V tom je klíč k celému problému.“

„Evelyn Carpenterová? Na to myslíte? *Ne* Lily Gambollová — ale dcera Evy Kanové! Jenže ta by přece nezabila vlastní matku!“

„Nikoli, nikoli, toto není matkovražda!“

„Vaše d'ábelské záhady mi začínají jít na nervy, Poirote. Nehodláte mi náhodou oznámit, že všecy, jak Eva Kanová, tak Lily Gambollová, jak Janice Courtlandová, tak Věra Blaková žijou v Broadhinny? Všecky čtyři podezřelé osoby.“

„Existuje více podezřelých než čtyři. Eva Kanová byla u Craigu jako vychovatelka, na to nezapomeňte.“

„No a?“

„Kde je vychovatelka, tam musí být děti — nebo aspoň dítě. Co se stalo s Craigovými dětmi?“

„Měli chlapce a děvče, pokud vím. Ujali se jich nějakí příbuzní.“

„Existují tedy dva lidé, které musíme vzít v úvahu. Dva lidé, kteří mohli schovat fotografii z třetího důvodu: pro pomstu.“

„Tomu nevěřím,“ řekl Spence.

Poirot si povzdechl.

„Přesto jest to třeba vzít v úvahu. Domnívám se, že znám pravdu — ačkoli jedné věci nerozumím vůbec.“

„To jsem rád, že taky něčemu nerozumíte,“ prohlásil Spence.

„Ověřte mi jedno, *mon cher* Spence. Eva Kanová odjela ze země před Craigovou popravou, jest to tak?“

„Ano, je.“

„A v té době čekala dítě?“

„Ano, čekala.“

„*Bon Dieu*, to jsem byl hloupý,“ prohlásil Hercule Poirot. „Vždyť je to celé tak jednoduché, ne?“

Po těchto slovech se málem udala třetí vražda — vrchní policejní inspektor Spence divže nezavraždil Hercule Poirota na policejní stanici v Kilchesteru.

II

„Prosil bych jednu výzvu,“ řekl Hercule Poirot. „Paní Ariadně Oliverovou.“

Dostat paní Oliverovou na výzvu se neobešlo bez obtíží. Paní Oliverová pracuje a zakázala, aby ji vyrušovali. Poirot však nedbal žádných zákazů. Po chvíli uslyšel spisovatelčin hlas.

Bylo na něm znát, že se zlobí, až sotva dechu popadá.

„Tak co je zase?“ ptala se paní Oliverová. „To mě musíte volat právě teď? Dostala jsem zrovna nádherný nápad na vraždu v obchodě s prádlem. Víte, v takovém tom staromódním krámkě, kde prodávají kombinačky a směšné vesty s dlouhými rukávy.“

„Nevím,“ řekl Poirot, „leč to, co vám chci říci, je stejně mnohem důležitější.“

„To sotva,“ pravila paní Oliverová. „Tedy aspoň *pro mne* jistě ne. Jestli nehodím na papír tu myšlenku aspoň v hrubých rysech, *zapomenu ji!*“

Hercule Poirot nevěnoval pozornost její tvůrčí agónii. Položil jí velitelsky ostrou otázku, na niž paní Oliverová odpověděla poněkud mlhavě.

„Ano — ano — je to malé oblastní divadlo — nevím, jak se přesně jmenuje... No, jeden byl nějaký Cecil a ten, co jsem s ním mluvila, si říkal Michael.“

„Báječné. To je všechno, co potřebuji vědět.“

„Ale nač Cecilia a Michaela?“

„Vraťte se ke kombinačkám a vestám s dlouhými rukávy, madame.“

„Nedovedu si představit, proč nezatknete dr. Rendella,“ řekla paní Oliverová. „To bych udělala já, kdybych vedla Scotland Yard.“

„Pravděpodobně ano. Přeji vám hodně štěstí s vraždou v obchodě s prádlem.“

„Celý nápad je v tahu,“ řekla paní Oliverová. „Zruinoval jste ho.“

Poirot se hluboce omlouval.

Položil sluchátko a usmál se na Spence.

„My teď pojedeme — nebo aspoň já pojedu — interviewovat mladého herce, jehož křestní jméno je Michael a který hraje menší role v divadle Cullenquay. Modlím se jenom, aby to byl ten pravý Michael.“

„Proč, pro všechny svaté —“

Poirot se šikovně vyhnul rostoucí zlosti vrchního policejního inspektora.

„Víte vy, *cher ami*, co je to *le secret de Polichinelle*?“

„Chcete mě teď učit francouzsky?“ tázal se vrchní policejní inspektor zuřivě.

„*Le secret de Polichinelle*, to jest tajemství, které každý zná. Proto lidé, kteří je neznají, o něm nikdy nevědí, neboť domnívá-li se každý, že něco víte, nikdo vám to neřekne.“

„Jak jsem to dokázal, že jsem vám ještě vážně neublížil na těle, to mi zůstává záhadou,“ řekl vrchní policejní inspektor Spence.

25. KAPITOLA

Předběžné soudní vyšetřování skončilo — v protokolu bylo konstatováno, že jde o vraždu spáchanou neznámou osobou nebo osobami.

Po vyšetřování pozval Hercule Poirot do Long Meadows všechny, kdo se ho zúčastnili.

Pilnou prací dokázal Poirot, že v dlouhém obývacím pokoji zavládlo aspoň zdání pořádku. Seřadil židle do úpravného půlkruhu, s velkými obtížemi vypudil Maureeniny psy a jako samozvaný řečník

zaujal postavení v čele místnosti. Zahájil jednání poněkud rozpačitým pročištěním hrdla.

„*Messieurs et mesdames* —“

Pak následovala slova, jež nikdo nečekal a jež se přítomným asi zdála nevhodně fraškovitá.

Zabili bábu, už je v pánu.

Jak? Prý jí dali velkou ránu.

Honem, děcka, na kolena,

sic letíte k Abrahámu.

Zabili bábu, už je v pánu.

Ja? Takto...

Viděl, jak se tváří, a pokračoval:

„Nikoli, nezbláznil jsem se. Protože vám opakuji dětské veršičky z dětské hry, neznamená to ještě, že jsem zdětinštěl. Někteří z vás to snad také hráli jako děti. I paní Upwardová tu hru hrála. Dokonce mi ty veršičky zarecitovala — trochu jinak. Řekla: *‘Zabili bábu, už je v pánu. Jak? Prý jí dali velkou ránu. Honem ruce pryč od toho, sic letíte k Abrahámu!’* Toto řekla, leč neučinila. Nedala ruce pryč, a proto ona též jako paní McGintyová zemřela...“

Pro názornost se vrátíme na začátek — k paní McGintyové — na kolenou drhnoucí domy jiných lidí. Paní McGintyová byla zavražděna a jeden muž, James Bentley, byl zatčen, souzen a odsouzen. Z jistých důvodů nebyl vrchní policejní inspektor Spence, policejní úředník, který vyšetřování vedl, přesvědčen o jeho vině, přestože mnohé svědčilo proti němu. Já jsem s ním souhlasil. Přijel jsem sem, abych našel odpověď na otázku: Jak zemřela paní McGintyová? *Proč* zemřela?

Nebudu vám vypravovat dlouhé složité historie. Řeknu jen, že tak jednoduchá věc, jako je lahvička inkoustu, mi byla vodítkem. V *Sunday Comet*, kterou paní McGintyová četla onu neděli před svou smrtí, byly otištěny čtyři fotografie. Nyní už víte všechno o těch fotografiích, proto jenom řeknu, že paní McGintyová poznala v jedné z nich fotografii, kterou viděla v jistém domě, kde pracovala.

Vypravovala o tom Jamesi Bentleymu, avšak on tomu v té chvíli nepřisuzoval speciální důležitost a ani později. Vlastně ji sotva poslouchal. Měl ale dojem, že paní McGintyová viděla fotografii v domě paní Upwardové, a když říkala, že ona osoba je pyšná jako páv a že by jí spadl hřebínek, kdyby se to rozkřiklo, myslila tím paní Upwardovou. Je třeba brát tuto výpověď s rezervou, avšak určitě řekla tu větu o pyšné osobě a není pochyb o tom, že paní Upwardová byla dáma pyšná a energická.

Jak vy všichni víte — jedni jste tam byli a druhí o tom asi slyšeli —, předložil jsem ty čtyři fotografie u paní Upwardové. Zachytil jsem záblesk překvapení a poznání ve tváři paní Upwardové a požádal jsem vysvětlení. Musela to připustit. Řekla, že „jednu z těch fotografií někde viděla, ale nemůže si vzpomenout kde“. Na otázku, která fotografie to je, ukázala na fotografii dítěte Lily Gambollové. Mohu vám však sdělit, že to *nebyla pravda*. Paní Upwardová si to z privátních důvodů chtěla nechat pro sebe. Ukázala na jinou fotografii, aby mě svedla ze správné stopy.

Koho však neoklamala, to byl *vrah*. Jeden člověk *věděl*, kterou fotografii paní Upwardová poznala. A nebudu chodit kolem horoucí kaše — jednalo se o fotografii Evy Kanové, ženy, která byla spoluvinicí, obětí nebo snad iniciátorkou zločinu známého vraha Craiga.

Večer nato byla paní Upwardová zavražděna. Byla zavražděna ze stejného důvodu, jako byla zavražděna paní McGintyová. Paní McGintyová nastavila ruku, paní Upwardová nechtěla dát ruce pryč — výsledek byl stejný.

Před smrtí paní Upwardové bylo telefonováno třem ženám. Paní Carpenterové, paní Rendellové a slečně Hendersonové. Pokaždé to byl vzkaz od paní Upwardové, aby k ní dotyčná přišla ten večer na návštěvu. Že má služebná volno a že její syn a paní Oliverová jedou do Cullenquay. Zdálo by se tedy, že si přála soukromě pohovořit s každou z těchto tří žen.

Proč právě *tři* ženy? Vzpomněla si snad paní Upwardová, *kde* viděla fotografii Evy Kanové? Anebo si byla jista, že ji viděla, leč nemohla si vzpomenout kde? Mají tyto tři ženy něco společného? Zdá se, že nic krom věku. Všem jim jest přibližně kolem třicítky.

Možná jste četli článek v *Sunday Comet*. Je tam s velkou sentimentalitou vylíčeno, co se stalo v průběhu let s dcerou Evy Kanové. Věk žen, které paní Upwardová pozvala na návštěvu, odpovídal věku dcery Evy Kanové.

Zdálo by se tedy, že v Broadhinny žije mladá žena, která je dcerou známého vraha Craiga a jeho milenky Evy Kanové, a že tato mladá žena se nezastaví před ničím, aby zabránila prozrazení tohoto tajemství. De facto, že se nezastavila před dvojí vraždou. Neboť když byla paní Upwardová nalezena mrtva, stály na stolku dva šálky od kávy a na šálku návštěvnice byly slabé stopy od rtěnky.

Vraťme se teď ke třem ženám, které dostaly telefonní vzkaz. Paní Carpenterová vzkaz dostala, ale říká, že ten večer do vily Laburnums nešla. Paní Rendellová hodlala jít, leč usnula v křesle. Slečna Hendersonová došla k Upwardovým, ale vila byla temná a nemohla se nikoho dovolat, tak zase odešla.

To vypovídají ony tři ženy, avšak některé okolnosti tomu odporují. Je tu ten druhý šálek se stopami růže a je tu svědkyně, děvče Edna, která pozitivně tvrdí, že viděla, jak blond žena *vešla* do domu. Jest tu také okolnost parfému — drahého exotického parfému, kterého ze všech zúčastněných používá jediná paní Carpenterová.“

Tu došlo k přerušení. Eve Carpenterová vykřikla:

„Lžete! Lháři jeden odporný, surový! Já to nebyla! Vůbec jsem tam nešla! Ani jsem se k tomu baráku nepřiblížila! Ty si to necháš všechno líbit, Guyi?“

Guy Carpenter zlostí zbledl. „Dovolte, abych vám připomněl, monsieur, že urážka na cti zakládá skutkovou podstatu trestného činu a všichni tito lidé to mohou dosvědčit.“

„Je snad urážkou na cti pravit, že vaše choť používá jistého parfému — a také, abyste věděl, jisté rtěnky?“

„To je nesmysl!“ zvolala Eve. „Absolutní nesmysl! *Kdekdo* může chodit a rozprašovat můj parfém!“

Poirot se na ni neočekávaně zeširoka usmál.

„*Mais oui*, přesně tak. *Kdekdo* to mohl udělat... To jest zřejmě počínání ne právě rafinované. Nešikovný, hloupý trik. Tak nešikovný, že pokud šlo o mne, neposloužil svému účelu. Ba naopak. Vzbudil ve mně podezření. Ano, vzbudil ve mně podezření.

Parfém — a stopy rtěnky na šálku. Jest tak lehké očistit rtěnku ze šálku — ujišťuji vás, že lze setřít docela lehce každou stopu. Nebo by bylo možno odstranit hrnečky a umýt je. Proč ne? V domě nikdo nebyl. Leč to se nestalo. Ptal jsem se sám sebe proč. A odpovědí se mi zdál být zvláštní důraz na ženskost, potvrzení faktu, že jest to zločin *ženy*. Uvažoval jsem o telefonování oněm třem ženám. Pokaždé to byl *vzkaz*. Ani jednou nemluvila ona osoba sama s paní Upwardovou. Je tedy docela dobře možné, že to *nebyla* paní Upwardová, kdo telefonoval.

Byl to někdo, kdo chtěl zatáhnout *ženu* — *kteroukoli* ženu — do zločinu. A znovu se ptám proč? Na to může být jen jedna odpověď — že to *nebyla* žena, jejíž rukou zahynula paní Upwardová, nýbrž *muž*.“

Rozhlédl se po posluchačích. Seděli úplně nehybně. Jen dvě osoby reagovaly.

Eve Carpenterová pravila s povzdechem: „Teď mluvíte jako rozumný člověk!“

Paní Oliverová energicky přitakala a prohlásila: „No ovšem.“

„Dospěl jsem tedy k tomuto bodu — paní Upwardovou zavraždil *muž* a paní McGintyovou zavraždil *muž*. Který muž? Důvod vraždy musí zůstat stejný — všechno se točí kolem jisté fotografie. Komu patří ta fotografie? Tak zní první otázka. A proč byla uchována?

Tedy, to snad není tak těžké si domyslet. Řekněme, že původně byla uchována ze sentimentálních důvodů. Jakmile paní McGintyová byla — odstraněna, nebylo třeba fotografii zničit. Leč po druhé vraždě, to je jiné. V té době už je fotografie definitivně spojována s vraždou. Schovávat fotografii, to je nyní nebezpečné. Proto se mnou budete souhlasit, že jistě byla zničena.“

Rozhlédl se po hlavách, kterou souhlasně přitakávaly.

„Přesto fotografie zničena *nebyla*. Nikoli, ona zničena nebyla. Já to vím, neboť jsem ji našel. Našel jsem ji před několika dny. Našel jsem ji v tomto domě. V zásuvce onoho sekretáře, který vidíte tam u stěny. Mám ji zde.“

Ukázal vybledlou fotografii koketně se usmívající dívky s růžemi.

„Ano,“ řekl Poirot. „Je to Eva Kanová. A na rubu jsou tužkou napsána dvě slova. Mám vám říci jaká? „*Moje maminka*“ ...“

Spočinul vážným, obviňujícím pohledem na Maureen Summerhayesové. Odhrnula si vlasy z čela a vyděšeně se na něho dívala.

„To nechápu. Nikdy jsem —“

„Ne, vy to nechápete, paní Summerhayesová. Mohou existovat jen dva důvody pro uchování této fotografie po druhé vraždě. První z nich jest nevinný sentiment. Vy jste neměla pocit viny, a tak jste si mohla fotografii uchovat. Onehdy na večírku paní Carpenterové jste nám sama řekla, že jste byla jako dítě adoptována. Pochybuji, že vůbec znáte skutečné jméno své matky. Leč kdosi jiný je zná. Kdosi, kdo je hrdý na svou rodinu, hrdý na své předky a na svůj rodokmen, a proto se nechce vzdát svého sídla. Onen muž by raději zemřel, jen aby svět — a jeho děti — nezvěděly, že Maureen Summerhayesová je dcerou vraha Craiga a Evy Kanové. Oněm muž, jak jsem řekl, by raději zemřel. Ale to by nepomohlo, není-liž pravda? Řekněme tedy místo toho, že zde máme muže, který je hotov vraždit.“

Johnnie Summerhayes vstal ze židle. Promluvil tichým, téměř přátelským hlasem.

„Naplácál jste tady už dost nesmyslů, ne? Dělá vám to dobře, vymýšlet si za vlasy přitažené teorie? Nic než teorie to taky není! Říkat takové věci o mé ženě —“

Jeho hněv náhle vzkypěl v divokém příboji.

„Vy lumpe jeden špinavý, prokletý —“

Nikdo nečekal, že se vrhne přes pokoj s takovou rychlostí. Poirot křepče uskočil a vrchní policejní inspektor Spence se najednou ocitl mezi Poirotem a Summerhayesem.

„No tak, no tak, majore, jen klid, jen klid —“

Summerhayes se vzpamatoval, pohodil hlavou a řekl:

„Promiňte. Vždyť je to směšné. Strčit fotografii do šuplete dokáže přece *každý*.“

„Přesně tak,“ pravil Poirot. „A je zajímavé na této fotografii, že na ní nejsou otisky prstů.“

Odmlčel se a pak mírně pokývl hlavou.

„Ale měly by na ní být,“ řekl. „Schovala-li ji paní Summerhayesová, byla by ji schovala zcela nevinně, a tedy by na ní *měly být* její otisky prstů.“

Maureen prohlásila:

„Vy jste se zbláznil. V životě jsem tu fotografii neviděla — jen tehdy u paní Upwardové.“

„Naštěstí pro vás vím, že mluvíte pravdu,“ pravil Poirot. „Fotografie byla vložena do zásuvky jen *několik minut předtím, než jsem ji tam našel*. Obsah oné zásuvky byl to dopoledne dvakrát vysypán na podlahu, dvakrát jsem jej uložil nazpět; poprvé fotografie v zásuvce *nebyla*, podruhé *byla*. Byla tam vložena v onom intervalu — a já vím kým.“

V jeho hlase zazněl nový tón. Nebyl to už směšný mužíček s absurdním knírem a obarvenými vlasy, byl to lovec na stopě své kořisti.

„Tyto zločiny byly spáchány *mužem* — a byly spáchány z nejjednoduššího důvodu na světě — pro peníze. V domě paní Upwardové byla nalezena kniha a na patitulu této knihy je napsáno Evelyn H. Nápadně to připomíná jméno Evelyn Hopeové, které přijala Eva Kanová, když opustila Anglii. Jmenovala-li se Evelyn, pak je pravděpodobné, že dala jméno Evelyn i svému dítěti, když se narodilo. Leč *Evelyn je jméno mužské právě tak jako ženské*. Proč jsme předpokládali, že Evě Kanové se narodila dcera? Zhruba proto, že tak psala *Sunday Comet*. Avšak ve skutečnosti to *Sunday Comet* vlastně netvrdila, předpokládali to jen z romantického interview s Evou Kanovou. Eva Kanová ale opustila Anglii, *než* se její dítě narodilo — a tak nikdo nemohl vědět, jakého pohlaví dítě bude.

Tím jsem se dal svést na nepravou cestu. Romantickou nepřesností tisku.

Evelyn Hope, syn Evy Kanové, přijede do Anglie. Je talentovaný a vzbudí pozornost velmi bohaté ženy, která nezná jeho původ — jen romantickou historku, jakou on pokládá za vhodné jí vyprávět. (A byla to velmi krásná, dojemná historka — o mladé tanečnici, která zemřela na tuberkulózu v Paříži!)

Je to osamělá žena, nedávno ztratila vlastního syna. Dohodnou se, že mladý dramatik přijme při adopci její jméno.

„Avšak vaše skutečné jméno jest Evelyn Hope, není-liž pravda, pane Upwarde?“

Robin Upward vykřikl pronikavě: „Ovšemže ne! Nevím, o čem to mluvíte.“

„Opravdu nemůžete doufat, že by se vám to podařilo popřít. Existují lidé, kteří vás pod tím jménem znají. Slova Evelyn H. v knize je psáno vaší rukou — stejně jako slova ‚moje maminka‘ na rubu fotografie. Paní McGintyová viděla fotografii a nápis na ní, když uklízela vaše věci. Mluvila o tom s vámi, když si přečetla *Sunday Comet*. Paní McGintyová předpokládala, že je to fotografie paní Upwardové z mládí, neboť netušila, že paní Upwardová není vaše vlastní matka. Vy jste však věděl, že kdyby se o té věci někdy zmínila tak, že by se to doneslo k paní Upwardové, byl by konec. Paní Upwardová měla zcela fanatické názory na dědičnost. Nesnesla by ani na okamžik adoptovaného syna, jehož otcem je známý vrah. Rovněž by vám nebyla odpustila, že jste jí lhal.

Bylo tedy třeba umlčet paní McGintyovou za každou cenu. Slíbil jste jí snad malý prezent za diskrétnost. Zastavil jste se u ní druhý den večer na cestě do rozhlasu — a zabil jste ji! *Takhle...*“

Poirot skočil k polici, popadl sekáček na cukr, zatočil s ním a rozmáchl se, jako by jím chtěl roztřístit Robinovi lebku.

Bylo to gesto tak hrozné, že se ze shromážděné společnosti ozvalo několik výkřiků.

I Robin Upward vyrazil výkřik. Vysoký, vyděšený výkřik.

Křičel: „Ne... ne... Bylo to neštěstí. Přísahám, že to bylo neštěstí. Nechtěl jsem ji zabít. Povolily mi nervy. Přísahám, že to tak bylo.“

„Omyl jste krev a vrátil jste sekáček na cukr do této místnosti, kde jste ho vzal. Existují nové vědecké metody, pomocí nichž lze určit stopy krve a zjistit skryté otisky prstů.“

„Říkám vám, že jsem ji nechtěl zabít... Všechno to byl omyl... A stejně to není moje vina. Nemůžu za sebe. Mám to v krvi. Nemůžu si pomoci. Nesmíte mě pověsit za něco, co není moje vina...“

Spence zahučel pod vousy: „Že ne? To se teda ukáže!“

Nahlas řekl vážným úředním hlasem: „Je mou povinností upozornit vás, pane Upwarde, že cokoli, co řeknete...“

26. KAPITOLA

„Já jen nedovedu pochopit, jak jste přišel na to, podezírat Robina Upwarda, monsieur Poirote.“

Poirot si prohlížel se zadostiučiněním tváře k němu obrácené.

Vysvětlení podával vždycky rád.

„Byl bych ho měl podezírat mnohem dříve. Impulzem, docela jednoduchým impulzem byla věta, kterou pronesla paní Summerhayesová nedávno na onom večírku. Řekla Robinovi Upwardovi: ‚Mně se u adoptivních rodičů nelíbilo. Vám ano?‘ To byla dvě závažná slova. *Vám ano?* Znamenala — mohla znamenat jen jediné — že paní Upwardová není Robinovou vlastní matkou.

Paní Upwardová sama dbala s morbidní úzkostí, aby se nikdo nedověděl, že Robin není její vlastní syn. Ona pravděpodobně slyšela příliš mnoho hrubých poznámek o talentovaných mladících, žijících se staršími ženami a z jejich peněz. Jen nemnoho lidí to vědělo — malá *coterie* divadelníků, kde Robina poznala. Měla málo intimních přátel v této zemi, protože žila tak dlouho v cizině, a v každém případě zvolila usadit se tady, daleko od jejího rodného Yorkshiru. I když se setkala s přáteli z dřívějšíka, nevysvětlovala jim nic, když předpokládali, že tento Robin jest onen Robin, kterého znali jako malého chlapce.

Avšak už od počátku se mi zdálo, že u Upwardových je cosi nepřirozeného. Robinův vztah k paní Upwardové, to nebyl vztah ani rozmazleného dítěte, ani oddaného syna. Byl to vztah *protégé k patronovi*. To exotické ‚madre‘ mělo divadelní zvuk. A paní Upwardová, ač bylo zřejmé, že má Robina velmi ráda, přece jen s ním mimoděk zacházela jako s cenným kusem majetku, který koupila a zaplatila.

Tak tedy máme Robina žijícího ve veškerém pohodlí, majícího k dispozici peněženku madre pro své pokusy, a do tohoto zajištěného světa vpadne paní McGintyova a pozná fotografii, kterou má schovanou v zásuvce — fotografii s nápisem ‚moje maminka‘ na rubu. Jeho maminka, o níž vykládal paní Upwardové, že to byla nadaná mladá tanečnice a zemřela na tuberkulózu! Paní McGintyova si ovšem myslí, že je to fotografie paní Upwardové z mládí, neboť sa-

mozřejmě předpokládá, že paní Upwardová je Robinovou vlastní matkou. Nedomnívám se, že paní McGintyova doopravdy pomýšlela na to, aby vydírala, avšak doufala asi v pěkný malý prezent jako odměnu za to, aby držela jazyk za zuby o dávné senzaci, která by nebyla příjemná tak ‚pyšné‘ ženě, jakou byla paní Upwardová.

Ale Robin, ten nic neriskoval. Odcizí sekáček na cukr, o němž paní Summerhayesová žertem prohlašuje, že je to dokonalá zbraň, a druhý den večer se na cestě do rozhlasu zastaví v domku paní McGintyové. Ona ho nic netušíc uvede do salonu a on ji zabije. Ví, kde má schované úspory — zdá se, že v Broadhinny neexistuje živá duše, aby to nevěděla — předstírá loupež a schová peníze za domkem. Podezření padne na Bentleyho a ten je zatčen. Chytrý Robin Upward je mimo nebezpečí.

Avšak poté já nečekaně vytáhnu čtyři fotografie a paní Upwardová identifikuje fotografii Evy Kanové jako fotografii tanečnice, která byla Robinovou matkou. Potřebuje trochu času, aby si to promyslela. Jde o vraždu. Je možné, že by Robin — ? Ne, odmítá tomu věřit.

K čemu by se byla nakonec rozhodla, to nevíme. Ale Robin neriskoval. Naplánoval celou *mise en scēne*. Návštěvu divadla, až bude mít Janet volno, telefonní vzkazy, kávový šálek, pečlivě potřený rtěnkou odcizenou z kabelky Eve Carpenterové, dokonce si koupil lahvičku jejího výrazného parfému. Byla to vlastně divadelní scéna s připravenými rekvizitami. Zatímco paní Oliverová čekala v autě, Robin zaběhl dvakrát zpět do domu. Vražda byla otázkou několika vteřin. Potom zbylo jen rychlé rozmístění ‚rekvizit‘. Po smrti paní Upwardové zdědí velký majetek podle její poslední vůle a nepadne na něho žádné podezření, protože se bude zdát naprosto jisté, že zločin spáchala žena. Ten večer přijdou do vily tři ženy a jedna z nich jistě upadne v podezření. Což se i stalo.

Ovšem Robin jako všichni zločinci byl nedbalý a měl příliš sebevěry. Nejen že existovala ve vile kniha se zkratkou jeho původního jména, ale uchoval také z jistých důvodů osudnou fotografii. Bývalo by bylo pro něho mnohem bezpečnější, kdyby ji byl zničil, byl však přesvědčen, že bude dobrá k tomu, aby v pravé chvíli někoho inkriminoval.

Pak pravděpodobně pomyslel na paní Summerhayesovou. To byl možná důvod, proč se přestěhoval z vily do Long Meadows. Koneckonců, sekáček na cukr je jejím majetkem a paní Summerhayesová je, jak věděl, adoptované dítě a těžko by třeba dokazovala, že není dcerou Evy Kanové.

Když Deirdre Hendersonová připustila, že byla na scéně zločinu, pojal nápad zastrčit fotografii do *jejích* věcí. Pokoušel se o to pomocí žebříku, který nechal zahradník stát opřený o zeď. Avšak paní Wetherbyová byla nervózní a trvala na tom, aby všechna okna byla stále pevně zavřená, a tak se Robinovi záměr nepodařil. Vrátil se přímo sem a strčil fotografii do zásuvky, kterou jsem já, naneštěstí pro něho, probíral krátce předtím.

Věděl jsem proto, že fotografie tam byla nalíčena, a věděl jsem kým — jediným druhým obyvatelem domu, tím, který nad mou hlavou tak pilně klepá do psacího stroje.

Protože na patitulu knihy ve vile bylo napsáno Evelyn H., pak Evelyn H. musí být buď paní Upwardová — nebo Robin Upward.

To jméno Evelyn mě svedlo z cesty — spojoval jsem je s paní Carpenterovou, protože se jmenuje Eve. *Leč Evelyn je jméno mužské právě tak jako ženské.*

Vzpomněl jsem si na konverzaci v divadle v Cullenquay, o které mi vykládala paní Oliverová. Chtěl jsem, aby mladý herec, který s ní mluvil, potvrdil mou teorii — teorii, že Robin není vlastní syn paní Upwardové. Neboť podle toho, jak mluvil, bylo zřejmé, že zná skutečná fakta. A jeho historka o tom, jak paní Upwardová rychle zavrhl mladého muže, který ji oklamal ohledně svého původu, byla suggestivní.

Pravdou jest, že jsem měl celou věc vidět mnohem dříve. Byl jsem handicapován vážným omylem. Věřil jsem, že mě neznámý člověk strčil s úmyslem, abych spadl pod vlak, a že tento neznámý člověk je vrahem paní McGintyové. Tedy Robin Upward byl prakticky jediný člověk v Broadhinny, který *nemohl* být na nádraží v Kilchesteru v oné době.“

Johnnie Summerhayes se do toho krátce zasmál. „Asi do vás vrazila nějaká trhovkyně s košíkem. Ty se umějí cpát.“ Poirot pravil:

„Ve skutečnosti měl Robin Upward příliš sebevědomí, aby měl ze mne strach. To je charakteristické pro vrahy. Snad je to štěstí, neboť v tomto případě bylo velmi málo důkazů.“

Paní Oliverová se pohnula.

„Tak vy chcete tvrdit,“ ptala se nevěřicně, „že Robin zavraždil svou matku, zatímco já jsem seděla v autě a neměla o ničem ani tušení? Nebyl by na to měl dost času!“

„Ale ano, měl. Představy lidí o čase jsou obvykle komicky nesprávné. Jen si vzpomeňte, jak rychle je možno změnit scénu na jevišti. V tomto případě to byla hlavně otázka rekvizit.“

„Jeviště to vyžaduje,“ zamumlala mechanicky paní Oliverová.

„Ano, byla to převážně divadelní vražda. Všechno příliš vykonstruované.“

„A já klidně seděla v autě a neměla o ničem a ani tušení!“

„Obávám se,“ zašeptal Poirot, „že vaše ženská intuice měla ten den volno...“

27. KAPITOLA

„Nevrátím se už k Breatherovi & Scuttlovi,“ řekla Maude Williamsová. „Stejně je to mizerná firma.“

„A svému účelu už posloužili.“

„Co tím chcete říct, monsieur Poirote?“

„Proč jste přišla do těchto světových končin?“

„Když už tak všechno víte, měl byste tohle vědět taky.“

„Mám o tom jistou ideu.“

„A co obsahuje ta vaše slavná idea?“

Poirot hleděl zamyšleně na Maudiny vlasy.

„Byl jsem velmi diskrétní,“ pravil. „Předpokládá se, že žena, která vešla do vily paní Upwardové, blond žena, kterou viděla Edna, byla paní Carpenterová a že to popřela prostě ze strachu. Jelikož paní Upwardovou zabil Robin Upward, není její přítomnost o nic důležitější než přítomnost slečny Hendersonové. Avšak já si stejně nemyslím, že tam byla ona. Já si myslím, slečno Williamsová, že žena, kterou Edna viděla, jste byla vy.“

„Proč já?“

Otázka zazněla tvrdě.

Poirot jí čelil další otázkou.

„Proč jste se tak zajímala o Broadhinny? Proč, když jste tam přijela, jste požádala Robina Upwarda o autogram — vy nejste z těch, které shánějí autogramy. Co jste věděla o Upwardových? V první řadě, proč jste se ocitla v těchto končinách? Jak jste věděla, že Eva Kanová zemřela v Austrálii a jaké jméno přijala při odjezdu z Anglie?“

„Umíte hádat, co? Hm, nemám, co bych skrývala, aspoň nic, co bych provedla.“

Otevřela kabelku. Z odřeného notýsku vytáhla malý výstřížek z novin, zažloutlý stářím. Byl na něm obrázek, který Poirot tak dobře znal, koketní tvářička Evy Kanové.

Přes ni byla napsána slova: *Zabila mi mámu.*

Poirot jí to vrátil.

„Ano, myslel jsem si to. Vaše pravé jméno je tedy Craigová?“

Maude přikývla.

„Vyrůstala jsem u jednoho bratrance — byli ke mně velmi slušní. Ale byla jsem už dost velká, když se to stalo, abych nezapomněla. Hodně jsem o tom přemýšlela. O ní. Byla pěkná potvora — to děti poznají. Otec byl jen — slaboch. A blázen do ní. Vzal to na sebe. A já jsem vždycky věřila, že to udělala ona. Ano, vím, že je spoluviník, ale to přece jen není totéž, vidíte? Vždycky jsem si říkala, že se musím dovědět, co se s ní stalo. Když jsem vyrostla, vzala jsem si na to detektivy. Zjistili, že odjela do Austrálie, a nakonec mi sdělili, že tam zemřela. Zůstal prý po ní syn — ten si říkal Evelyn Hope.

No a tím se zdála celá věc uzavřena. Ale pak jsem se skamarádila s jedním mladým hercem. Zmínil se o nějakém Evelynu Hopeovi, který přijel z Austrálie, ale teď si říká Robin Upward a píše hry. Zajímalo mě to. Jednou večer mi Robina Upwarda někdo ukázal — a byl s *matkou*. Tak jsem si pomyslela, že Eva Kanová přece jen *neumřela*. Místo toho že tady trůní na hromadě peněz.

Našla jsem si tu místo. Ze zvědavosti — a možná že v tom bylo něco víc. No dobrá, přiznávám, že jsem se s ní chtěla vyrovnat... Když jste přišel s tou záležitostí Jamese Bentleyho, rychle jsem učinila závěr, že paní McGintyovou zabila paní Upwardová. Eva Kanová si zase zahrává. Michael West se přede mnou náhodou zmínil o

tom, že Robin Upward a paní Oliverová mají přijít do toho divadla v Cullenquay. Rozhodla jsem se, že zajdu do Laburnums a na tu ženskou udeřím. Chtěla jsem — nevím vlastně přesně, co jsem chtěla. Říkám vám to, jak to bylo — vzala jsem si s sebou malý revolver, který mám ještě z války. Abych ji postrašila? Nebo něco víc? Na mou duši nevím...

No a tak jsem tam došla. V baráku bylo ticho jako v hrobě. Dveře nezamčené. Vešla jsem dovnitř. Víte, jak jsem ji našla. Seděla tam mrtvá a měla obličej celý rudý a napuchlý. Všechno, nač jsem se chystala, bylo najednou hloupé a melodramatické. Věděla jsem, že bych nikdy nikoho nedokázala zabít, až by k tomu došlo... Ale chápala jsem, že by bylo těžké vysvětlovat, co jsem tam dělala. Bylo chladno, měla jsem rukavice, tak jsem věděla, že jsem nezanechala otisky prstů, a ani na okamžik mě nenapadlo, že by mě byl někdo viděl. To je všechno.“ Odmlčela se a pak rázně dodala: „Co se mnou uděláte?“

„Nic,“ řekl Hercule Poirot. „Já vám přeji hodně štěstí v životě, toť vše.“

EPILOG

Hercule Poirot a vrchní policejní inspektor Spence oslavovali v restauraci *La Vieille Grand'mère*.

Když jim přinesli kávu, zaklonil se Spence dozadu a s pocitem nasycenosti si zhluboka vzdychl.

„Nevařej tu špatně,“ prohlásil s uznáním. „Sice trochu po francouzsku, ale *kde* dneska dostanete poctivý biftek s opečenými brambory?“

„Já jsem tu večeřel ten večer, kdy jste mě poprvé navštívil,“ zavzpomínal Poirot.

„Ach jo, od té doby uběhlo hodně vody. Jedno se vám musí nechat, monsieur Poirote, povedlo se vám ten oříšek rozlousknout.“ Slabý úsměv zvrásnil jeho solidní tvář. „Ještě štěstí, že si ten mladík neuvědomil, jak málo důkazů vlastně máme. Šikovný advokát by musel celou obžalobu rozsekat na cucky. Ale on ztratil úplně hlavu a zápas vzdal. Všechno vykecal a namočil se do toho až po krk. To jsme měli štěstí!“

„Nebylo to pouze štěstí,“ napomenul ho Poirot. „Nastražil jsem na něho sítě jako na velkou rybu! Myslí si, že beru vážně inkriminující materiál proti paní Summerhayesové — a když tomu tak není, projeví se u něho reakce a sesype se. Zamávám sekáčkem na cukr a on si myslí, že ho uhodím. Akutní strach vždycky vyvolá pravdu.“

„Jaké štěstí, že se na vás neprojevila reakce majora Summerhayese,“ zasmál se Spence. „Ten se dovede rozčertit a je rychlý v akci. Sotva jsem stačil mezi vás skočit. Už vám odpustil?“

„Ano, ano, jsme nejlepší přátelé. A já jsem také daroval paní Summerhayesové kuchařskou knihu a osobně jsem ji naučil dělat omeletu. *Bon Dieu*, co jsem v tom domě vytrpěl!“

Zavřel oči.

„Byla to hrozně komplikovaná záležitost,“ dumal Spence, jehož vzpomínky na Poirotova muka moc nezajímaly. „To teprve vidíte, jak pravdivá je zkušenost, že se nikomu nechce s barvou ven. Tak třeba paní Carpenterová — jen taktak, že jsme ji nezatkli pro vraždu. Jestli se někdy některá ženská chovala, jako by neměla čisté svědomí, tak to byla ona, a víte proč?“

„*Eh bien*, proč?“ zeptal se Poirot zvědavě.

„Z nejobyčejnějšího důvodu na světě — má minulost. Dělala tanečnici v baru a neříkala pánům ne. Když se přistěhovala do Broadhinny a usadila se tam, nebyla válečná vdova. Jen ‚neoficiální manželka‘ jak se tomu dneska říká. No a tohle všechno by ovšem nešlo pod nos takovému hrdopýškovi, jako je Guy Carpenter, tak mu to vyličila docela jinak. A měla panický strach, že to praskne, jakmile jednou začneme shánět o lidech informace.“

Usrkl kávu a pak se tiše zasmál.

„Nebo si vemte Wetherbyovy. Prapodivná domácnost. Vládne tam nenávisť a škodolibost. Takové zvláštní, nemotorné děvče. A co za tím vězí? Nic prapodivného. Jen prachy. Docela obyčejné libry a šilinky.“

„Tak jednoduché vysvětlení?“

„Děvče má peníze — má jich fůru. Zdědila je po tetě. Tak ji matka drží zkrátka, aby nezačala pomýšlet na vdavky. A otčím ji nenávidí, protože *ona* má nacvaknutou šrajtofli a platí účty. Vyrozuměl jsem, že on sám neuspěl v ničem, co zkusil podniknout. Tak

otravuje a sekýruje — a paní Wetherbyová, to je koncentrovaný jed v cukerném nálevu.“

„Souhlasím s vámi,“ přitakal Poirot spokojeně. „To je výborné, že peníze má ta slečna. Bude tedy tím snadnější zaranžovat její sňatek s Jamesem Bentleym.“

Vrchní policejní inspektor se na něho překvapeně podíval.

„Ona si má brát Jamese Bentleyho? Deirdre Hendersonová? Kdo vám to říkal?“

„Já to říkám,“ prohlásil Poirot. „Zabývám se tou aférou. Mám nyní, když je náš malý problém vyřešen, k dispozici příliš mnoho volného času. Dosud oba dotyční nic netuší. Avšak jsou mezi nimi sympatie. Ponechání sami, nic by se nestalo, budou ale muset počítat s Herculem Poirotem. Uvidíte! Ta aféra se rozvine.“

Spence se usmíval.

„Vám taky není proti mysli strkat nos do cizích záležitostí, vidíte?“

„Od vás to nezní pěkně, *mon cher*,“ řekl Poirot vyčítavě.

„Hm, teď jste mi to dal. Ale stejně stojí ten chlap za pendrek.“

„Ovšemže stojí za pendrek! Momentálně je úplně zarmoucen, protože nebude pověšen.“

„Měl by vás samou vděčností nosit na rukou,“ pravil Spence.

„Řekněme, že spíš vás. On si to ale zřejmě nemyslí.“

„Divný patron.“

„Máte pravdu, a přece aspoň dvě ženy byly hotovy se o něho zájmat. Příroda je neproniknutelná.“

„Myslel jsem, že ho spárujete s Maude Williamsovou.“

„Bude mít výběr,“ pravil Poirot. „On sám — jak se to říká — udělí jablko. Domnívám se, že to bude Deirdre Hendersonová, kterou si vyvolí. Maude Williamsová je příliš energická a vitální. Vedle ní by zalezl ještě hloub do své ulity.“

„Nedovedu pochopit, co na něm vidí — ta či ta.“

„Cesty přírody jsou vskutku nenadálé.“

„Stejně budete mít pěknou fušku — nejdřív dostat jeho k tomu, aby se vymáčk, a pak vyrvat děvče té cukerínové ježibabě. Bude proti vám bojovat do poslední kapky krve!“

„Vítězství bývá na straně velkých bataliónů!“

„Velkých knírů, chcete říct.“

Spence říčel smíchy. Poirot si blahosklonně pohladil kníry a navrhl sklínku koňaku.

„Nebyl bych proti, monsieur Poirote.“

Poirot jej tedy objednal.

„Počkat,“ řekl Spence, „věděl jsem, že vám chci povědět ještě něco. Vzpomínáte si na Rendellovy?“

„Přirozeně.“

„Jak jsme se na něho informovali, vyšlo na světlo něco podivného. Když mu umřela první manželka v Leedsu, kde tenkrát působil, přišly na policii nějaké anonymní dopisy. Asi v tom smyslu, že ji měl otrávit. To víte, takové řeči se mluví. Ošetřoval ji jiný lékař, vážený člověk, a ten byl zřejmě přesvědčen, že smrt nastala z příčin docela přirozených. Nebylo čeho se chytit, leda toho, že oba uzavřeli pojistku na život ve prospěch toho druhého, a to se běžně dělá... Nebylo čeho se chytit, jak říkám, ale přece jen mi to vrtá hlavou. Co o tom soudíte vy?“

Poirot si vzpomněl, jak byla paní Rendellová vyděšená. Jak se zmínila o anonymních dopisech a jak trvala na tom, že rozhodně nevěří, co v nich stojí psáno. Vzpomněl si také, jak byla pevně přesvědčena, že vyšetřování okolností kolem vraždy paní McGintyové je jenom záminka.

Pravil: „Domnívám se, že to nebylo jenom na policii, kam přišly anonymní dopisy.“

„Že by je byla dostala také ona?“

„Myslí, že ano. Když jsem se objevil v Broadhinny, domnívala se, že jdu po jejím manželovi a že záležitost s paní McGintyovou je jenom záminka. Ano — a on si to myslel též... Tím je to vysvětleno. Byl to doktor Rendell, kdo se mne pokusil strčit pod vlak!“

„Myslíte, že se pokusí zbavit i téhle manželky?“

„Myslím, že by udělala moudře, kdyby neuzavírala životní pojistku v jeho prospěch,“ řekl Poirot suše. „Avšak bude-li se domnívat, že ho kontrolujeme, bude pravděpodobně moudrý.“

„Uděláme, co bude v naší moci. Dáme si na milého doktůrka bacha a dáme mu to jasně najevo.“

Poirot pozvedl číši koňaku.

„Na zdraví paní Oliverové,“ pravil.

„Co že jste si na ní tak najednou vzpomněl?“

„Ženská intuice,“ řekl Poirot.

Chvilku bylo ticho a pak prohlásil Spence pomalu:

„Příští týden přijde Robin Upward před soud. Víte, Poirote, nemůžu si pomoci, ale mám jisté pochybnosti —“

Poirot mu s hrůzou vpadl do řeči:

„*Mon Dieu!* Neříkejte mi, že máte jisté pochybnosti o vině Robina Upwarda! Přece nechcete začít zase od začátku!“

Vrchní policejní inspektor Spence ho uklidnil širokým úsměvem.

„Kristepane, to ne! *Ten* to udělal na beton!“ Dodal: „Chlap všeho schopný!“

AGATHA CHRISTIE

Smrt staré posluhovačky

Z anglického originálu Mrs. McGinty's Dead,
vydaného nakladatelstvím
William Collins Sons and Co, Ltd. Glasgow, 1959,
přeložila Eva Kondrysová.

V koedici vydaly Euromedia Group - Knižní klub a Ikar v Praze
roku 2001 jako svou 1195. publikaci.

Odpovědný redaktor Stanislav Wimmer.

Počet stran 224.

Sazbu zhotovila Knižní sazba Hogen, s. r. o., Horní Jiřetín.

Tisk Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica.

Vydání třetí, v Knižním klubu první.

„Já jen nedovedu pochopit, jak jste přišel na to, podezírat Robi-
na Upwarda, monsignore Poirote.“

Poirot si prohlížel se zadostiučiněním tváře k němu obrácené.
Vysvětlení podával vždycky rád.

„Byl bych ho měl podezírat mnohem dříve. Impulzem, docela
jednoduchým impulzem byla věta, kterou pronesla paní Summer-
hayesová nedávno na onom večírku. Řekla Robinovi Upwardovi:
„Mně se u adoptivních rodičů nelíbilo. Vám ano?“ to byla dvě závaž-
ná slova. Vám ano? Znamenala — mohla znamenat jen jediné —, že
paní Upwardová není Robinovou vlastní matkou.“

Hercule Poirot na stopě dalšího zločinu!

ISBN 80-242-0474-6